

INDEX

1. MUSEALE EN KUNSTENWERKING	8
1.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES	9
1.1.1 Oude kunst	9
1.1.2 Hedendaagse kunst	12
1.2 LEZINGEN, SYMPOSIA, GESPREKSAVONDEN EN ACTIVITEITEN IN EIGEN BEHEER	18
1.3 COLLECTIES	19
1.3.1 Presentatie M-collectie	19
1.3.2 Inkomende langdurige bruiklenen	24
1.3.3 Schenkingen, legaten en aankopen	25
1.3.4 Uitgaande (langdurige) bruiklenen en bruiklenen voor tentoonstellingen	25
1.3.5 Collectieregistratie	26
1.3.6 Restauraties en conserverende behandelingen	28
1.3.7 Depotbeheer	29
1.3.8 Samenwerking	30
1.3.9 Bibliotheek, documentatie en archief	31
1.4 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	32
1.4.1 Onderzoek	32
1.4.2 Dienstverlening aan derden	34
1.4.3 Ontsluiting	35
1.4.4 Publicaties en edities	35
1.4.5 Vertegenwoordiging staf	36
1.5 LOKAAL KUNSTENBELEID	39
1.5.1 Residenties	39
1.5.2 Erfgoedlabo	40
2. PUBLIEKSWERKING	42
2.1 COMMUNICATIE	43
2.1.1 Corporate communicatie	43
2.1.2 Pers	55
2.2 PUBLIEKSBEMIDDELING- EN BEGELEIDING	55
2.2.1 Publieksaanbod	55
2.2.2 Publieksbemiddeling	61
2.2.3 Infrastructuur	65
2.2.4 Gidsenwerking	66
2.3 MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN EN DOELGROEPEN	66
2.3.1 Community projecten	66
2.3.2 Kwetsbare doelgroepen	68
2.3.3 Projecten extra muros	68
2.4 BEZOEKERSCIJFERS	69
2.4.1 Data	69
2.4.2 Duiding	70
2.4.3 Online-bezoek	71
2.5 PRIJZENBELEID	72
2.5.1 Samenwerkingsverbanden	72
2.5.2 Aanpassingen en acties	74
2.5.3 Museumpas	74
2.6 M-BASSADEURS & M-CENASSEN	75
2.6.1 Ledenbestand 2018	75
2.6.2 Prijzen lidmaatschap	75
2.6.3 Soorten kaarten en voordelen per formule	75
2.6.4 M-bassadeursactiviteiten	76
2.6.5 Klankbordgroep M-bassadeurs	77

3. ZAKELIJKE WERKING	78
3.1 FINANCIËN	79
3.1.1 Jaarrekening 2018	79
3.1.2 M als cultureel-erfgoedinstelling	79
3.2 PERSONEEL	79
3.2.1 Organogram en bezetting	79
3.2.2 Cijfermatige analyse en verloop	81
3.2.3 Tijdelijke aanvullende krachten	84
3.2.4 Vrijwilligerswerking	84
3.2.5 Werving en selectie	86
3.2.6 Vorming, training en opleiding	87
3.2.7 Werknemerswelzijn	90
3.2.8 Interne communicatie	90
3.3 INFRASTRUCTUUR	91
3.3.1 Investerings in de onroerende infrastructuur	91
3.3.2 Investerings in de roerende infrastructuur	91
3.3.3 Technische ondersteuning	91
3.4 DUURZAAMHEID	92
3.4.1 Beleid en sensibilisering	92
3.4.2 Ecologie	92
3.5 EVENEMENTEN	93
3.5.1 Prijszetting en impact zaalverhuur	93
3.5.2 Ter beschikking stelling van accommodatie	95
3.5.3 Commerciële zaalverhuur	102
3.5.4 M-Cenas	107
3.5.5 M – Museum Fonds	108
3.5.6 Sponsoring	110
3.5.7 Barter deals	110
3.5.8 Fundraising Diner	110
3.6 DIGITALISERING	112

4. BESTUURLIJKE WERKING	114
4.1 DIRECTIECOMITÉ	115
4.2 RAAD VAN BESTUUR	115
4.3 ADVIESCOMITÉ	116
4.4 FUNDRAISINGCOMITÉ	117
5. BIJLAGEN	118
5.1 BEZOEKERSCIJFERS 2018	119
5.1.1 Algemeen overzicht fysieke bezoekerscijfers 2018	119
5.2 BETALING, HERKOMTST EN LEEFTIJD	120
5.3 EVOLUTIES M-BASSADEURS EN M-CENASSEN	121
5.4 ONLINE PARTICIPATIE	122
5.4.1 Bezoekcijfers digitale kanalen	122
5.5 PERSKNIPSELS	124
5.6 JAARREKENING 2018	132

INLEIDING

Jaarverslagen vormen zelden hoogstaande literatuur, maar zijn altijd wel een goede gelegenheid om even stil te staan en terug te kijken. Geen overbodige luxe voor een huis als M dat voortdurend in beweging is!

Kijken we in onze achteruitkijkspiegel, dan zien we in 2018 een mooie reeks tentoonstellingen waarvan de impact blijft nazinderen. Van de herwaardering van Edgard Tytgat tot een internationaal hoog aangeschreven presentatie over middeleeuwse beeldhouwkunst in de Lage Landen. En van de eerste grote solo in België van de Finse topkunstenaar Eija-Liisa Ahtila tot de presentatie van nieuwe werken van Dirk Braeckman, enkele weken later gevolgd door een eerste museum-presentatie voor de jonge Belgische fotograaf Jim Campers. We maakten kennis met het transhistorische werk van Vasco Araujó en sloten het jaar af met een fascinerend dubbelportret van René Heyvaert als architect en kunstenaar, waarmee een interessant segment uit de hedendaagse kunstcollectie van Cera (in beheer bij M) volop tot zijn recht kwam.

In nauwe samenwerking met KU(N)ST Leuven pakten we uit met een grootscheepse tentoonstelling over macht en schoonheid in de kern van een breed stadsfestival rond de Arenbergs. En naar goede gewoonte waren we opnieuw de gastheer van een aantal opmerkelijke coproducties rond de Mies van der Rohe-award (Stad & Architectuur), Playground (STUK) en M-IDZOMER (Het Depot). Zoveel initiatieven brachten ook veel mensen op de been. Zonder de cultuurhistorische bezoekers in de Sint-Pieterskerk – waar M werk maakt van een compleet nieuw concept voor de presentatie van de kunstschat – stond de teller op net geen 140.000; met de bezoekers aan de kerk (buiten de liturgische momenten uiteraard) stijgt dit aantal tot ruim 233.000.

Maar dit alles is enkel de zichtbare werking van M. Achter de schermen geven onze professionele medewerkers en vrijwilligers elke dag opnieuw invulling aan onze brede wetenschappelijke, artistieke en sociale opdrachten. In wat volgt zijn alle fascinerende details uitgespeld over ons collectiebeheer, onze onderzoeksprogramma's, onze ondersteuning van lokale kunstenaars en onze uitgebreide publiekswerking. Het jaarverslag wordt afgerond met een overzicht van de zakelijke werking van het museum, met extra aandacht voor het dossier van M in het kader van het Vlaamse Erfgoeddecreet.

Met warme groet,

Peter Bary
Algemeen directeur M

Denise Vandervoort
Voorzitter raad van bestuur

1. MUSEALE EN KUNSTENWERKING

1.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

EIGEN TENTOONSTELLINGEN		
1	02.02.18 × 29.04.18	Dirk Braeckman
2	18.05.18 × 16.09.18	Eija-Liisa Athila
3	18.05.18 × 09.09.18	Jim Campers
4	28.09.18 × 10.02.19	René Heyvaert
5	28.09.18 × 17.03.19	Vasco Araújo
6	09.11.18 × 24.02.19	Mies van der Rohe Award
7	08.12.17 × 08.04.18	Edgard Tytgat. Herinnering aan een geliefd venster

SAMENWERKINGEN		
1	15.11.18 × 18.11.18	Playground
2	22.09.17 × 27.05.18	Over de grens. Middeleeuwse beeldhouwkunst uit de Lage Landen
3	26.10.18 × 20.01.19	Macht en schoonheid. De Arenbergs.

I.1.1 OUDE KUNST

1.1.1.1 Eigen producties

EDGARD TYTGAT. HERINNERING AAN EEN GELIEFD VENSTER

08.12.17 × 08.04.18

De Brusselse kunstenaar Edgard Tytgat (1879-1957) was een echte verhalenverteller. Het grote publiek kent hem van zijn muziek-, circus- en variététaferelen, die zijn oeuvre een volks karakter gaven. Zijn stijl wordt vaak omschreven als kinderlijk of naïef maar zijn beeldtaal verradt een vaak tragische ondertoon. Tytgat's wereld is bitterzoet. De thema's baden in een sfeer van verloren onschuld, het verlies van de jeugd, fantasmes en dromen, tot het scabreuze toe.

Tytgat kent zijn kunstgeschiedenis en grijpt regelmatig naar de klassieke thema's terug. Dat leidt tot dubbele bodems die zich niet altijd onmiddellijk laten lezen. Het alledaagse leven en gebeurtenissen uit zijn eigen omgeving vormen ook een belangrijke inspiratiebron. Zijn echtgenote Maria is niet weg te denken uit zijn werk. Vooral de olieverfschilderijen getuigen van Tytgat's krachtige narratieve techniek. In één beeld ontspint zich een veelheid aan mogelijke scenario's.

Naast een grote selectie olieverfschilderijen werd nooit eerder vertoond archiefmateriaal opgesteld met video, dagboeken en kortverhalen.

Cineast en co-curator Gust Van den Berghe zag in het werk van de Zweedse regisseur Roy Andersson een beeldtaal die sterk lijkt op de narratieve stijl van Tytgat. Door het werk van Anderson te confronteren met Tytgat versterkten beide werelden elkaar.

Curatoren: Peter Carpreau en Gust Van den Berghe

Bruikleengevers:

België

- Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet, Antwerpen – UNESCO Werelderfgoed
- The Phoebus Foundation, Antwerpen
- Musea Brugge, Groeningemuseum
- Brussels Hoofdstedelijk Parlement
- Museum van Elsene, Brussel
- Belfius Art Collection, Brussel
- Museum Dhondt-Dhaenens, Deurle
- Musée L, Musée universitaire de Louvain
- Museum voor schone Kunsten, Gent

- M – Museum Leuven
- Musée L, Musée universitaire de Louvain
- Musée des Beaux-Arts de la Boverie, Luik
- Mu.ZEE Oostende
- Musée communal de Woluwe-Saint-Lambert, Nederland
- Stedelijk Museum Amsterdam
- Gemeentemuseum Den Haag, Frankrijk
- Musée de Grenoble, Zwitserland
- Emanuel Hoffmann Foundation, Basel
- Privéverzamelingen in België, Nederland en Frankrijk

Edgard Tytgat, *Meisje op mansarde*, 1950 © Cedric Verhelst © SABAM Belgium 2017

1.1.1.2 Samenwerkingen

OVER DE GRENS. MIDDELEEUWSE BEELDHOUWKUNST UIT DE LAGE LANDEN.

22.09.17 × 27.05.18

Het museum Suermondt-Ludwig in Aken is wereldwijd gekend voor zijn collectie middeleeuwse beeldhouwkunst uit de Duitse staten. Dat het museum ook een rijke collectie beelden uit de Nederlanden bezit, is veel minder bekend. M Leuven en Aken sloegen de handen in elkaar om deze collectie diepgaand te onderzoeken en te presenteren. Wetenschappers uit beide musea schreven samen de bestandscatalogus van de collectie. De collectie werd voor de eerste keer integraal aan het publiek gepresenteerd in M. Vijfennegentig Akense topstukken pronkten uitzonderlijk naast achttien werken uit de M-collectie. De tentoonstelling bood een uitgebreid overzicht van laatgotisch (1350-1550) meesterschap in de Lage Landen.

De beeldhouwwerken zijn grotendeels anoniem. Doorgaans worden ze per stad of regio gegroepeerd als ‘Brabant’ of ‘Zuidelijke Nederlanden’. Die ordening is niet altijd sluitend. De curatoren hanteerden een andere aanpak: elk object kreeg een paspoort met verschillende kenmerken. Een beeld vertelt immers veel meer dan de herkomst van zijn productie.

Curatoren: Marjan Debaene & Peter Carpreau
Een initiatief en onderzoek van ARDS, expertisecentrum voor middeleeuwse beeldhouwkunst, in samenwerking met het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken.

Bruikleengevers: Suermondt-Ludwig-Museum, Aachen en M – Museum Leuven

Meester van de Stenen Vrouwenkop, Utrecht, *H. Dorothea*, c. 1520-30 © Suermondt-Ludwig-Museum, inv. SK 605

MACHT EN SCHOONHEID. DE ARENBERGS

Portret van een familie, verhaal van een verzameling

26.10.18 × 20.01.19

Het Huis van Arenberg is een van de illustere adellijke families in de Lage Landen. Als ongekroonde vorsten en vertrouwelingen van de dynastie van de Habsburgers waren zij betrokken bij de grote gebeurtenissen uit de Europese geschiedenis. Als vooraanstaande edelen hadden zij bezittingen en belangen in de Nederlanden, de Duitse landen en Frankrijk. De historiek van het geslacht Arenberg toont een transnationale wereld van ondernemen, politiek en cultuur gedurende de voorbije vijf eeuwen, een voorafspiegeling van de Europese integratie.

M Leuven toonde deze geschiedenis in een ambitieus tentoonstellingsproject, dat gerealiseerd werd in partnership met de Arenberg Foundation en met de KU Leuven.

De expositie vormde een tweeluik. Eerst werd het huis van Arenberg voorgesteld en historisch gesitueerd, in hun diplomatieke, militaire en economische rol in Europa. In het tweede deel werd een overzicht gegeven van de verschillende en uitzonderlijke kunstcollecties die door de eeuwen heen in het bezit waren van de Arenbergs. Deze verzamelingen bestonden uit belangrijke werken van de Europese kunstgeschiedenis en bevinden zich zowel in privécollecties als in belangrijke musea in de hele wereld. De tentoonstelling werd afgesloten met een zaal die gewijd werd aan uitzonderlijke kunstwerken die het keurmerk ‘Arenberg’ dragen. Voor deze expo werd een selectie van topwerken eenmalig samengebracht.

Curatoren: Peter Carpreau (M), Mark Derez en Anne Verbrugge (KU Leuven)
De partners van de tentoonstelling zijn M – Museum Leuven, Universiteitsarchief en Kunstpatrimonium KU Leuven, KU[N]ST Leuven en de Arenberg Foundation.

Bruikleengevers:

België

- Archives générales du Royaume, Arlon
- Algemeen Rijksarchief, Brussel
- Compagnie Maritime Belge, Antwerpen
- Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel
- Koning Boudewijnstichting, Brussel
- Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel
- Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel
- Sint-Michiels- en Sint-Goedele-kathedraal, Brussel
- Yper Museum, Ieper
- Bijzondere collecties, KU Leuven
- Kunstpatrimonium, KU Leuven
- Universiteitsarchief, KU Leuven
- Maurits Sabbibliotheek, KU Leuven
- M – Museum Leuven
- BAL, Cabinet des Estampes et des Dessins, Liège
- Musée Grand Curtius, Liège
- Musée L, Louvain-la-neuve

Nederland

- Museum van Gouda (Catharina Gasthuis), langdurige bruikleen aan het Amsterdam Museum
- Nationaal archief, Verzameling Hingman, Den Haag

Frankrijk

- Fondation Custodia, Parijs

Oostenrijk

- Kunsthistorisches Museum, Wenen
- Palais Liechtenstein, Wenen

VK

- Manchester City Art Gallery
- Mansion House - Harold Samuel Collection, Londen
- National Gallery, Londen
- National Portrait Gallery, Londen
- Victoria and Albert Museum, Londen

VS

- Dr. Armand Hammer Collection, Los Angeles
- The Metropolitan Museum of Art, New York

Puerto Rico

- Museo de Arte, Ponce

Privéverzamelingen in België, Nederland, Frankrijk, Duitsland en Zwitserland.

© Frieke Janssens

1.1.2 HEDENDAAGSE KUNST

1.1.2.1 Grote tentoonstellingen

EIJA-LIISA ATHILA

18.05.18 × 16.09.18

Eija-Liisa Ahtila (°1959, Finland) is één van de belangrijkste hedendaagse filmmakers, gespecialiseerd in het creëren en tonen van film in de vorm van installaties. In haar werk combineert ze beeld, taal, verhaal en ruimte, en zoekt ze de grens op tussen de individuele identiteit en de externe wereld.

Met behulp van de cinematografische beeldtaal presenteert Ahtila ruimtevullende installaties die vaak bestaan uit verschillende projecties op meerdere schermen. Deze kijksituatie biedt de toeschouwer gelijktijdig diverse gezichtspunten aan en doorbreekt zo de traditie van het filmische, narratieve perspectief. Op die manier ontstaat de ervaring van verschillende, naast elkaar bestaande tijden en ruimtes.

Eija-Liisa Ahtila onderzoekt in haar filmische installaties manieren om verhalen te vertellen. In haar eerdere werken stond de individuele identiteit centraal en richtte Ahtila zich op verontrustende menselijke drama's zoals problematische familieverbanden, mentale onrust en dood. In haar latere werken behandelt ze diepgaande en fundamentele artistieke vragen waarbij ze onderzoek voert naar de processen van waarneming en betekenisgeving, vaak in het licht van grotere culturele en existentiële thema's zoals kolonialisme, geloof en posthumanisme.

Zo moedigt de kunstenaar ons in haar recentere werken aan om na te gaan hoe het antropocentrische medium film ons in staat zou kunnen stellen om ons levensverhaal en dat van de planeet te vertellen. Het uitgangspunt voor veel van haar recente werken en onderzoek is de vraag hoe en met welke technologie of moderne apparatuur we de wereld kunnen begrijpen, creëren en mediëren in onze huidige tijd van ecologische crisis.

De tentoonstelling bood een overzicht van Ahtila's praktijk aan de hand van een reeks tekeningen en zeven monumentale filminstallaties gemaakt tussen 2001 en 2018. Elk van de werken werd op maat van de M-ruimtes aangepast en gepresenteerd. De productie van *Potentiality for Love*, Ahtila's meest recente werk, werd mede mogelijk gemaakt dankzij de steun van M.

Curator: *Eva Wittocx*

© Eija-Liisa Ahtila, *Potentiality For Love – Mahdollinen Rakkaus*, 2018
Photographed by Malla Hukkanen © Crystal Eye - Kristallisilmä Oy, Helsinki

1.1.2.2 Middelgrote tentoonstellingen

DIRK BRAECKMAN

02.02.18 × 29.04.18

Dirk Braeckman vertegenwoordigde in 2017 ons land op 57ste Biënnale van Venetië. Zijn tentoonstelling in het Belgisch paviljoen kon op heel wat belangstelling rekenen. Die tentoonstelling vormde het vertrekpunt voor een dubbeltentoonstelling van Dirk Braeckman in M en BOZAR Brussel.

De tentoonstellingen werden complementair bedacht en belichtten afzonderlijke aspecten van zijn veelzijdige praktijk. In M werd de experimentele kant van Braeckman onder de aandacht gebracht. In twee zalen gunde de kunstenaar je een unieke blik in zijn donkere kamer en toonde hij kleiner werk op papier in reeksen. Zijn onderzoek naar nieuwe media kwam ook aan bod. Zo realiseerde hij een grote projectie op maat van M.

In de tentoonstelling in BOZAR toonde Braeckman een twingtal werken op maat van de architectuur van Victor Horta. Centraal stonden zijn monumentale prints, nieuw werk en een selectie oudere beelden die in het verlengde van de tentoonstelling in Venetië liggen.

Curator: *Eva Wittocx*

Coproductie: *M – Museum Leuven & BOZAR/Paleis voor Schone Kunsten Brussel*

F.V.-U.D.-17 #1 © Dirk Braeckman

VASCO ARAÚJO

28.09.18 × 17.03.18

Het oeuvre van Vasco Araújo (°1975, Lissabon) is geworteld in literatuur en filosofie. De kunstenaar wil op een kritische manier de kijk van ‘de ander’ blootleggen, maar ook de ambiguïteit van relaties, de broosheid van systemen en de manier waarop we onze eigen werkelijkheid vormgeven. Hiervoor gebruikt hij een combinatie van verschillende media.

Het werk van Araújo is opgebouwd rond concepten als identiteit en seksualiteit, deugd en de moraliteit van de plicht, de gevoelswereld en de instincten van begeerte en passie. Araújo: “Verlangen in brede zin is een belangrijk thema in mijn werk. Wat betekent het bijvoorbeeld om dingen te verzamelen? Gaat dat puur om bezit of is er een factor van liefde die meespeelt? En welk effect hebben onze verlangens op de relaties die we met onze geliefden hebben?”

Die vragen komen onder andere terug in het werk *O Amante* (2004), dat een groep tekeningen van objecten toont in combinatie met tekstfragmenten die inzoomen op de bezitsdrang van verzamelaars.

Araújo ontwikkelt zijn beeldtaal door middel van onderzoek naar gedragscodes die reflecteren over de relatie tussen de mens en de wereld. Hij zet daarvoor verschillende media in, zoals sculptuur, installatie, video, fotografie en performance. De rol van het lichaam, de stem, gebaren, taal en sociale normen worden door zijn poëzie herzien. Die poëzie verrijkt hij met invloeden uit de opera, de etiquette, dans, het modernisme of de mythologie.

Zo ontstaat er bijvoorbeeld in de video *Portrait* (2014) een gesprek tussen geschilderde portretten die praten over hun gevoelens, machtsspelletjes en de verhouding tot de ander. Het werk vertelt ons iets over onze relaties, maar gaat evenzeer over herinneringen en ons geheugen.

Ook naar het verleden grijpt Vasco Araújo regelmatig terug. “Hoe construeren we onszelf aan de hand van onze geschiedenis? Oude objecten, zoals standbeelden, zijn in zekere zin ons geheugen. Ze zijn een weerspiegeling van mensen die op een bepaald moment in de geschiedenis leefden. Op die manier laten ze ons toe om in het verleden te kijken en op basis daarvan te reflecteren over onze eigen tijd.”

Die denkwijze vinden we ook duidelijk terug in zijn recente werk *Notebook* (2018), waarbij Araújo karaktereigenschappen toeschrijft aan 40 portretten uit de Oudheid. Het resultaat lijkt wel het notitieboekje van een filmmaker die zijn personages beschrijft.

In deze solotentoonstelling presenteerde Araújo een selectie werken uit de periode tussen 2004 en 2018, met een focus op recent werk.

Curator: *Eva Wittocx*

©Vasco Araújo, NoteBook - La morte del desiderio, 2018

RENÉ HEYVAERT

28.09.18 × 10.02.18

Na een korte loopbaan als architect koos René Heyvaert (1929-1984) voor een kunstenaarscarrière. Hij zag kunst namelijk als een noodzaak in het leven, een manier om met de wereld om te gaan. Heyvaerts oeuvre is divers, maar hij is vooral gekend voor zijn werk met gevonden voorwerpen die hij met minimale ingrepen een nieuwe invulling gaf. In twee zalen brengt M een honderdtal werken samen, aangevuld met een unieke focus op zijn praktijk als architect.

Met een carrière als architect en nadien als kunstenaar, was René Heyvaert niet alleen werkzaam in verschillende disciplines, ook zijn artistieke praktijk was veelzijdig. Zo werkte hij met tekeningen, maakte hij foto's, mail art, sculpturen uit de meest uiteenlopende materialen, publicaties en nam hij deel aan performances. Maar het is vooral zijn werk met gevonden, alledaagse voorwerpen dat de in Gent geboren kunstenaar op de kaart heeft gezet als experimenteel kunstenaar. Met kleine, poëtische ingrepen haalde Heyvaert objecten uit hun context en nam hij hun oorspronkelijke functie volledig weg. Een goed voorbeeld daarvan zien we terug bij de vork met afgezaagde tanden en de gespleten soeplepel, werken die Heyvaert eind jaren '70 maakte.

Ook Heyvaerts architectuur komt aan bod in de tentoonstelling. Geïnspireerd door de Amerikaanse case study houses en de modulaire woningen van onder meer Le Corbusier, werkte Heyvaert in de jaren '50 aan ontwerpen voor vernieuwende, betaalbare woningen. Het huis dat hij in 1958 voor zijn broer ontwierp én bouwde – een woning op zuilen, met grote raampartijen en een golfplaten dak – is daar een perfect voorbeeld van. De Belgische architect Peter Swinnen, die het huis in 2016 renoveerde, werkte voor één van de twee zalen een onderzoekende tentoonstellingsarchitectuur uit. Voor de andere zaal tekenden architecten Arnaud Hendrickx en Wim Goossens een skeletstructuur van Heyvaerts woning op ware grootte uit. Op die manier zijn de vernieuwende ideeën van Heyvaert ook ruimtelijk in de tentoonstelling aanwezig. M koos voor deze tentoonstelling een aantal werken uit de Cera-collectie, een collectie Belgische hedendaagse kunst die het museum in langdurige bruikleen heeft. Die worden aangevuld met werken uit privécollecties en musea.

Curatoren: *Eva Wittocx en Peter Swinnen*

Tentoonstellingsarchitectuur: *Peter Swinnen en Arnaud Hendrickx/Wim Goossens*

© René Heyvaert

1.1.2.3 Jonge kunstenaars / projectruimte

JIM CAMPERS | FORWARD ESCAPE INTO THE PAST

18.05.18 × 09.09.18

De foto's van Jim Campers (°1990, Antwerpen) maken duidelijk hoe brandend actueel de radicale maatschappijkritiek uit de jaren '60 en '70 nog steeds is. Voor zijn eerste Belgische solotentoonstelling bracht hij in M twee nieuwe reeksen beelden samen. Hierin staan de anarchistische ideeën van Theodore Kaczynski en Terence Mc Kenna's pleidooi voor verantwoord gebruik van psychedelische planten centraal.

De fotografische stijlen van Jim Campers zijn erg uiteenlopend. Terwijl sommige beelden associaties oproepen met wetenschappelijke illustraties of reislogboeken, doen andere beelden dan weer denken aan advertenties of visuele experimenten. De keuze voor een bepaalde beeldende stijl is echter nooit willekeurig. Zijn beelden zijn het resultaat van uitvoerig onderzoek. Dit speelt een belangrijke rol voor Campers, zowel bij het benaderen van zijn onderwerpen als bij het kiezen van de locaties voor zijn foto's. Zo verdiept de kunstenaar zich via underground literatuur of online blogs in erg specifieke onderwerpen.

In zijn tentoonstelling toonde Campers beelden uit zijn twee recentste projecten, die zich op het snijpunt van nostalgie en visionaire utopie bevinden. Terugkerende thema's zijn het zich terugtrekken uit de maatschappij, een leven in harmonie met de natuur en tegenculturen uit de jaren '60 en '70. Vandaar ook de keuze voor de titel *Forward Escape into the Past*. Deze suggereert een alternatieve toekomst voor de mens ver weg van de technologische vooruitgang, waarin de mens opnieuw verbondenheid zoekt met zijn verleden en de natuur.

Voor *Forward Escape into the Past* bedacht Campers een scenografie die bestaat uit wanden in hennepblokken. Dit ongewone bouw materiaal sluit aan bij thema's als ecologie, duurzaamheid, technologische vindingrijkheid, een terugkeer naar de natuur: onderwerpen die als een rode draad doorheen de tentoonstelling lopen.

De fotoreeks *Let's kill the moonlight (FC)* vertrekt vanuit de overtuigingen van de Amerikaanse wiskundige en terrorist Theodore 'The Unabomber' Kaczynski. Vanaf de jaren '70 formuleerde hij kritiek op de toenemende technologisering en pleitte hij voor anarchie in harmonie met de natuur. Kaczynski zette zijn woorden kracht bij door een reeks aanslagen met bombrieven uit te voeren, waarbij verschillende doden en gewonden vielen.

In deze fotoreeks plaatst Campers Kaczynski's gedachtegoed naast dat van de Italiaanse futuristen. Zo verwijst de titel van de fotoreeks naar één van de speerpunten uit het zogenaamde Tweede Futuristische Manifest van Filippo Tommaso Marinetti. In tegenstelling tot Kaczynski, verheerlijkt Marinetti net de verwoestende kracht van technologie.

Intranaut, de tweede fotoreeks, gaat dan weer terug op de theorieën van de Amerikaanse schrijver, filosoof en antropoloog Terence McKenna. In zijn *Stoned Ape Theory* probeerde hij onder meer de evolutietheorie te weerleggen door een cruciale rol toe te schrijven aan het gebruik van de psychedelische paddenstoel Psilocybin Cubensis door de prehistorische mens. De consumptie van deze zwam en haar hallucinogene krachten zouden volgens McKenna een belangrijke rol hebben gespeeld in de hersenvorming, meer bepaald in het ontstaan van datgene wat de mens onderscheidt van andere wezens: de menselijke zelfreflectie.

Curator: *Valerie Verhac*

Psilocybin Cubensis © Jim Campers

1.1.1.4 Samenwerkingen

MIES VAN DER ROHE AWARD

09.11.18 × 24.02.18

Als meest prestigieuze architectuurprijs van Europa honoreert de tweejaarlijkse Mies van der Rohe Award indrukwekkende nieuwbouwprojecten die Europa mee vorm en kleur geven. Tegelijkertijd biedt de wedstrijd een kritisch overzicht van hedendaagse, Europese architectuur van het hoogste niveau. De vereniging Stad en Architectuur vzw bracht naar aanleiding van die prestigieuze wedstrijd een verzameling van toparchitectuur naar M – Museum Leuven. De tentoonstelling creëerde een boeiende, inspirerende ervaring waarin je architectuur beleeft a.d.h.v. schaalmodellen, schetsen, video's en soundscapes.

De eerste prijs werd in 2018 toegekend aan DeFlat Kleiburg, een intelligente en betaalbare renovatie van het laatste grote flatgebouw van de Bijlmermeer in Amsterdam van NL Architects i.s.m. XVW architectuur.

Voor het eerst in de geschiedenis van de prijs was ook een Belgisch bureau onder de laureaten. De prijs voor 'Emerging Architect' ging naar het Brusselse architectenbureau MSA i.s.m. V+ voor hun sociale woningbouwproject *Navez* in Schaarbeek dat vijf passiefwoningen voor grote gezinnen inpast op een klein hoekperceel in de stad.

Organisatie: *Stad en Architectuur vzw i.s.m. M – Museum Leuven*

Productie: *Fundació Mies van der Rohe Barcelona*

© Serge Brison

PLAYGROUND

15.11.18 × 18.11.18

Voor het twaalfde jaar op rij bood Playground een platform aan kunstenaars die zich niet aan één discipline binden, maar werken op het raakvlak tussen podium en beeldende kunst. Binnen het programma van dit unieke kunstenfestival versmelten performance, installatie, film, architectuur, sculptuur en choreografie tot uitdagende performances die objecten en lichamen samenbrengen. Playground was ook in 2018 opnieuw een vrijplaats voor experiment. Een groot deel van de performances zijn nog nergens anders vertoond.

Playground volgt verschillende kunstenaars in de ontwikkeling van hun experimentele kunstenaarspraktijk, vaak doorheen verschillende edities. Ook bij de laatste editie waren een aantal kunstenaars opnieuw te zien zijn. Van Emily Mast en Naufus Ramirez-Figueroa brachten nieuw live werk. Grace Schwindt presenteerde infiltraties in de M-collectie en burens bracht nieuw werk in STUK. Michael Portnoy en Benjamin Seror werkten dit keer samen met Diederik Peeters. Ook Clédat & Petitpierre waren opnieuw van de partij, dit keer met een project dat ze ook op maat brachten voor kinderen als deel van de Kinderkunstendag.

Een samenwerking van *M – Museum Leuven* en *STUK Kunstencentrum*

1.2 LEZINGEN, SYMPOSIA, GESPREKSAVONDEN EN ACTIVITEITEN IN EIGEN BEHEER

DATUM	AFD. M	SOORT ACTIVITEIT / TITEL	SAMEN-WERKING*	SPREKERS*
26.04.18	HK	Boekpresentatie <i>De jaren 60</i>	deBuren, Cinema ZED	Geert Buelens, Lies Steppe
24.05.18	HK	Screening <i>Rocky Road to Dublin</i>	deBuren, Cinema ZED	Geert Buelens
31.05.18	HK	Screening <i>Mensen van Morgen</i>	deBuren, Cinema ZED	Geert Buelens, Hans Schoots
10.11.18	HK	Rondleiding		Anne Heyvaert
28.11.18	HK	Rondleiding		Wim Goossens, Arnaud Hendrickx
29.11.18	HK	Artist Talk	Let's Talk	Geert Goiris
13.12.18	HK	Rondleiding		Première van de CANVAS-documentaire over René Heyvaert
20.12.18	HK	Rondleiding		Peter Swinnen
17.01.19	HK	Rondleiding		Paul Robbrecht
31.01.19	HK	Rondleiding		Lieve Laport, Jan Mast
18.04.18	OK	ARDS Expert Meeting – Crossing Borders in Medieval Sculpture – Researching our collections	/	Michael Rief (Suermondt-Ludwig-Museum Aachen), Dagmar Preising (Suermondt-Ludwig-Museum Aachen), Paola Ricciardi (Fitzwilliam Museum Cambridge), Rachel King (Burrell Collection Glasgow), Marjan Debaene (M Leuven)

DATUM	AFD. M	SOORT ACTIVITEIT / TITEL	SAMEN-WERKING*	SPREKERS*
15.11.18 × 16.11.18	OK	5th annual ARDS Study Day <i>The function of Medieval Sculpture</i>	Museum Catharijne-convent, Utrecht	Michael Rief (M.A., Vice-director, Head of Collections Suermondt-Ludwig-Museum Aachen), dr. Gerald Volker Grimm (art historian and archaeologist Bonn University), dra. Soetkin Vanhauwaert (KU Leuven and Assistant curator Art Collections KU Leuven), dr. Dagmar Preising (Curator Suermondt-Ludwig-Museum Aachen) and dr. Vera Henkelmann (independent researcher and lecturer (a.o.)), Raf Versteegen (Emeritus professor KU Leuven), dr. Jessica Barker (Lecturer in Medieval Art, The Courtauld Institute of Art), dr. Andrew Murray (Associate Lecturer, The Open University UK), Joana Ramôa Melo (Post-Doc Research Fellow Fundação para a Ciência e Tecnologia Portugal), drs. Bart van Eekelen (Utrecht University), dr. Elizabeth den Hartog (senior lecturer Leiden University), dra. Elizabeth Rice Mattison (University of Toronto), dra. Michaëla Zoschg (Curator of Medieval Art in the Sculpture, Metalwork, Ceramics & Glass Department at the Victoria and Albert Museum in London and Phd candidate at The Courtauld Institute of Art)

* indien van toepassing

1.3 COLLECTIES

1.3.1 PRESENTATIE M-COLLECTIE

M is een verzamelplaats van kunst en verhalen met een perspectief van de middeleeuwen tot vandaag. De dialoog met bezoekers en het kijken naar kunst krijgen voortdurend aandacht. Kritisch kijken, in de diepte kijken, anders kijken. De focus op beeldgeletterdheid wordt doorgetrokken in het hele aanbod. De rijke collectie kan worden verkend in een reeks van wisselende presentaties.

11.06.17 × 19.04.20	De kracht van beelden
11.06.17 × 19.04.20	Verzamelen is een kunst
11.06.17 × 24.02.19	Meesters in beeld
11.06.17 × doorlopend	M in beweging (zaal 0.E)
11.06.17 × 30.05.21	Alles voor de vorm
11.06.17 × 30.05.21	Kalenderwijzerplaat
11.06.17 × 15.04.18	Grenzeloos Gastvrij

1.3.1.1 Collectiepresentaties

DE KRACHT VAN BEELDEN

11.06.17 × 19.04.20

Opvallend in deze presentatie is de mix van oude en hedendaagse kunst. Een 14de-eeuwse piëta staat tussen een 16de-eeuws schilderij van de calvarie van Michiel Coxcie en Jan Verduyven conceptuele werk *Himalaya Golf*. Elk kunstwerk of object vertelt een verhaal. En iedereen kijkt met een andere blik. Wanneer een 14de-eeuws beeld naast een hedendaags conceptueel schilderij wordt geplaatst, krijgt de betekenis van het ene onherroepelijk kleur door het andere. Voeg daar een eigen interpretatie aan toe en het verhaal gaat een nieuwe richting uit.

Deze presentatie tast de betekenis van het concept ‘beeldgeletterdheid’ af aan de hand van het thema ‘verhalen’. Het publiek wordt uitgenodigd om stil te staan bij hoe het kijkt, hoe het een werk ervaart, hoe het de verschillende materialen waaruit een werk is opgebouwd begrijpt en hoe dit geur- en voelassociaties oproept. In de zaal wordt eyetracking als onderzoeksmethode toegelicht aan de hand van een filmpje (zie ook verder).

Curator: Peter Carpreau

© Dirk Pauwels

VERZAMELEN IS EEN KUNST

11.06.17 × 19.04.20

De tentoonstelling *Verzamelen is een kunst* neemt de bezoeker mee in de geschiedenis van de M-collectie en de manier waarop ze werd en wordt gepresenteerd. Honderd jaar geleden schonk Victor Vander Kelen, zoon van oud-burgemeester Leopold Vander Kelen en zijn vrouw Maria Mertens, de oorspronkelijke woning op de museumsite aan de stad Leuven, met de bedoeling om er een museum in te richten. Maar de wortels van M starten op het einde van de 18de eeuw, toen er in het stadhuis een soort rariteitenkabinet ontstond dat de oercollectie van M bevatte. In *Verzamelen is een kunst* tonen we meer dan de geschiedenis van een collectie. Aan de hand van drie presentatievormen, gekoppeld aan de roots van het museum, tonen we de bezoeker dat elke vorm van presenteren de blik manipuleert. In de tentoonstelling kan de bezoeker zelf aan de slag via een interactieve touchscreenmodule, die informatie over de gepresenteerde kunstwerken bevat. Hedendaagse verzamelaars vertellen in een filmpje waarom ze verzamelen en via een wisselopstelling wordt hun favoriete object voor enkele maanden een museumstuk.

Curator: Marjan Debaene

© Dirk Pauwels

MEESTERS IN BEELD

11.06.17 × 24.02.19

De tentoonstelling neemt twee oude Leuvense beeldsnijateliers minutieus onder de loep. Eerst en vooral is er de naamgeving van de meesters: die hangt vast aan één type beeld van zijn hand of in elk geval uit zijn atelier. Maar hoe logisch is het dat een beeldhouwer of atelier maar één enkel type beeld zou maken? Daar wil M de finesse van ontdekken. Deze collectiepresentatie maakt deel uit van het lopende doctoraatsonderzoek binnen M naar de eigen collectie middeleeuwse beeldhouwkunst. Stijlonderzoek wordt er afgezet tegenover meer positief-wetenschappelijke benaderingsvormen zoals het CT-scannen van beelden. Dankzij de CT-scan in UZ Leuven kunnen we onder de laag met kleurpigmenten kijken en de hand van de meester of de atelierpraktijk ontdekken in de kern van de beelden. In de presentatie hebben regelmatig onderzoeksmomenten plaats, zoals fotografie of XRF-scanning.

Curator: Marjan Debaene

© Wim Storme

ALLESVOOR DEVORM

11.06.17 × 30.05.21

De tentoonstelling *Alles voor de vorm* vindt een plek in de voormalige praalvertrekken van het echtpaar Vander Kelen-Mertens. Ze ontvingen er gasten, hielden er feestjes, pakten er uit met hun weelde en curiositeiten. Het zijn ruimtes om de woon- en leefcultuur van de burgerij te ontdekken. Hier werp je een blik op functies, materialen en technieken, en maak je de vergelijking tussen vroeger en nu. Hoe gebruikte je een molenbeker? Waarvoor diende een samovar? Sinds wanneer eten we met een vork? En welke boodschappen kon je vertellen met een waaier?

In deze tentoonstelling herontdekt de bezoeker tal van (gebruiks)voorwerpen uit de rijke collectie toegepaste kunsten van het museum. Ongekende parels uit het depot. In dialoog met de Cera-collectie en bruiklenen uit belangrijke collecties uit binnen-en buitenland vertellen ze in de intieme salons van het Hotel Vander Kelen meer over de verborgen communicatie die schuilt in het design van een object.

Curator: Ko Goubert

© Dirk Pauwels

GRENZELOOS GASTVRIJ

11.06.17 × 15.04.18

Sinds de zomer van 2017 geeft M een zaal volledig in handen van het publiek. Een aantal Leuvenaars met een migratie-achtergrond gingen voor deze tentoonstelling aan de slag: ze selecteerden werken uit de M-collectie en vertellen er hun eigen verhalen bij. Ze kregen ook een stem in de presentatie van hun selectie aan de bezoekers. Aan de hand van een video-presentatie vertellen 8 deelnemers waarom ze een bepaald collectiestuk kozen en wat hen erin aansprak. Ze delen hun verhaal en hun ervaringen met ‘gastvrijheid’. De gekozen stukken staan op het einde van de zaal opgesteld. De samenwerking met het publiek is voor M als museum waardevol. De deelnemers hebben onze blik op onze collectie en ons werk verruimd. We willen niet alleen een museum zijn voor iedereen, maar ook een museum maken samen mét ons publiek.

© Dirk Pauwels

1.3.1.2 Museum in beweging (zaal 0.E)

Met een wisselend programma pikken we in deze zaal in op de actuele ontwikkelingen achter de schermen. Zowel op het vlak van onderzoek als collectiewerk. Hier vinden bezoekers naslagwerken en tentoonstellingscatalogi van voorgaande M-projecten.

HOE KIJK JIJ NAAR KUNST?

11.06.17 × 30.05.19

Heb je 't gezien? Een vraag waar je soms het antwoord op verschuldigd blijft. En wat blijkt? Niet iedereen ziet hetzelfde. Iedereen kijkt anders. En net dat aspect maakt het kijken naar kunst en de beleving ervan heel uniek. Geen betere plek dan een museum om te onderzoeken hoe mensen precies naar kunst kijken en welke processen meespelen in het lezen en waarderen van een beeld. M werkte samen met het Laboratorium voor Experimentele Psychologie van de KU Leuven en ontwikkelde een applicatie waar twee jaar lang oogbewegingspatronen mee gecapteerd worden. Bezoekers ontdekken hun kijk-DNA, tegelijk vormen hun kijkpatronen voor wetenschappers de basis voor onderzoek over kijken naar kunst.

DE M-COLLECTIE

07.12.17 × 24.02.19

De M-collectie vormt met 52.000 objecten het fundament van het museum. De optimale bewaring van de kerncollectie is een belangrijke taak. Bovendien is de museale collectie voortdurend in beweging en buigt het museum zich ook over de verfijning van zijn verzameling door middel van verwerven en afstoting. M presenteert hier de meest recente aanwinsten. In de film krijg je meer informatie over het verzamelbeleid van M.

NIEUWE AANWINSTEN

07.12.17 × 13.05.18

De collectie van M is voortdurend in beweging. Zo verrijken we elk jaar onze collectie met unieke stukken die een uitzonderlijk verhaal vertellen. Vijf nieuwe werken kregen voor het eerst een plek in één van onze museumzalen.

Anto Carte, Het delen van het brood, olieverf op doek, circa 1920–1923, langdurige bruikleen, inv. S/78/C

Anto Carte (1866–1954) was de oprichter van de Waalse kunstenaarsgroep ‘Nervia’. Qua stijl begeeft hij zich ergens tussen religieus symbolisme, expressionisme en naturalisme. Carte liet zich vaak inspireren door het (harde) boerenleven, zoals bijvoorbeeld op het schilderij *Het delen van het brood* (ca. 1925). Het werk is een langdurige bruikleen.

Cornelis Floris II, Putto van de sacramentstoren van het Celestijnenklooster te Heverlee, albast, Brabant, circa 1560

Deze albasten putto, een naakt engelenfiguurtje uit steen, is het lang verloren tweelingbroertje van een soortgelijke putto die deel uitmaakt van de M-collectie. Samen sierden zij vanaf de 16de eeuw de sacramentstoren van het Celestijnenklooster in Heverlee. Dankzij de aankoop op TEFAF Maastricht zijn de twee beeldjes na twee eeuwen herenigd.

Maria Faydherbe, Maria met kind, buxushout, Mechelen, circa 1600–1625, inv. C/706

Deze schenking draagt de handtekening van Maria Faydherbe (1587–1643), een Mechelse beeldhouwster. De maagd Maria wordt hier in contrapposto voorgesteld: het volledige gewicht leunt op het rechterbeen en het linkerbeen is ontspannen. Het resultaat is een levendige figuur. Dit houten beeld is een sleutelwerk binnen Faydherbe's oeuvre. Bovendien is er weinig werk van vrouwelijke beeldhouwers bewaard.

Jan de Caumont, Donorraam met Margaretha Vekemans en haar dochter vergezeld van hun patroonheiligen Agnes en Elisabeth van Hongarije, glas-in-lood, Leuven, 1618, inv. B/III/268

De Leuvense kunstenaar Jan de Caumont (1577–1659) is één van de grootste 17de eeuwse glasschilders in de Nederlanden. Dit glasraam dateert van 1618 en is een zeldzaam vroeg werk van de Caumont. Het paneel toont een voorstelling van Margaretha Vekemans en haar dochter, vergezeld door de Heilige Agnes en de Heilige Elisabeth van Hongarije. Vekemans was de echtgenote van Alexander van den Broeck, beheerder van de stadskas van Antwerpen.

Navolger van Dieric Bouts, Hoofd van de heilige Johannes de Doper op een schotel, olieverf op paneel, Brabant, circa 1600–1625, inv. S/74/B

Dit ronde schilderij *Hoofd van de heilige Johannes de Doper op een schotel* is een 17de eeuwse variant van een vaak gekopieerde compositie van Dirk Bouts (1415–1475). Dit werk was lange tijd in privébezit. Er zijn meerdere van deze tondo's gekend, waaronder een groep werken die zijn ontstaan rond 1620. Ze kunnen vermoedelijk allen in het atelier van de Antwerpse schilder Lucas Floquet (I) worden gesitueerd. Verder onderzoek zal uitwijzen of dit schilderij aan zijn atelier kan worden toegeschreven.

EMMANUELLE QUERTAIN

17.05.18 × 11.11.18

Emmanuelle Quertain, La série des montagnes, olieverf op paneel, 2009, Cera-Collectie, inv. Cera_0458

Met *La série des montagnes* (2009) toont M een reeks van vier kleine berglandschappen op paneel van de jonge Brusselse kunstenaar Emmanuelle Quertain. Zij stelt zich de vraag hoe schilderkunst vandaag nog relevant kan zijn als medium. In haar werk onderzoekt ze hoe een schilderij stap voor stap tot stand komt.

Net als bij de berglandschapjes die in M tentoongesteld worden, doet ze dat door te werken in reeksen, gebaseerd op bestaande afbeeldingen. Ook de keuze voor dunne houten paneeltjes als drager is zeer bewust. Het zorgt ervoor dat de schilderijtjes, eens ze tegen de muur gepresenteerd worden, als het ware onderdeel van de wand worden.

© Emmanuelle Quertain, *La série des montagnes*, olieverf op paneel, 2009, Cera-Collectie

KALENDERWIJZERPLAAT

11.06.17 > 30.05.21

Tijd is overal en stuurt ons leven. Toch werd tijd niet altijd op dezelfde manier ervaren. Hoe we het beleven, hangt namelijk nauw samen met ons wereldbeeld. In deze zaal staan we stil bij het gegeven tijd aan de hand van een wel erg bijzonder topstuk: de *Kalenderwijzerplaat*. Dit schilderij, rond 1500 gedateerd, is een unicum. Het had oorspronkelijk een nutsfunctie: het was de wijzerplaat van een uurwerk, met een geïntegreerde kalender en astrologische elementen. Het mechanisme zelf is verdwenen, de tientallen geschilderde voorstellingen op het eikenhouten paneel zijn wel goed bewaard gebleven. Deze presentatie slaat de brug van de 16de naar de 21ste eeuw en vertelt het verhaal van het veranderen van ons tijdsbesef, van een cyclisch denken in functie van seizoenen en astrologie naar een lineaire manier van omgaan met tijd en het ontwikkelen van concepten als geschiedenis en erfgoed. Naast de kalenderwijzerplaat, vertolken een zonnwijzer, een penduleklok en een druivelaarkalender de bijrollen in deze collectiepresentatie.

© Dirk Pauwels

1.3.2 INKOMENDE LANGDURIGE BRUIKLEENEN

1.3.2.1 Musea en erfgoedinstellingen

De langdurige bruikleen sinds september 2009 van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen, loopt voor de *Triptiek van de Zeven Sacramenten* van Rogier van der Weyden nog minstens tot 2021. Ook de bruikleen van Isabella van Bourbon van de Kathedraal van Antwerpen bleef ongewijzigd. Voor de collectiepresentatie *Meesters in Beeld* werd een gepolychromeerde gekruisigde Christus van ca. 1500 uit de Abdij van het Park ontleend.

Voor de collectiepresentatie *Alles voor de vorm* werden diverse objecten ontleend uit (internationale) musea en erfgoedinstellingen: het 16de-eeuwse windmolenglas, met Leuvens zilveren molentje, werd langdurig gebruikteend door het Rijksmuseum Amsterdam. Het art deco-kelkensemble van Dom Martin en Wolfers Frères (1931) werd door de Koning Boudewijnstichting in langdurige bruikleen in depot gegeven in M.

Uit Design museum Gent werden voor vier jaar een waterkoker, een peper- en zoutvat en suikerstrooizakjes ontleend.

In het kader van de lopende langdurige bruikleenovereenkomst tussen M en de Vlaamse Gemeenschap werden nieuwe werken opgenomen van Kasper Bosmans *Mud Jump* en Laure Prouvost *TV Mantlepiece*. Dit laatste werk werd een tijdlang gepresenteerd in de museumopstelling.

1.3.2.2 Privébezit

Alle lopende langdurige bruikleenovereenkomsten uit privébezit bleven ongewijzigd in 2018, met uitzondering van de langdurige bruikleenovereenkomst voor 10 jaar voor het schilderij *Het delen van het brood* van Anto Carte. Dit schilderij keerde terug naar de eigenaar in het najaar van 2018.

De lopende bruikleenovereenkomsten in het kader van de collectiepresentaties *De kracht van beelden* en *Alles voor de vorm*, afgesloten in 2017 bleven ongewijzigd.

1.3.3 SCHENKINGEN, LEGATEN EN AANKOPEN

1.3.3.1 Schenkingen en legaten

In 2018 adviseerde M de volgende schenking positief voor opname in de collectie van de stad Leuven:

Drieluik Dirk Braeckman

Als dank voor de succesvolle samenwerking schonk Dirk Braeckman een recente reeks van 3 foto's aan de collectie van het museum. Het gaat om een monumentaal drieluik waarbij Braeckman vertrekt van een opname van een schilderij van de Renaissance schilder Paolo Veronese (1528-1588). De drie werken zijn telkens verschillende prints, anders bewerkt in de donkere kamer van de kunstenaar. Recent werkt Braeckman, net zoals in het prille begin van zijn loopbaan, vaker in series en staat het her-fotograferen van bestaande beelden meer centraal. Dit drieluik stond centraal in de tentoonstelling in M in 2018. Twee van de drie werken bekleedden ook een centrale plaats in het paviljoen in Venetië in 2017.

In 2018 werden de volgende kunstwerken geschonken aan Cera:

- Nel Aerts, *Purple Nights*, schilderij, 2011. Schenking door de kunstenaar.
- Orla Barry, *Year X*, installatie, 1991. Schenking door de kunstenaar.

1.3.3.2 Aankopen

In 2018 waren er geen aankopen voor de collectie van de stad Leuven.

Voor de Cera-collectie werden de volgende kunstwerken aangekocht:

- Christoph Fink, *Earth History / Dark Matter. A space/time study of the planet earth*, sculptuur, 2018.
- Christoph Fink, *All movement itineraries (1990-2011). Movements #1 - #112. A space/time study of the itineraries*, 2012.
- Vincent Geyskens, *The Spam nrs. I, II, V, VI, VII*, collages, 2015.
- Vincent Geyskens, *KING FOOK*, schilderij-assemblage, 2018.
- Laurent Dupont-Garitte, *Leftovers*, schilderij, 2013-2018.
- Laurent Dupont-Garitte, *Five Peanuts*, schilderij, 2014-2018.
- Jim Campers, *Clear Light*, foto, 2015.
- Jim Campers, *Access To Tools II*, foto, 2017.
- Jim Campers, *Liquid Light*, foto, 2016.
- Jim Campers, *Psilocybin Cubensis*, foto, 2017.

LOCATIE	KUNSTENAAR	TITEL	JAARTAL
KBC	Jan De Cock	Denkmal 4	2003
KBC	Orla Barry	Findlinge (4 foto's van 11)	1997-1999
KBC	Ann Veronica Janssens	Corps Noir	1994
KUL – Universiteitsbibliotheek De Valk	Orla Barry	Findlinge (6 foto's van 11)	1997-1999
UZ Gent	Roger Raveel & Hugo Claus	Genesis	1969

1.3.4 UITGAANDE (LANGDURIGE) BRUIKLEENEN EN BRUIKLEENEN VOOR TENTOONSTELLINGEN

M leende in 2018 de volgende stukken (M-collectie en Cera-collectie) uit aan 11 nationale en internationale tentoonstellingen:

- Berechtigingsciborie of chrismatorium, Mannacker, Jheronimus, B/VIII/126, Landcommanderij Alden Biesen, *Limburg tussen staf en troon. 1.000 jaar graafschap Loon*, 25.10.18 > 10.03.19;
- Zes objecten uit de archeologische deelcollectie geliee (KO/120, KO/182, ARCH/90, ARCH/263, ARCH/264, ARCH/265), Universiteitsbibliotheek KU Leuven, *Vuur Werkt* (Alfa tentoonstelling), 12.05.18 > 10.07.18;
- *Heilige Familie*, Theodor Van Loon, S/18/L, Bozar, *Theodoor Van Loon. Een caravaggist actief tussen Rome en Brussel*,

- 10.10.18 × 13.01.18, reist later door naar MNHA, Luxemburg, 14.02.19 × 26.05.19;
- *H. Johannes op Patmos*, Gaspar De Crayer, S/77/C, Musée de Flandre Cassel, *Entre Rubens et Van Dyck: Gaspar de Crayer*, 30.06.18 × 04.11.18;
- Zes objecten gelieerd aan de wederopbouw van Leuven (N/M/058, N/SA/001, D/134, MIL/84, T/250, K/0051), Cera-gebouw Vlaamse Leergangen, *Herleven. Leuven na 1918*, 09.05.18 × 11.11.18;
- Vijf objecten gelieerd aan het Arenbergkasteel (B/VI/248, M/238, M/25-b, M/25-c, M/230) Universiteitsbibliotheek KU Leuven, *Adellijk wonen. Het kasteel in Heverlee van Croÿ naar Arenberg*, 25.10.18 × 20.01.19;
- Vier bloementegels (P/149, P/334 a-b-c), Trema Namen, *Fleurs Apprivoisées*, 02.06.18 × 02.09.18;
- *Ecce Homo*, eerste helft 17de eeuw, S/4/0, Parcum Heverlee, *Religie, Helend, Verdellend*, 08.11.18 × 28.04.19;
- *Landschap*, Constant Permeke, S/6/P, Roger Raveelmuseum Zulte, Biënnale van de schilderkunst, 01.07.18 × 30.09.18;
- *V.L.-L.V. 17 #1-3*, Dirk Braeckman, G/471/B-a-b-c, Palais des Beaux-Arts, Lille, *Dirk & Paolo*, 11.10.18 × 21.01.19;
- *De mooie Poolse*, Edgard Tytgat, S/2/T, Stedelijk Museum Schiedam, Edgard Tytgat, 28.04.18 × 02.04.18.

M sloot een langdurige bruikleenovereenkomst af met het Museum Snijders&Rockoxhuis waardoor twee sculpturen (*De Heilige Joris* (C/62) en *De Kruisoprichting* (C/151)) en vier schilderijen (Pieter II Neefs, *Kerkinterieur* (S/4/N), Cornelis de Vos, *Vertumnus en Pomona* (S/107/V), *Maria met Kind* (S/8/W) en Atelier Rogier van der Weyden, *De heilige Drievuldigheid* (S/13/F)) zijn opgenomen in de vernieuwde vaste opstelling van dit museum voor een periode van vier jaar vanaf 24.02.18.

Met het museum Hof van Busleyden werd een langdurige bruikleenovereenkomst afgesloten voor de bruikleen van een gebrandschilderd glasmedaillon met de voorstelling van Sint-Joris (B/III/52) voor een periode van drie jaar vanaf 28.11.18.

De Heilige Familie van Pieter Coecke van Aelst was een vol jaar te zien (van eind januari 2017 tot eind februari 2018) in de vaste collectie van het Museo Lázaro Galdiano in Madrid.

In het kader van het uitwisselingsprogramma *Flandern zu Gast* van de Vlaamse Overheid vertrok de *Madonna met Kind* van Groep Bouts naar de Kunstakademie van het Kunsthistorisches Museum in Wenen waar het eveneens een jaar in de vaste collectie werd geïncorporeerd en terugkeerde naar M eind juni 2018.

In het kader van het herbestemmingstraject van een deel van de meubelcollectie werden 8 meubelen uitgeleend aan de KUL, Faculteit Rechten en geplaatst in universiteitsgebouw De Valk. Deze zijn toegevoegd als addendum aan de oorspronkelijke bruikleenovereenkomst van enkele schilderijen aan de Faculteit uit 2014.

CERA-bruikleen (projectgebonden):

LOCATIE	KUNSTENAAR	TITEL	JAARTAL
Mu.Zee	Guy Mees	Verloren Ruimte	1965
Mu.Zee	Guy Mees	Portretten (2 foto's)	1970

1.3.5 COLLECTIEREGISTRATIE

De registratie en studie van de collectie wordt opgevolgd door de collectieregistrator en de assistent-collectieregistrator, met ondersteuning van de depotbeheerder, medewerker bibliotheek, archief en documentatie en Cera-collectiebeheerder. M doet voor de ondersteuning van deze kerntaak regelmatig een beroep op vrijwilligers en stagiaires, die onder begeleiding van medewerkers van de dienst Collecties volgens de interne registratiestandaarden werken.

M besteedt veel aandacht aan de kwaliteit en de uitwisselbaarheid van collectiedata, die maximaal zijn afgestemd op internationaal erkende standaarden (bv. Getty AAT, ULAN en Vocab; RKD artists; VIAF). De vordering van en de procedures voor de digitale registratie in de collectiedatabase worden op regelmatige basis opgevolgd tijdens structurele overlegmomenten in teamverband.

In 2018 werd specifiek aan de registratie van de onderstaande deelcollecties gewerkt, naast ad hoc updates in het kader van onder meer nieuwe aanwinsten, collectiepresentaties of bruikleendossiers. In totaal zijn ruim 19.300 objectfiches geüpdatet, hetzij inhoudelijk of redactioneel, hetzij met kwalitatiever beeldmateriaal. 400 nieuwe objectfiches werden gecreëerd tijdens de lopende registratieprojecten.

De collectiedatabank werd verrijkt met ruim 5.900 nieuwe afbeeldingen, waarvan er meer dan de helft werden gerealiseerd in het kader van het conservatieproject van het Prentenkabinet. Daarnaast werden 3.350 afbeeldingsfiches geüpdatet, hetzij met betere afbeeldingen, hetzij door aanvulling van metadata.

BELGISCHE KUNST NA 1945

In 2018 werd de basisregistratie van de Cera-collectie verder aangevuld rond nieuw verworven collectiestukken, en werd elk verdiepend onderzoek geregistreerd in de databank Adlib. De basisregistratie is volledig, met uitzondering van nog enkele aan te vullen foto's.

EDELSMEEDWERK EN METAALWERK

Wegens enkele belangrijke ontsluitingstargets voorzien in 2019-2020 (monografie en opstelling Sint-Pieterskerk, collectie-presentatie rond religieus erfgoed) die bijkomend inhoudelijk onderzoek door de collectieregistrator vergen, werd in 2018 voorrang gegeven aan onderzoek en actieve conservatie van de deelcollectie Edelsmeedkunst. In een aantal gevallen was de reiniging van de objecten noodzakelijk om te kunnen overgaan tot identificatie van eerder onbereikbare of onleesbare keurmerken. 123 objectfiches, of ruim een derde, werden geüpdatet. Het afwerken van de digitale registratie van deze deelcollectie zal in 2019 aansluiten bij de digitale registratie van de deelcollectie Juwelen en eindredactie van de deelcollectie Tin. Een gezamenlijke online ontsluiting zal nadien volgen. In de komende beleidsperiode 2019-2023 plant M de uitgave van een eerste bestandscatalogus toegepaste kunsten gewijd aan (edel)metalen.

KERAMIEK

De afdeling keramiek bevat momenteel 2.442 digitale objectfiches, wat een vermeerdering van ruim 400 objectnummers betekent tegenover vorig jaar, dankzij de lopende digitale registratie. Door deze forse toename in het aantal te verwerken objecten, kon de realisatie van een digitale basisregistratie niet in 2018 worden afgerond. De prioritaire focus lag op het hernummeren en aanbrengen van fysieke objectnummers op de objecten (vernis-stift-vernis methode). Met de hulp van stagiaires kon dit al voor ongeveer twee derden worden voltooid. De collectiedatabank werd aangevuld met 739 nieuwe digitale afbeeldingen in hoge resolutie, goed voor ongeveer één derde van deze deelcollectie.

MEUBELEN

Het updaten en aanvullen van de digitale objectfiches liep verder, met focus op de correlatie tussen nog ongeïdentificeerde/ ongenummerde meubels en de (papieren) inventarisfiches. 642 records, ruim twee derde van de deelcollectie meubelen, werden geüpdatet met actuele standplaats, materiaal-technische gegevens en conditie.

MUNTEN, PENNINGEN EN MEDAILLES

Het optimaliseren van de duurzame bewaring van deze deelcollectie in handzame, stapelbare muntenladenblokken (BEBA) zal zowel bijdragen tot een rationeler ruimtegebruik in het museumdepot, als tot een betere raadpleegbaarheid van de voorwerpen. Daarom geeft M in 2018-2019 voorrang aan het identificeren, fysiek nummeren en herverpakken, eerder dan aan de digitale registratie van deze deelcollectie. Het afronden van de nummering van de integrale deelcollectie is immers een cruciale voorwaarde voor een correcte digitale registratie. De vrijwillige registrator werkte prioritair verder aan de implementatie van fysieke objectnummering, en de stapsgewijze overdracht van genummerde, thematische deelensembles. Omdat deze expert-numismaat maximaal drie volledige dagen per maand in M actief is, zal deze operatie pas in 2019 kunnen worden voltooid.

PRENTENKABINET – GRAFIEK

Een team van 12 vrijwilligers werkte in 2018 voor een totaal van 223 voltijdse dagen met de collectieregistratoren en -medewerkers aan het lopende conserveringsproject van het Prentenkabinet. Voor 5.546 prenten en tekeningen werden in totaal 6.489 nieuwe digitale afbeeldingen in hoge resolutie gerealiseerd. Daarvan waren 2.428 werken bovendien nog niet eerder geregistreerd. 3.178 prenten en tekeningen werden nauwkeurig opgemeten, hun materialen werden gedetermineerd en ze kregen een beknopt conditierapport. Deze materiaal-technische basisregistratie verliep parallel met het succesvol afronden van het herverpakken van de integrale deelcollectie. De inhoudelijke basisregistratie – en in tweede instantie inhoudelijke uitdieping – kan tijdens de komende jaren op basis van de HR digitale afbeeldingen gebeuren.

SCHILDERKUNST

Ter optimalisering van de collectiedocumentatie en verfijning van de objectgegevens voert een vrijwillig onderzoeker sinds najaar 2017 biografisch archiefonderzoek naar vervaardigers waarvan biografische data ontbreken, met in een eerste fase een focus op de 19de en 20ste-eeuwse schilders. Daardoor kunnen toeschrijvingen, vervaardigingsplaats en datering in vele gevallen verder worden verfijnd. In 2018 konden zo ruim 250 persoonsrecords in de collectiedatabank worden geüpdatet. Het updaten van de persoonsfiches in de collectiedatabank gebeurt volgens het linked data principe met zoveel mogelijk internationale standaardthesauri (RKD artists, ULAN Getty, VIAF), uitgebreid met gegevens uit akten van de burgerlijke stand en/of egodocumenten. Nog levende kunstenaars en/of nabestaanden van recent overleden vervaardigers worden actief bevraagd ter verrijking van de collectiedocumentatie. Dit laat toe om waar nodig ook reproductierechten te klaren.

1.3.6 RESTAURATIES EN CONSERVERENDE BEHANDELINGEN

In 2018 werden er op de Cera-collectie geen restauraties uitgevoerd, wel werden er in het depot nu en dan kunstwerken gereinigd en andere minimale conservatiehandelingen uitgevoerd.

1.3.6.1 Interne conservatie/preservatieve behandelingen

ANOXIE

Een 15-tal objecten waar mogelijke aantasting werd vastgesteld, werden preventief behandeld met de anoxiemethode (ingepakt in een luchtdichte zak met zuurstofabsorbers gedurende een maand) om eventuele insectenaantastingen in de objecten te behandelen. Het gaat hoofdzakelijk om schilderijlijsten of objecten afkomstig uit externe locaties zoals het Justitiepaleis of Leuvense kerken. Deze werken worden tijdelijk of permanent bewaard in het depot. Uit voorzorg werden de objecten behandeld voor ze het depot binnen gingen.

CONSERVATIEPROJECT PRENTENKABINET

Een team van 12 vrijwilligers werkte in 2018 voor een totaal van 223 voltijdse dagen met de collectieregistratoren aan het lopende conserveringsproject van het prentenkabinet. 5.546 prenten en tekeningen kregen in totaal 6.489 digitale afbeeldingen in hoge resolutie. Daarvan waren 2.428 objecten bovendien nog niet eerder geregistreerd. 3.178 prenten en tekeningen werden nauwkeurig opgemeten, hun materialen werden gedetermineerd en ze kregen een beknopt conditierapport. Hierna werden deze objecten herverpakt in zuurvrije materialen en werd hun standplaats geregistreerd. Daarmee werd het lopende conserveringsproject van het Prentenkabinet zoals voorzien afgerond. De inhoudelijke registratie zal de komende jaren verder op punt worden gezet.

EDELSMEEDWERK

Sinds 2014 wordt de deelcollectie edelsmeedwerk systematisch gereinigd door een team ervaren vrijwilligers onder begeleiding van de collectieregistrator. In 2018 werden 16 objectnummers grondig onder handen genomen, waaronder een aantal onderhoudstechnisch erg complexe voorwerpen. Na het poetsen worden de objecten luchtdicht verpakt om het aanlopen van het zilver op lange termijn tegen te gaan.

ONTSTOFFEN VASTE COLLECTIE EN DEPOT

Eén keer per week komt een jobstudente alle collectiestukken op zaal én werken in de Sint-Pieterskerk ontstoffen. Tijdens het onderhoud wordt tegelijk de conditie van de objecten gemonitord en op aanwezigheid van insecten gecontroleerd. Daarnaast werden een aantal open rekken in het depot ontstofft.

1.3.6.2 Extern uitbestede conservatie/restauratiebehandelingen

Naar aanleiding van de nieuwe collectiepresentaties in 2019 en 2020 en de vernieuwing van de opstelling in de Sint-Pieterskerk werden in 2018 in totaal veertig behandelingen opgestart.

In conservatie/restauratie gegeven in 2018 en/of nog onvoltooid:

- S/52/B *Na het gevecht* - schilderij - Eugène Broermann
- K/0250 *Wijwatervat* - wijwatervat - onbekend
- K/0253 *Wijwatervat* - wijwatervat - onbekend
- C/237 *Slavin* - beeldhouwwerk - Jan-Hendrik Cuypers
- C/296 *Bacchante* - beeldhouwwerk - Jeanne Germaine de Milde
- B/VI/229 *Duivelshoofd* - beeldhouwwerk - onbekend
- K/0525 Potvaasje 'jarlet' genoemd - vaas
- S/2/M *Gesprek* - schilderij - Jean Baptiste Madou
- S/42/M *Mannenfiguur* - schilderij - Constantin Emile Meunier
- S/133/O *Job verloochend door zijn vrouw* - schilderij - onbekend
- Aug/36-a *Hoofd van Christus* - beeldhouwwerk - onbekend
- Aug/36-b *Voeten van Christus* - beeldhouwwerk - onbekend
- GL/31 *Wijwatervat*
- T/110 *Gewaad voor een Mariabeeld* - gewaad
- T/108 *Gewaad voor een Mariabeeld* - gewaad
- T/109 *Gewaad voor een Jezusbeeld* - gewaad
- T/111 *Gewaad voor een Jezusbeeld* - gewaad
- T/437 *Mantel voor een Mariabeeld* - gewaad
- T/439 *Kraag voor een Mariabeeld* - kraag

- T/441 *Kraag voor een Jezusbeeld* - kraag
- T/446 *Gewaad voor een Jezusbeeld* - gewaad
- T/447 *Mouw voor een Mariabeeld* - gewaad
- T/448 *Gewaad voor een Mariabeeld* - gewaad
- T/452 *Gewaad voor een Jezusbeeld* - gewaad
- T/453 *Mouw voor een Mariabeeld* - gewaad
- T/454 *Mantel voor een Mariabeeld* - gewaad
- T/829 *Processiebaldakijn* - processiebaldakijn
- T/914 *Vaandel van het heilig Sacrament van Mirakel*
- K/1810 *Het kind Jezus in een wiegje* - onbekend
- B/VI/251 *Grafmonument van Hendrik I Hertog van Brabant* - beeldhouwwerk
- S/57/B *Triptiek met de marteling van de heilige Erasmus* - schilderij - Dirk Bouts
- S/77/C H. *Johannes op Patmos* - schilderij - Gaspar De Crayer
- S/469/0 *De zes meesters van de broederschap van het heilig Sacrament van Mirakel in aanbidding voor het sacramentsreliëk* - schilderij - onbekend
- C/12 *Pieta* - beeldhouwwerk - onbekend
- C/327 *Christus op de koude steen* - beeldhouwwerk - onbekend
- B/VI/244 *Putto* - beeldhouwwerk - Cornelis II Floris
- B/VI/245 *De heilige Marcus* - beeldhouwwerk - Cornelis II Floris
- B/VI/246 *De heilige Mattheus* - beeldhouwwerk - Cornelis II Floris
- B/VI/314 *Putto* - beeldhouwwerk - Cornelis II Floris
- S/46/0 *Madonna met kind in de rozenhaag* - schilderij - onbekend
- S/2/L *Jezus en de Samaritaanse vrouw* - schilderij - Christoffel Jacobsz van der Laemen
- S/155/O *Onze-Lieve-Vrouw van de Zeven Weeën* - schilderij - onbekend

Restaurateur David Lainé bij *De marteling van de heilige Erasmus* © David Somers

1.3.7 DEPOTBEHEER

De depotbeheerder wordt in het dagelijkse beheer van de museumdepots ondersteund door een halftijds technisch medewerker. Waar nodig en/of mogelijk doet M een beroep op vrijwilligers, stagiaires en jobstudenten voor de ondersteuning van deze kerntaak.

Sinds de sluiting in 2017 wordt de depotwerking één keer per maand ondersteund door publieksbegeleiders, het geeft hen de kans meer voeling te krijgen met de collectie. Stageprojecten collectieregistratie bevatten doorgaans een component depotwerking en/of behoud en beheer. In 2018 werd ingezet op een betere inrichting en organisatie van het depot om tot een meer efficiënte en doeltreffende werking te komen.

REORGANISATIE EN BETERE BEWARING

Om prenten en grafiek beter te kunnen bewaren werd in 2017 gestart met ingelijste prenten zonder originele kader uit te lijsten. Deze prenten werden mee opgenomen in het registratieproject van de prenten. Dit werd verder afgewerkt in 2018. In het voorjaar van 2018 hebben twee stagiaires van de opleiding Conservatie & Restauratie, afdeling schilderkunst, een survey gemaakt van de inlijsting van de schilderijencollectie. Hiervoor hebben ze zo'n 873 schilderijen in het depot bekeken en besproken op basis van hun inlijsting. Waar nodig en mogelijk, hebben ze aanpassingen gedaan om de inlijsting te verbeteren. Bijvoorbeeld met lijstveren, vilt en verwijdering van oude gecorrodeerde spijkers.

Tijdens verbouwwerken in het Justitiepaleis en in de Sint-Pieterskerk werden een aantal kunstvoorwerpen terug naar M gebracht of verplaatst. Vooraleer deze werken een nieuwe standplaats kregen, werden ze indien nodig aangepakt met de anoxiemethode.

Er werd ook gestart met het bekijken, fotograferen en registreren van onbekende fragmenten en objecten van de collectie beeldhouwkunst. Verschillende fragmenten konden worden herenigd met de sculpturen waar ze bij hoorden. Een 250-tal objecten kreeg in 2018 een eerste basisregistratie.

Voor het herbestemmingsproject van de meubelcollectie werden zes meubels heropgemaakt om tentoon te staan in de Oude Valk van de faculteit rechtsgeleerdheid.

AANPASSINGEN AAN DEPOTINRICHTING

In 2018 werden, binnen het in 2016 goedgekeurde dossier van de Provincie Vlaams-Brabant voor structurele aanpassingen aan het museumdepot, de projecten stofafdichting en stoelenrek uitgevoerd. Voor de stofafdichting van de kasten werden 8 rijen van 6 kasten leeggemaakt. Ongeveer 2.200 objecten dienden verplaatst. Ze werden tijdelijk bewaard op een palletstapeling in het hoogdepot en in bakken op andere rekken. Vervolgens werden de kasten, om ze stofarm te maken, voorzien van deuren en zijwanden, waarna de objecten opnieuw in de rekken werden geplaatst. Door het herschikken en de plaatsing in kunststoffen bakken, kwam plaats vrij voor andere objecten. Deze verhuisbeweging verliep in samenwerking met externen, stagiaires en vrijwilligers. Na afronding werd het stoelenrek in het hoogdepot geplaatst.

De 100 stoelen die minder vaak geraadpleegd worden, kregen een plek in een 9 meter hoog rek. Voor de plaatsing hiervan werd een hoogwerker gehuurd. Het rek werd voorzien van openschuifbare Tyvek gordijnen tegen licht en stof.

De stofafdichting van de open rekken wordt afgewerkt in 2019.

PLAN VAN AANPAK LAPIDARIUM STADHUIS

Een stagiaire van de opleiding Conservatie & Restauratie, afdeling steen, kreeg de taak om een plan van aanpak te maken voor het lapidarium op de zolder van het stadhuis dat o.a. wordt beheerd door M. Hierbij heeft de stagiaire alle 836 objecten geregistreerd in een Excel bestand. Dit gebeurde volgens de richtlijnen van het registratieprogramma Adlib. Na het afronden van de registratie en een conditiecheck van de objecten, werd de huidige situatie geschetst en een visie geformuleerd over de toekomstige aanpak. Het plan van aanpak kan als richtlijn dienen bij de herbestemming van het stadhuis.

CERA-COLLECTIE

In 2018 kregen bijna alle werken van Cera een plaats in M, uitgezonderd enkele volumineuze sculpturen. Enkele stukken bevinden zich nog in het depot van de KBC in Brussel. Het depot in M werd volledig gecontroleerd en kleine aanpassingen in standplaatsing en verpakking werden uitgevoerd.

1.3.8 SAMENWERKING

In het kader van het M-beleidsplan 2014-2019 werden sinds 2015 samenwerkingen opgestart met opleidingen conservatie/restauratie om objecten uit de museumcollectie te laten behandelen door studenten. In het academiejaar 2017-2018 werd de samenwerking met ENSAV/La Cambre verdergezet en uitgebreid. Behalve met het atelier Schilderkunst wordt ook samengewerkt met de ateliers Polychromie en Steensculptuur en het atelier Glas en Keramiek.

Op het vlak van wetenschappelijk onderzoek, ontsluiting van de collectie en tentoonstellingen werken de stafmedewerkers van de afdeling oude kunst samen met:

- 30cc
- Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, Heverlee
- DIVA Museum voor edelsmeedkunst, juwelen en diamant, Antwerpen
- ENVIL. European Network for Visual Literacy
- Erfgoedcel Leuven
- Erfgoedplus.be
- Fundacion Lazaro Galdiano, Madrid
- Google Art Project
- Het hof van Melijn, Tervuren
- HIVA Onderzoeksinstituut voor arbeid en samenleving (KU Leuven)
- Illuminare, Studiecentrum voor middeleeuwse kunst (KU Leuven)
- IPARC
- IVLA, International Visual Literacy Association

- KADOC Documentatie- en onderzoekscentrum voor religie, cultuur en samenleving (KU Leuven)
- Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK-IRPA), Brussel
- Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel
- Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel
- Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen
- KU Leuven: Faculteit Letteren, onderzoekseenheden Kunstwetenschappen en Geschiedenis
- Kunsthistorisches Museum, Wenen
- Leuvens Historisch Genootschap
- Lukas - Art in Flanders beeldbank
- Musea Brugge
- Museo del Prado, Madrid
- Musée du Louvre, Parijs
- Museum Catharijneconvent, Utrecht
- Museum Helmond, Helmond
- Museum Hof van Busleyden, Mechelen
- Museum Parkabdij vzw
- Museum voor Schone Kunsten, Gent
- Museum Snijders&Rockoxhuis, Antwerpen
- Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen
- Overlegorgaan van beheerders van een OCMW-patrimonium
- Phoebus Foundation
- SLAC, Leuven
- Stadsarchief, Leuven
- Suermondt-Ludwig-Museum, Aachen
- Tabularium Universitaire Bibliotheek (KU Leuven)
- Toerisme Vlaanderen
- Universiteit Antwerpen, Ontwerpwetenschappen, vakgebied Conservatie en Restauratie
- Universiteit Namen (FUNDP), departement Kunstgeschiedenis
- Universiteit Gent, departement Kunstgeschiedenis, Archeologie & Theaterwetenschappen
- Vlaamse Kunstcollectie
- Vrije Universiteit Brussel, Faculteit Letteren, afdeling Kunstwetenschappen en Archeologie
- Wat betreft stageplaatsen, gastcolleges, seminaries, papers en onderzoek in het kader van bachelor- en masterscripties, en doctoraatsstudies bestaat een samenwerking met:
 - AP Hogeschool Antwerpen - School of Arts
 - Associatie KU Leuven
 - CVO Volt Heverlee
 - ENSAV La Cambre
 - KASK - School of Arts Gent
 - Ruskin School of Art, Oxford University
 - Universiteit Antwerpen, Cultuurmanagement
 - Universiteit Antwerpen, Ontwerpwetenschappen, vakgebied Conservatie en Restauratie
 - Universiteit Gent
 - Vlaamse Kunstcollectie (Summer Course for the study of art in Flanders – Medieval and Renaissance Sculpture)

1.3.9 BIBLIOTHEEK, DOCUMENTATIE EN ARCHIEF

VERWERVING

185 nieuwe publicaties werden aan het Bibliotheekfonds toegevoegd. Verwerving gebeurde zoals gebruikelijk via ruilverkeer, bewijsexemplaren, occasionele schenkingen van privépersonen en gerichte aankopen met het door het museum uitgetrokken bibliotheekbudget. De aanvullingen gebeuren zowel in functie van collectie-onderzoek als in het kader van tentoonstellingen oude en hedendaagse kunst. Voor oude kunst ligt de focus op middeleeuwse sculptuur. Er was actief ruilverkeer met gespecialiseerde bibliotheken en museale instellingen in binnen- en buitenland.

LANGE TERMIJNPLANNING REGISTRATIE

Zoals steeds blijft de digitale registratie van het boekenfonds, met het oog op ontsluiting van de bibliotheek, van primordiaal belang. Binnen het collectieregistratiesysteem Adlib, werkt de M-bibliotheek met de module 'Documentatie'. Samen met de medewerker collecties/bibliotheek hanteren de bibliotheekvrijwilligers gestandaardiseerde richtlijnen. De nadruk lag in 2018 op de uitbreiding van de basisregistratie van de categorieën algemene kunstwetenschappen, kunsttakken en geschiedenis. Analooq met deze registratie, wordt ook het voortdurend schonen en vervolledigen van de records binnen de modules 'Personen & Instellingen' en 'Thesaurus' uitgevoerd via duurzame verwijzing naar betrouwbare referentiedatabanken zoals VIAF, Wordcat, RKD en GeoNames. Het nazicht van de monografieën, de tentoonstellings- en bestands-catalogi (binnen- en buitenland) blijft doorlopen.

ARCHIEFREGISTRATIE

M hanteert een systematische archiefregistratie. Archiefdocumenten worden geregistreerd, geschoond en herverpakt ter voorbereiding van transport naar het stadsarchief voor permanente bewaring. Deze dossiers omvatten het instellingsarchief dat deel uitmaakt van het M-Documentatiefonds.

De kunstwerk- en kunstenaarsdossiers worden systematisch geschoond en waar nodig hermaakt om het consulteren ervan te vergemakkelijken en de fysieke bewaring van de dossiers veilig te stellen.

1.4 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

1.4.1 ONDERZOEK

1.4.1.1 Onderzoek naar de eigen collectie

In het kader van de tentoonstelling *Borman en zonen* (2019) werd onderzoek gevoerd naar de aan Borman toegeschreven objecten in de M-collectie en externe verzamelingen. Dit krijgt zijn neerslag in de te verschijnen internationale wetenschappelijke monografie over Jan Borman (september 2019 – Harvey Miller Publishers)

In het kader van de nieuwe collectiepresentaties *Waanzin. Students at M, De taal van het lichaam* en *Erfgoed in beweging*, die respectievelijk vanaf maart 2019, mei 2019 en mei 2020 worden gepresenteerd, is uitdiepend onderzoek gevoerd naar een selectie objecten uit de museumcollectie.

Het project rond het 3D printen van middeleeuwse gepolychromeerde sculpturen lag stil in 2018.

1.4.1.2 Netwerk beeldhouwkunst en documentatiecentrum ARDS

GROEI NETWERK

In 2018 groeide het ARDS-netwerk, *Association for Research and Documentation of medieval and renaissance Sculpture*, systematisch verder van 233 naar 250 personen met de ARDS-network-tag in Teamleader. Drie keer per jaar vertrekt een nieuwsbrief over de activiteiten van ARDS met nieuws uit het veld van de middeleeuwse beeldhouwkunst. In 2018 groeide dit mailbestand van 804 naar 831 e-mail adressen. Het netwerk is verenigd in een besloten LinkedIn-groep die eveneens van 54 leden naar 66 personen groeide. De belangrijkste vertegenwoordigde nationaliteiten in het ARDS-netwerk zijn België, Duitsland, Spanje, Frankrijk, VK, Nederland en de VS.

AANKOPEN PUBLICATIES EN ORDENING DOCUMENTATIE

Jaarlijks wordt binnen het reguliere bibliotheekbudget van M een bescheiden budget voor aankoop van boeken en publicaties i.v.m. middeleeuwse beeldhouwkunst voorzien. Er wordt ook actief geprospecteerd naar het (kosteloos) verwerven van boeken, documentatiefondsen en onderzoeksarchieven over het onderwerp. In 2018 werden 32 nieuwe aanwinsten opgenomen in de bibliotheek die specifiek zijn gerelateerd aan het onderwerp van middeleeuwse en renaissance beeldhouwkunst, waarvan 21 aangekocht.

Daarnaast heeft diepteregistratie (inclusief trefwoordenregistratie) rond bovenstaand onderwerp zich toegespitst op de collectie- en tentoonstellingscatalogi.

WEBSITE

Als respons op onderzoeksvragen ontwikkelde M in 2015 met www.ards.be een online documentatiesite en een startportaal voor onderzoekers naar middeleeuwse beeldhouwkunst, met links naar kanalen en actoren en een ruime gespecialiseerde bibliografie. De website ARDS.be werd in november 2015 gelanceerd en wordt sindsdien actief up to date gehouden. De wetenschappelijke en tentoonstellingskalender bevat evenementaankondigingen, calls for papers en colloquia in binnen- en buitenland. In 2018 werden 16 newsitems online gezet en klokte de kalender af op 130 events. De master bibliografie voor middeleeuwse beeldhouwkunst groeide in 2018 van 516 naar 601 publicaties. Voor meer dan 264 publicaties werd het label ‘available at ARDS-Library’ toegevoegd, wat aangeeft welke boeken in M te raadplegen zijn. Ook worden systematisch coverbeelden en links naar de worldcat-database toegevoegd.

De netwerkpagina's tellen momenteel 193 instellingen en/of projecten. Dat is een groei van 12 items ten opzichte van 2017. Achter de schermen werd in 2018 de aanpassing van de website voorbereid in functie van het in 2019 te verschijnen online tijdschrift *ARDS Journal for medieval sculpture*. Dit zal verschijnen rond juni 2019 en zal artikels bevatten die ‘het beste van 5 jaar ARDS’ tonen op vlak van papers en presentaties die op het jaarlijkse ARDS-colloquium sinds 2014 werden gepresenteerd. Het *ARDS Journal* zal jaarlijks verschijnen in open source met gratis pdf downloads. Een redactieraad met een internationaal profiel zal instaan voor de inhoudelijke redactie van de artikels.

Op termijn wil M het *ARDS Journal* als een peer reviewed tijdschrift uitbouwen. In 2018 kreeg de website 2.344 bezoekers, goed voor 3.788 zoeksessies op de site en 15.072 pageviews – dat is een groei van 17,2% ten opzichte van 2017. 84.5% van de gebruikers waren nieuwe bezoekers, 15,5% terugkerend. Dat is ongeveer gelijk aan 2017. Nog steeds zijn de meeste bezoekers van de site uit België (20%) en de VS (17.5%) afkomstig, met daaropvolgend Frankrijk (14.97%) en Nederland (8.9%). (*Cijfers via Google Analytics*)

JAARLIJKSE STUDIEDAG

Het vijfde jaarlijkse colloquium werd gehost door het Museum Catharijneconvent in Utrecht (NL) en het Musée du Louvre in Parijs op 15 en 16 november 2018. Het thema was *The function of Medieval Sculpture and its relation to formal design and colour*. Op het programma stond de eerste dag een lezingensessie, een wandeling door Utrecht en een bezoek aan sculptuur sites. De tweede dag stonden 10 lezingen en 3 digitale posters geprogrammeerd, met sprekers uit Europa (VK, Portugal, Duitsland, Nederland, Noorwegen, Italië, Kroatië, België) en de VS. Hiervoor werd in de zomer van 2018 een *call for papers* uitgestuurd waarop 17 onderzoekers reageerden. Het colloquium werd bijgewoond door 76 deelnemers.

EXPERT MEETING

Voor het eerst organiseerde M op 18 april 2018 een ARDS Expert Meeting naar aanleiding van de tentoonstelling *Over de Grens*. Zo kon het ARDS-netwerk uitgenodigd worden om de expo te bezoeken en te bediscussieren, zonder dat de timing samenviel met het colloquium. De dag werd gebouwd rond het thema *Crossing Borders in Medieval Sculpture. Researching our museum collections* met sprekers uit Aken, Leuven, Cambridge en Glasgow en met een bezoek aan de expo. Deze expert meeting kon op 40 deelnemers rekenen.

1.4.1.3 Beeldgeletterdheid

Beeldgeletterdheidsbeeld was nooit zo belangrijk als nu. Taal en schrift boeten in ten voordele van foto, video, al wat visueel is. Het lijkt dan ook vanzelfsprekend dat een museum bij die beeldcultuur stilstaat. Want waar elders is men zozeer met beeld bezig dan in de beeldende kunsten? Sinds 2017 is beeldgeletterdheid een onderzoeksfocus in M. In aanloop naar de vernieuwde collectiepresentaties werd het theoretisch model rond beeldgeletterdheid, wat werd uitgewerkt in samenwerking met de Envil onderzoeksgroep, omgezet naar de praktijk. Dit betekent dat publieksbemiddelingsinstrumenten werden ontwikkeld die bepaalde competenties rond beeldgeletterdheid bij de bezoeker verhogen. Deze instrumenten werden ingebed bij de vernieuwde collectiepresentaties. In 2018 (15.11.18) werd het Visual Literacy Model geëvalueerd door de Envil groep, in functie van de toekomstige integratie van beeldgeletterdheid in de nieuwe collectiepresentaties die in 2019 zullen openen.

1.4.1.4 Transhistorischeit

In 2018 werd *The Transhistorical Museum: Objects, Narratives & Temporalities. Een onderzoeksproject in Leuven en Haarlem* gepubliceerd. Deze publicatie was de neerslag van twee symposia die werden georganiseerd in het kader van het onderzoekstraject *The transhistorical museum: objects, narratives & temporalities* dat met het Frans Hals Museum | De Hallen Haarlem werd opgezet tussen 2015 en 2017.

1.4.1.5 Onderzoek door stafmedewerkers

MIDDELEEUWSE BEELDHOUWKUNST

Sinds september 2016 voert dra. Marjan Debaene, diensthoofd Collecties, haar doctoraatsonderzoek (KU Leuven, Kunstwetenschappen) *Bij de naam genoemd... Leuvense laatgotische beeldhouwkunst herbekeken* (werktitel) onder begeleiding van promotor prof. dr. Jan Van der Stock (KU Leuven) en copromotor prof. dr. Ethan Matt Kavalier (University of Toronto).

Het onderzoek spitst zich toe op een vijftal casestudies die gelinkt zijn met de collectie laat-gotische beeldsnij kunst van het museum. Tussentijdse onderzoeksresultaten worden ontsloten via enkele collectiepresentaties rond middeleeuwse sculptuur vanaf juni 2017. Een eerste casestudy behandelt twee anonieme ateliers uit Leuven, namelijk van de *Meester van de Gekruisigde Christusfiguren* en van de *Meester van Christus op de Koude Steen*. De voorlopige onderzoeksresultaten werden aan het publiek gepresenteerd in M in de collectiepresentatie *Meesters in beeld* (11.06.17 > 24.02.19). In 2018 verzorgde Marjan Debaene 3 lezingen in Leuven, Gent en Kopenhagen met betrekking tot de vorderingen in het onderzoek.

RELIGIEUZE TOEGEPASTE KUNSTEN

Het doctoraatsonderzoek van collectieregistrator drs. Ko Goubert (Vrije Universiteit Brussel, Kunstwetenschappen en Archeologie), onder begeleiding van prof. dr. Werner Adriaenssens (KMKG, VUB), focust op de religieuze edelsmeedkunst en toegepaste kunsten tijdens het Interbellum in België. Vanuit een kunsthistorische en maatschappelijke contextstudie van het oeuvre van de internationaal actieve, monastieke ontwerper Dom Martin Martin OSB (1889-1965, Abdij Keizerberg Leuven), onderzoekt hij het belang van toegepaste kunsten in de modernisering van de katholieke liturgie in die periode. Het onderzoek sluit nauw aan bij de ruime deelverzameling religieuze kunst in de M-collectie, van de middeleeuwen tot de twintigste eeuw, en zal in het bijzonder bijdragen tot de kennis over de deelcollecties 20ste-eeuwse toegepaste kunsten en grafiek. Dit onderzoeksproject volgt uit de M-tentoonstelling *Zilver: Kunst, object, verhaal* (2015), en vormde de aanleiding voor de langdurige bruikleen aan M van een kelkensemble van Dom Martin door de Koning Boudewijnstichting in 2017.

CERA-COLLECTIE

Wetenschappelijk onderzoek werd in 2018 uitgevoerd binnen het kader van collectiepresentaties, interne tentoonstellingen en bruiklenen voor externe tentoonstellingen. Zij vormden telkens de gelegenheid om de kennis rond de kunstobjecten te vergroten met behulp van het intern én extern inhoudelijk onderzoek, maar ook door het verzamelen van persdossiers en publicaties. Significante onderzoeken die verband houden met de Cera-collectie werden in 2018 gedaan rond de tentoonstelling René Heyvaert en *Forward Escape into the Past* van Jim Campers, een kunstenaar waarvan in hetzelfde jaar 4 kunstwerken werden verworven voor de collectie. Beide tentoonstellingen resulteerden in een M-publicatie.

1.4.2 DIENSTVERLENING AAN DERDEN

1.4.2.1 Inhoudelijke dienstverlening

Stafmedewerkers van de afdeling oude kunst ontvangen op regelmatige basis aanvragen voor informatie, professionele adviesverlening of het uitvoeren van een inhoudelijke expertise. Van de 115 in 2018 geregistreerde vragen kwam 47% van privépersonen (waaronder 11% verzamelaars, 3,5% stadsgidsen, 2,5% kerkfabrieken en 1% antiquairs), 21,5% van academische vorsers en studenten, 16,5% van museale instellingen en andere erfgoedbeheerders, 15% van onafhankelijke onderzoekers, 3,5% uit de kunstensector (restaurateurs, opleidingen, uitgeverijen) en 4,5% vanwege stads- en overheidsdiensten.

M kreeg vooral vragen uit België (79%), waaronder 39% uit de regio Leuven, en West-Europa (11,5% uit Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Zwitserland). 54% van de vragen was rechtstreeks gerelateerd aan de M-collectie. 14% betrof het documentatiecentrum ARDS. De vragen hadden betrekking op onder meer beeldhouwkunst (28%), schilderkunst (24%), toegepaste kunsten en archeologie (17%), grafiek en oude drukken (6%), museumbibliotheek en archief (4%), behoud en beheer, en collectiebeleid (5%), thematische of discipline-overschrijdende vragen (16%).

In 33% van de gevallen vond een fysieke consultatie van informatie en/of objecten plaats in het museum. 8,5% van de vragen betrof conservatie-advies. 8,5% van de vragen resulteerden in een beeldaanvraag voor een door derden gerealiseerde publicatie of ontsluitingsproject.

1.4.2.2 Depotbezoeken

- In het kader van de samenwerking met de school Mater Dei, kregen de kinderen van het 4de leerjaar een rondleiding in het depot ter voorbereiding van hun project rond de Sint-Jacobsbuurt.
- Voor het vak Museumstudies van Professor Leo De Ren bezochten studenten van de KU Leuven het depot.
- Er waren rondleidingen voor bruikleengevers van de tentoonstelling René Heyvaert en voor de kunstenaar Pieter Vermeersch die in 2019 een solotentoonstelling heeft in M.
- Ook een groep studenten die de tentoonstelling *Waanzin. Students at M* maken, bezochten het depot om kennis te maken met de collectie en kunstwerken uit te kiezen.
- Er waren verschillende rondleidingen voor M-bassadeurs en M-cenassen, o.a. tijdens de Vriendendag en het Fundraising diner.
- Medewerkers van Cera en het Xenit-archief bezochten het depot.
- Tijdens de vakantie was er een zomerkamp rond beeldgeletterdheid. Hierbij kregen de kinderen rondleidingen doorheen het museum, waaronder het depot.
- M stelt jaarlijks infrastructuur ter beschikking voor praktijklessen in de opleiding Behoudsmedewerker (CVO VOLT Leuven) rond schilderijen (gastdocent Anne-Catherine Olbrechts, Adviseur behoud en beheer, Faro) en hout (gastdocent Karlien De Voecht, Behoud en beheer, Erfgoeddepot Noorderkempem, Archief & Musea Turnhout), telkens gekoppeld aan het depotbezoek.
- Ook voor de medewerkers heeft M het afgelopen jaar een rondleiding gegeven in het depot om de uitgevoerde werken te tonen aan wie minder met de collectie te maken heeft.

1.4.3 ONTSLUITING

M ontsluit zijn collectie via het aggregatieplatform Erfgoedplus.be waarop momenteel 5.905 records van objecten in de M-collectie (inclusief Cera-collectie) online raadpleegbaar zijn. In 2018 werd systematisch verder gewerkt aan de controle, het optimaliseren en de verrijking van de collectiedata in de interne collectiedatabank (update en aanvulling gegevens, registratie aanwinsten en werken zonder digitale objectfiche, digitalisering door scanning of fotografie) ter voorbereiding van een toekomstige uitbreiding op Erfgoedplus.be vanaf 2019.

Voor de systematische digitalisering van de collectie werkte M samen met beeldbank Lukas - Art in Flanders vzw. Wegens interne hervormingen bij Lukas (uitrollen nieuw financieel model en samensmelting met VIAA en Packed in 2019) werd in 2018 slechts één werk gefotografeerd, op aanvraag van externen.

In het kader van het wetenschappelijk onderzoek voor de M-tentoonstelling *Borman en zonen* (opening september 2019) realiseerde een fotografisch documentatieteam 136 HR-studiebeelden van sculpturen in de M-collectie.

M werkte actief mee aan publicatie-initiatieven die de stedelijke collectie en regionaal erfgoed ontsluiten. Het museum vervulde op die manier zijn rol van publieke dienstverlener door het open stellen van de collectie voor wetenschappelijk onderzoek door externen: consultatie collectie en documentatie, aanleveren van informatie, aanleveren van beeldmateriaal voor publicaties gerealiseerd in samenwerking met de stad Leuven.

De Cera-collectie werd in 2017 digitaal ontsloten op de website van Erfgoedplus (www.erfgoedplus.be), op basis van de basisregistratie in Adlib. De Cera-collectie telt 413 kunstwerken, waarvan momenteel 408 ontsloten, en 87 stuks kunstenaarsarchief. Dit bracht het totaal op 500 digitale objectfiches. Na registratie en evolutie van de collectie in 2018 zijn de huidige cijfers als volgt: de Cera-collectie bevat 469 kunstwerken van 99 kunstenaars. Het aantal records in het kunstenaarsarchief is 83.

1.4.4 PUBLICATIES EN EDITIES

OUDE KUNST

Stafmedewerkers van M realiseerden of werkten mee aan volgende publieksgerichte of wetenschappelijke publicaties:

- In 2018 werd *The Transhistorical Museum: Objects, Narratives & Temporalities. Een onderzoeksproject in Leuven en Haarlem* gepubliceerd met bijdragen van Peter Carpreau en Eva Wittocx.
- Verreyke, H. 2018, *A Fragmented Past. The Cabinet of Antiquities in the Arenberg Palace*, in: Derez, M., Vanhauwaert S. & A. Verbrugge, *Arenberg. Portrait of a Family, Story of a Collection*, Turnhout: Brepols Publishers, pp. 360-365.
- Debaene, M. en Lainé, D. 2018, *Reading Between the Lines... Attribution Problems regarding Early Sixteenth Century Louvain Painters*, in: *Technical studies of Paintings: Problems of Attribution (15th-17th Centuries). Papers presented at the 19th Symposium for the Study of Underdrawing and Technology in Painting*, Leuven, Peeters Publishers, pp. 210-223.

HEDENDAAGSE KUNST

Jim Campers – *Forward Escape into the Past*

Met bijdragen van: John Zerzan, Steven Humblet

Redactie: Mia Verstraete

Uitgever: M – Museum Leuven

ENG

167 pagina's

René Heyvaert

Met bijdragen van: Eva Wittocx, Sam Steverlyncx, Peter Swinnen, Filip Dujardin, Koenraad Dedobbeleer, Kasper König, Patrick Van Caecckenbergh, Roland Jooris, Galerie Drieghe, Bart de Baere, Paul Robberecht, Anne Heyvaert, Patrick Robyn, Galerie Richard Foncke, Wim Goosens & Arnaud Hendrickx, Joëlle Tuerlinckx

Redactie: Ted Alkins, Lore Boon, Eveline De Wilde, Liesje Vandenbroeck, Valerie Verhack

Uitgever: MER. Paper Kunsthalle & M – Museum Leuven

ENG/NL

191 pagina's

I.4.5 VERTEGENWOORDIGING STAF

Naast werkgroepen rond eigen tentoonstellingsprojecten en overleg met Vlaamse en Belgische kunstspelers en organisaties nam de staf van M in 2018 deel aan een heel aantal stedelijke en externe werkgroepen, onderzoekscommissies, wetenschappelijke colloquia, studiedagen en gastcolleges.

EVA WITTOCX

Afdelingshoofd hedendaagse kunst en senior curator

- Voorzitter kunstcommissie Vlaams Parlement
- Voorzitter van AICA België
- Bestuurder en lid strategisch comité Fondation Walter Leblanc, Brussel
- Bestuurder Extra City, Antwerpen
- Bestuurder Cercle Guy de Cointet, Parijs
- Aankoopcomité collectie FRAC Nord-Pas de Calais, Duinkerke
- Aankoopcomité collectie MAC's, Grand Hornu
- Adviseur kunstcommissie Federale Overheid, Buitenlandse Zaken
- Lid selectiecomité atelierwerking Cas-co, Leuven
- Lid netwerkorganisatie Corpus, samen met Tate Modern, KW Berlijn, Bulegoa Bilbao, CAC Vilnius, If I Can't dance Amsterdam
- Lid van de pool van beoordelaars in Kunstendecreet en Erfgoeddecreet, Vlaamse Overheid
- Lid van IKT
- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M
- Netwerkcontacten binnen- en buitenlandse musea (gesprekken lopende m.b.t. uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen)

LORE VAN HEES

Diensthooftentoonstellingen hedendaagse kunst

- Lid van de selectiecommissie Ondersteuningsbeleid stad Leuven
- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

VALERIE VERHACK

Curator hedendaagse kunst

- Lid van vzw Le Salon, www.welcometolesalon.be
- Lid van de Artistieke Raad van CIAP, Hasselt
- Lid van de pool van beoordelaars Beeldende Kunst, Kunstendecreet, Vlaamse Overheid
- Lid van de Beoordelingscommissie Beeldende Kunst, de Vleeshal, Middelburg (Nederland)
- Lid van IKT
- Lid van AICA
- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M
- Netwerkcontacten binnen- en buitenlandse musea (gesprekken lopende m.b.t. uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen)

LORE BOON

Medewerker tentoonstellingen hedendaagse kunst

- Raad van Bestuur Tuning People vzw
- Lid van de selectiecommissie Ondersteuningsbeleid stad Leuven
- Lid van Platform Beeldende Kunsten stad Leuven
- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

TINE D'HAEYERE

Medewerker tentoonstellingen hedendaagse kunst

- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

EVELINE DE WILDE

Collectiemedewerker

- Opleiding Adlib Museum, Axiell (NL)
- Training Stichting Behoud Moderne Kunst – SBMK (NL)
- Lid van ICOM
- Deelname studiedagen en lezingen in en buiten M

LIESJE VANDENBROECK

Medewerker tentoonstellingen hedendaagse kunst

- Selectiecomité en mede-initiatiefnemer vitrinegalerie Edition Populaire, www.edition-populaire.be
- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

PETER CARPREAU

Afdelingshoofd oude kunst

- Lid van de inhoudelijke werkgroep Parkabdij
- Lid van adviescomité PARCUM
- Lid van museumwerkgroep ENVIL
- Lid van Palet Onderzoeksgroep KU Leuven
- Lid van IVLA
- Lid van RSA
- Lid van ICOM
- Lid van ICFA
- Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- Lid van SARC
- Netwerkcontacten binnen- en buitenlandse musea
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)

HÉLÈNE VERREYKE

Diensthooftentoonstellingen oude kunst

- Lid van ICOM
- Lid van ICOFOM
- Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- Adviescomité nieuwe opstelling Stadsmuseum Lier
- Deelname lezingen en studiedagen binnen en buiten M
- Lezing *Widen our gaze. Visual Literacy in M – Museum Leuven*, The Inclusive Museum Conference, Granada, 6-8 september 2018.
- Lid Commissie Ontwikkelingsgerichte erfgoedprojecten, niet-periodieke erfgoedpublicaties en internationale erfgoedprojecten, Vlaamse Gemeenschap, Kunsten en Erfgoed

MARJAN DEBAENE

Diensthooftentoonstellingen Collecties

- Dra. KU Leuven, Onderzoeksgroep Kunstwetenschappen
- Coördinator van ARDS – Association for Research and Documentation of medieval and renaissance Sculpture
- Lid van het Calamiteitennetwerk Leuven (ECCE)

- Lid van de Denkgroep Archeologische collecties
- Lid van de Klankbordgroep erfgoeddeponderzoek Provincie Vlaams-Brabant
- Lid van de academische werkgroep Low Countries Sculpture
- Lid van ICOM
- Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren Kunst van de Nederlanden
- Netwerkcontacten binnen- en buitenlandse musea en onderzoekscentra
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)
- Lezing Expertmeeting ARDS *Crossing Borders* (M – Museum, Leuven, 18.11.18)
- Lezing Historians of Netherlandish Art (HNA) (Gent, 26/05/2018)
- Lezing Nordik Conference (Kopenhagen, 26/10/2018)
- Lezing studiedag ARDS *The Function of Medieval Sculpture* (Museum Catharijneconvent, Utrecht, 16.11.18)

KO GOUBERT

Collectieregistrator

- Drs. Vrije Universiteit Brussel, Afdeling Kunstwetenschappen en Archeologie
- Lid van onderzoeksgroep THIS – The Inside Story. Art, Interior Design & Architecture 1750–1950 (Universiteit Gent & Vrije Universiteit Brussel)
- Bestuurslid van XIX – Werkgroep 19de-eeuwse kunst
- Lid van Academie voor de Geschiedenis van de Edelsmeedkunst in België
- Lid van Silver Society Belgium
- Lid van Nederlandse Zilverclub
- Lid van Nederlandse Registrarsgroep
- Lid van Adlib Gebruikersgroep
- Lid van ICOM
- Lid van ICDAD – International Committee for Museums of Decorative Arts and Design
- Lid van Codart – Internationaal netwerk van museumconservatoren Kunst van de Nederlanden
- Redactielid van Memorabilia Lovaniensia
- Lid van Leuven Historisch Genootschap
- Netwerkcontacten binnen- en buitenlandse musea
- Deelname aan lezingen, studiedagen en colloquia in en buiten M (meerdere data)

JOCHEN SUY

Assistent-collectieregistrator

- Lid van Nederlandse Registrarsgroep
- Lid van Adlib Gebruikersgroep
- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

ANNE LIEFSOENS

Medewerker collecties

- Deelname Rondetafelgesprekken Overleg Kunstbibliotheken Vlaanderen (OKBV)
- Lid van Adlib Gebruikersgroep
- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

BENEDICTE DIERICKX

Depotbeheerder

- Lid van ICOM
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

1.5 LOKAAL KUNSTENBELEID

BUITENLOCATIES IN LEUVEN

M wil de Leuvenaar die in (hedendaagse) kunst geïnteresseerd is, als toeschouwer of als kunstenaar, prikkelen en betrekken bij een diverse kunstwerking op verschillende niveaus en schaalgroottes. Daarom wil M aan een breed publiek een dynamisch en authentiek programma aanbieden waarbij zowel experiment en reflectie als creatie en presentatie van diverse kunstvormen centraal staan.

De stad Leuven steunt en ontwikkelt een geïntegreerd, overkoepelend cultuur- en kunstbeleid waarin vijf aspecten aanwezig zijn: presentatie, creatie, experiment/werkatelier, reflectie, educatie en promotionele ondersteuning. Deze vijf pijlers vormen de basis voor een evenwichtig beleid.

Als museum maakt M integraal deel uit van de lokale kunstscène. M vindt het erg belangrijk om de Leuvense kunstwereld te betrekken en samen te werken aan een divers kunstlandschap met plaats voor iedereen. M wil trekker zijn en integraal deel uitmaken van het lokale kunstlandschap van en voor de regio Leuven.

Samen met de stad, SLAC, 30cc en Kunst In Huis organiseert M tentoonstellingen van kunstenaars en verenigingen uit Oost-Brabant in twee locaties: exporuimte Tweebronnen (in samenwerking met Kunst In Huis kunstuitleen) en kapel Romaanse Poort. Een aparte selectiecommissie stelt jaarlijks een programma samen op basis van ingediende aanvragen. Deze commissie bepaalt eveneens het specifieke profiel van iedere ruimte en communiceert dit naar mogelijke gebruikers en het publiek via de eigen kanalen van de commissieleden.

In 2018 organiseerde M samen met stad Leuven, 30cc, SLAC en Kunst In Huis volgende tentoonstellingen:

MARTINE DE FLANDER

Distortion. Photographic stories

01.12.18 × 22.12.18

Exporuimte Tweebronnen

GEROLF VAN DE PERRE

4E-Wandschappen

29.09.18 × 27.10.18

Exporuimte Romaanse Poort

DIETER. F. MERTENS

The Burial. Redeem the Painting

09.09.18 × 06.10.18

Expo Leuven Tweebronnen

KOOLEN BART

02.06.18 × 30.06.18

Expo Leuven Romaanse Poort

PARADIJS

21.04.18 × 19.05.18

Expo Leuven Tweebronnen

1.5.1 RESIDENTIES

In 2014 werd vzw Cas-co mede door M opgericht. De vzw wil professionele en pas afgestudeerde kunstenaars de kans geven hun artistieke kwaliteiten te ontplooiën. Enerzijds door hen betaalbare en kwaliteitsvolle ateliers aan te bieden. Anderzijds door project- en tentoonstellingsruimtes ter beschikking te stellen. In het kader van hun beleidsdoelstellingen sloten M en vzw Cas-co een samenwerkingsovereenkomst met als doel het ondersteunen van kunstenaars in hun

professionele ontwikkeling. M levert de knowhow en relaties voor de uitbouw van de organisatie van Cas-co en een jaarlijkse financiële bijdrage.

M heeft een eigen ruimte in Cas-co. Binnen deze atelierruimte krijgen kunstenaars een residentie van drie maanden, waarbinnen ze nieuw werk kunnen maken maar ook toewerken naar een presentatiemoment. Naast lezingen, studio visits door externe curatoren en individuele begeleiding door de M-curatoren, krijgt de kunstenaar ook aansluiting bij het programma van Cas-co. In 2018 waren de residenten: Naufus Ramirez Figueroa, Florian Waerzeggers en Brecht Heytens.

1.5.2 ERFGOEDLABO

Een belangrijke ontwikkeling op stedelijk vlak m.b.t. het erfgoedbeleid is de totstandkoming van het Erfgoedlabo. Samen met 12 andere partners zette AGM op 12 september 2017 het licht op groen voor dit structureel samenwerkingsverband van door Vlaanderen erkende en gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties gevestigd in Leuven. Het Erfgoedlabo is een kenniscluster met het erfgoed in Leuven als vertrekpunt. Via samenwerking, onderzoek, kennis en experiment in interactie met het publiek worden nieuwe inzichten en instrumenten ontwikkeld. Op die manier wil het labo bijdragen aan een verbetering van de zorg en omgang met cultureel erfgoed, zowel bij professionele actoren als bij erfgoedgemeenschappen en vrijwilligers.

Het Erfgoedlabo werkt in de praktijk vanuit verschillende ‘ateliers’ die elk meerdere ‘projecten’ kunnen omvatten. Ateliers en projecten worden gezien als dynamische werkplekken waarin actief kennis en expertise worden gedeeld en opgebouwd en waarin intens wordt overlegd en samengewerkt rond één bepaald aspect of deelaspect.

In de loop van 2018 was M vooral betrokken bij het atelier dat een dossier voorbereidt rond de bouw en inrichting van een centraal erfgoeddepot, met enerzijds de stad en universiteit als belangrijkste stakeholders en anderzijds de Vlaamse Gemeenschap via de FOCI-middelen (investeringen in culturele infrastructuur). Daarnaast is M een van de trekkers van een belangrijk atelier rond de gezamenlijke aanpak van uitdagingen op het terrein van digitaal erfgoedbeleid. M was ook actief in de algemene stuurgroep van het Erfgoedlabo met het oog op coördinatie en toekomstplanning.

2. PUBLIEKSWERKING

2018 bracht tijd en ruimte om de publiekswerking die tijdens de sluiting van 2017 herwerkt en geïnnoveerd werd te evalueren en nog beter te maken. We deden dat aan de hand van bevestigingen van het publiek, maar ook van de medewerkers. Er is blijvende aandacht voor maatschappelijk kwetsbare en moeilijke doelgroepen. M wil kunst delen met iedereen, ook met diegenen voor wie het minder vanzelfsprekend of volstrekt onbetreden terrein is. Daartoe worden verschillende samenwerkingsverbanden aangegaan, van scholen, over verenigingen tot festivalorganisatoren. Op vlak van communicatie blijft er aandacht voor offline: M blijft zorg besteden aan huis-aan-huis en flyering, maar de online-communicatie wordt steeds belangrijker. Er werden niet minder dan 152 digitale nieuwsbrieven verzonden met een gemiddelde openingsrate van bijna 50%, wat geldt als een erg hoog percentage. De website-statistieken worden nauwkeurig opgevolgd, M wil immers zowel het verworven als het zoekende publiek nauwkeurig kennen en opvolgen.

2.1 COMMUNICATIE

2.1.1 CORPORATE COMMUNICATIE

2.1.1.1 Print

M-AGENDA'S 2018			
NR.	PERIODE	COVERBEELD	OPLAGE
37	Januari × maart 2018	Edgard Tytgat	10.000
38	April × juni 2018	Dirk Braeckman	10.000
39	September × oktober 2018	René Heyvaert	7.300
40	November × december 2018	De Arenbergs	7.000

ZOMERMAGAZINE 2018	
OPLAGE	70.900 exemplaren
DISTRIBUTIE	- Cultureel netwerk verspreid over Vlaanderen en Brussel - Onthaal van het museum

EXPOKALENDER 2018	
OPLAGE	30.000 exemplaren
DISTRIBUTIE	- Huis-aan-huisbedeling in Leuven en Groot Leuven, via Artoos in samenwerking met Bpost - Onthaal van het museum

2.1.1.2 Online

NIEUWSBRIEVEN

Overzicht uitgestuurde algemene nieuwsbrieven 2018

DATUM	TITEL	# GEADRESSEERDEN	OPENINGSRATE
12.01.18	Newsletter Corp #89 – Januari	21.053	40,7%
09.02.18	Newsletter Corp #90 – Februari	21.434	39,4%
21.03.18	Newsletter Corp #91 – Maart	21.861	31,3%
03.04.18	Newsletter Corp #92 – April	21.899	32,0%
03.05.18	Newsletter Corp #93 – Mei	22.075	37,0%
05.06.18	Newsletter Corp #94 – Juni	22.114	37,7%
06.07.18	Newsletter Corp #95 – Juli & augustus	21.988	30,5%
07.09.18	Newsletter Corp #96 – September	21.963	36,5%

DATUM	TITEL	# GEADRESSEERDEN	OPENINGSRATE
15.10.18	Newsletter Corp #97 – Oktober	21.899	37,8%
13.11.18	Newsletter Corp #98 – November	21.843	37,1%
18.12.18	Newsletter Corp #99 – December	21.829	32,2%

Overzicht van alle uitgestuurde elektronische direct mailings 2018

	TITEL	# GEADRESSEERDEN	OPENINGSRATE
1	Newsletter Corp #89 - januari	21.053	40.71%
2	Uitnodiging Dirk Braeckman (FR) (naverzending)	1	100.00%
3	Uitnodiging Dirk Braeckman (EN) (naverzending)	1	0.00%
4	Ards Newsletter January 2018	825	28.91%
5	Ards Newsletter January 2018 (copy 01)	819	30.11%
6	Uitnodiging Dirk Braeckman (NL) (naverzending)	3	66.67%
7	Rijk der Zinnen Grenzeloos gastvrij	379	22.70%
8	M-bassadeurs nieuwsbrief #37	614	65.91%
9	M-cenas nieuwsbrief #21	108	68.52%
10	M-bassadeurs nieuwsbrief #37 (copy 01)	1	100.00%
11	Uitnodiging Dirk Braeckman (NL) (naverzending) Leuvense fotoclubs	8	50.00%
12	Uitnodiging Dirk Braeckman (NL) (naverzending) Leuvense fotoclubs 2	1	0.00%
13	Nieuwsbrief hedendaagse kunst Januari 2018 (NL)	1.554	41.26%
14	Newsletter contemporary art January 2018 (EN)	1.304	37.44%
15	Aanbod groepen: voorjaar 2018	1.711	33.99%
16	Kleuteronderwijs 2de semester schooljaar 2017-2018	649	36.46%
17	Lager onderwijs 2de semester schooljaar 2017-2018	1.249	28.77%
18	Secundair onderwijs 2de semester schooljaar 2017-2018	564	26.05%
19	Uitnodiging Fundraisingdiner 2018	239	58.65%
20	Newsletter Corp #90 - februari	21.434	39.41%
21	M-bassadeurs nieuwsbrief #38	657	63.30%
22	M-bassadeurs nieuwsbrief #38 (M-personeel)	95	23.16%
23	M-cenas nieuwsbrief #22	108	63.89%
24	M-cenas nieuwsbrief #22 (M-personeel)	43	55.81%
25	Nieuwsbrief hedendaagse kunst Dirk Braeckman, Eija-Liisa Ahtila, Jim Campers in M (NL)	1.530	39,9%
26	Newsletter Contemporary Art Dirk Braeckman, Eija-Liisa Ahtila, Jim Campers at M (EN)	1.282	34,5%
27	M-bassadeurs nieuwsbrief #39	652	59.60%
28	M-cenas nieuwsbrief #24 (april-mei)	105	71.43%
29	M-bas nieuwsbrief #39 (copy 01)	62	45.45%
30	Rijk der Zinnen Grenzeloos gastvrij (copy 01)	377	24.24%
31	Rijk der Zinnen Grenzeloos gastvrij (copy 02)	44	43.18%
32	M-cenas nieuwsbrief #24 (april-mei) (copy 01)	44	43.18%
33	M-Events Nieuwsbrief #6	1.039	32.57%
34	Ards Newsletter March 2018	815	35.80%
35	Newsletter Corp #91 - March	21.861	31.32%
36	Nieuwsbrief Hedendaagse Kunst March 2018 (EN)	1.277	35.58%

	TITEL	# GEADRESSEERDEN	OPENINGSRATE
37	Nieuwsbrief Hedendaagse Kunst Maart 2018 (NL)	1.516	38.87%
38	M-IDZOMER 2018 Headliners	9.255	41.62%
39	M-bassadeursactie april	2.786	41.31%
40	Newsletter Corp #92 - April	21.899	31.96%
41	M-bassadeurs nieuwsbrief #40	689	56.53%
42	Uitnodiging De jaren zestig in beeld	132	39.39%
43	M-cenas nieuwsbrief #25 April	180	50.00%
44	Uitnodiging Ahtila & Campers (NL)	1.761	45.13%
45	Uitnodiging Ahtila & Campers (FR)	69	39.13%
46	Uitnodiging Ahtila & Campers (EN)	179	25.99%
47	Uitnodiging Ahtila & Campers (NL) (contacten kunstenaar)	45	47.50%
48	Uitnodiging Ahtila & Campers (EN) (contacten kunstenaar)	62	25.86%
49	Uitnodiging Ahtila & Campers (FR) (contacten kunstenaar)	491	43.67%
50	Uitnodiging Ahtila (EN) (uitgebreide tekst)	4	100.00%
51	Test teamleader	2	50.00%
52	Test teamleader (copy 02)	3	33.33%
53	Uitnodiging Mater Dei	17	62.50%
54	Test teamleader (copy 03)	2	0.00%
55	Uitnodiging Fundraisingdiner 2018 reminder (bedrijven)	186	43.17%
56	Uitnodiging Fundraisingdiner 2018 reminder (particulieren)	225	66.36%
57	Uitnodiging Ahtila & Campers (NL) (contacten kunstenaar naverzending)	158	51.68%
58	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Individueel	238	60.85%
59	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Gezin	119	65.25%
60	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Duo FLEX	197	64.77%
61	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Duo VAST	132	76.34%
62	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Duo VAST (2de kaarthouder)	7	100.00%
63	Newsletter Corp #93 - Mei	22.075	36.98%
64	Uitnodiging AHTILA (EN) VIP	115	46.15%
65	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Duo FLEX (naverzending)	2	100.00%
66	M-IDZOMER 2018 Nieuwe namen (golf 2)	8.908	38.48%
67	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Duo VAST (naverzending)	1	100.00%
68	M-bassadeurs nieuwsbrief #41	179	55.87%
69	M-cenas nieuwsbrief #26 mei	690	63.95%
70	Uitnodiging Koolen Bart	132	43.18%
71	Uitnodiging Koolen Bart (zending 2)	1	100.00%
72	Uitnodiging Ahtila & Campers (FR) (copy 01)	1	0.00%
73	Rijk der Zinnen Eija-Liisa Ahtila	357	25.50%
74	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Individueel (naverzending_niet geopend)	94	28.72%
75	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Duo FLEX (naverzending_niet geopend)	75	46.67%
76	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Gezin (naverzending_niet geopend)	42	26.19%
77	Uitnodiging Vriendendag - M-bassadeur Duo VAST (naverzending_niet geopend)	37	45.95%
78	Kleuteronderwijs Eerste semester schooljaar 2018-2019	646	33.28%

	TITEL	# GEADRESSEERDEN	OPENINGSRATE
79	Secundair onderwijs Eerste semester schooljaar 2018-2019	570	29.13%
80	Lager onderwijs Eerste semester schooljaar 2018-2019	1.257	32.07%
81	BAR A MUZE nieuwsbrief	1.007	58.36%
82	Aanbod groepen - mei 2018	1.592	39.39%
83	Test teamleader (copy 04)	3	66.67%
84	Newsletter Corp #94 - Juni	22.114	37.75%
85	M-IDZOMER 2018 Nieuwe namen (golf 3)	8.846	38.01%
86	Ards Newsletter July 2018	790	35.67%
87	Ards Newsletter July 2018 (copy 01)	7	50.00%
88	[TEST] GDPR_Algemene nieuwsbrief	6	66.67%
89	M-cenas nieuwsbrief #27 juni	181	54.70%
90	M-bassadeurs nieuwsbrief #43	641	67.93%
91	M-bassadeurs nieuwsbrief #44	578	61.74%
92	Uitnodiging Dieter Mertens	330	43.69%
93	M-cenas nieuwsbrief #28 augustus	134	63.16%
94	Uitnodiging Dieter Mertens (HK regionaal)	386	48.27%
95	M-bassadeurs Verleng je lidmaatschap juli	83	75.90%
96	M-bassadeurs Verleng je lidmaatschap augustus	47	68.09%
97	Uitnodiging Dieter Mertens (zending 2)	1	0.00%
98	GDPR_Algemene nieuwsbrief [test]	6	66.67%
99	M-bassadeurs Verleng je lidmaatschap september	41	73.17%
100	GDPR_B2B Events	1.141	26.22%
101	GDPR_Algemene nieuwsbrief	33.609	37.45%
102	M-Events Nieuwsbrief #7	973	26.57%
103	Kleuteronderwijs Eerste semester schooljaar 2018-2019 (begin schooljaar)	622	32.79%
104	Lager onderwijs Eerste semester schooljaar 2018-2019 (begin schooljaar)	1.207	31.16%
105	Secundair onderwijs Eerste semester schooljaar 2018-2019 (begin schooljaar)	547	27.78%
106	M-bassadeurs nieuwsbrief #45	544	66.73%
107	GDPR_B2B HK_NL	1.294	41.01%
108	GDPR_B2B OK	883	39.13%
109	Uitnodiging Heyvaert & Araújo (NL)	1.735	46.23%
110	Uitnodiging Vasco Araújo (NL)	1	100.00%
111	Uitnodiging René Heyvaert (NL)	47	47.83%
112	Uitnodiging Heyvaert & Araújo (EN)	181	23.39%
113	Uitnodiging Vasco Araújo (EN)	127	39.02%
114	Uitnodiging René Heyvaert (EN)	2	100.00%
115	Uitnodiging Heyvaert & Araújo (FR)	72	42.42%
116	Uitnodiging René Heyvaert (FR)	5	60.00%
117	Newsletter Corp #95 - September	21.963	36.47%
118	Uitnodiging Gerolf Van de Perre	417	50.12%
119	Uitnodiging VIP dinner Heyvaert & Araújo (NL)	43	69.77%
120	Uitnodiging VIP dinner Heyvaert & Araújo (FR)	6	66.67%
121	Uitnodiging VIP dinner Heyvaert & Araújo (EN)	14	60.00%
122	Ecoteam	53	45.28%

	TITEL	# GEADRESSEERDEN	OPENINGSRATE
123	Uitnodiging Gerolf Van de Perre - naverzending	1	100.00%
124	Uitnodiging VIP dinner Heyvaert & Araújo (EN) (navorzending)	2	50.00%
125	Save the date: Playground 2018 (EN)	301	39.45%
126	Save the date: Playground 2018	559	42.62%
127	GDPR_B2B OK_FR	160	30.34%
128	Ards Newsletter October 2018 - Programme and Registration ARDS Colloquium	776	32.80%
129	M-bassadeurs nieuwsbrief oktober (copy 01)	530	69.94%
130	GDPR_B2B HK_EN	1.250	34.17%
131	GDPR_B2B OK_EN	523	23.92%
132	Newsletter Corp #96 - Oktober	21.899	37.85%
133	Uitnodiging Mies Van Der Rohe Award (NL)	1.841	47.21%
134	Nieuwsbrief GEZINNEN Oktober 2018	1.082	48.42%
135	M-bassadeurs Verleng je lidmaatschap november	41	82.50%
136	M-bassadeurs Verleng je lidmaatschap oktober	39	66.67%
137	ARDS Newsletter October 2018 - Programme and Registration ARDS Colloquium REMINDER	779	31.44%
138	M-bassadeurs nieuwsbrief #46	524	60.73%
139	Rijk der Zinnen Macht en schoonheid. De Arenbergs	8	62.50%
140	Newsletter Corp #97 - November	21.843	37.10%
141	OPEN M oproep 2019	333	67.22%
142	Uitnodiging première CANVAS-docu René Heyvaert	68	66.18%
143	M-bassadeurs Verleng je lidmaatschap december	74	82.43%
144	Aanbod groepen - De Arenbergs	1.510	39.34%
145	M-bassadeurs nieuwsbrief #47 DECEMBER	534	65.79%
146	M-cenas nieuwsbrief #29 oktober	133	59.40%
147	M-cenas nieuwsbrief #30 november	155	57.14%
148	M-cenas nieuwsbrief #31 december	133	57.14%
149	Newsletter Corp #98 - December	21.829	32,2%
150	Nieuwjaarskaart 2019 M-cenassen	80	63.75%
151	Nieuwjaarskaart 2019	25.332	36.33%
152	M-Events Nieuwsbrief #8	916	24.72%

Evolutie aantal inschrijvingen algemene nieuwsbrief

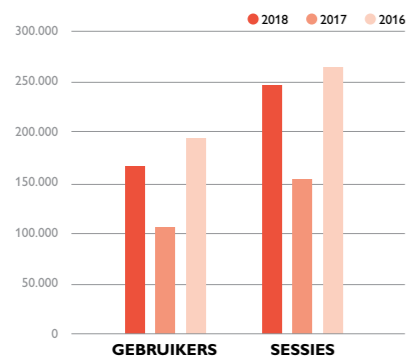
PERIODE	AANTAL INSCHRIJVINGEN
April 2017	21.092
Mei 2017	20.964
Juni 2017	20.981
Juli 2017	20.877
Augustus 2017	20.915
September 2017	20.894
Oktober 2017	20.862
November 2017	20.810

PERIODE	AANTAL INSCHRIJVINGEN
December 2017	20.767
Januari 2018	21.053
Februari 2018	21.434
Maart 2018	21.861
April 2018	21.899
Mei 2018	22.075
Juni 2018	22.114
Juli & augustus 2018	21.988
September 2018	21.963
Oktober 2018	21.899
November 2018	21.843
December 2018	21.829 (+5,11% t.o.v. december 2017)

2.1.1.3 Website

WWW.MLEUVEN.BE

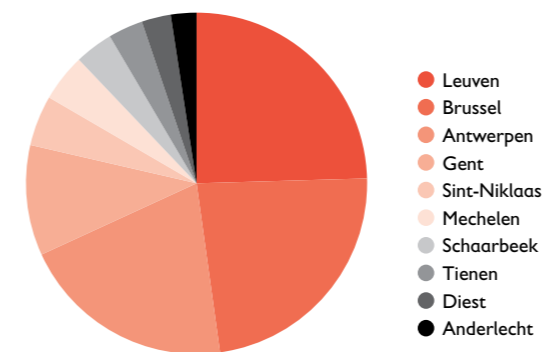
	2018	2017	2016
Gebruikers	164.859	105.556*	193.787
Sessies	247.110	154.818*	265.434

* De statistieken van 2016-2017 geven een vertekend beeld. Door de overgang naar de nieuwe website werden er tussen 22.12.16 en 12.01.17 namelijk geen gegevens bijgehouden. Gezien op dat moment de tentoonstelling 'Op zoek naar Utopia' liep, kunnen we er vanuit gaan dat de statistieken in werkelijkheid nog een pak hoger liggen. Het lage aantal bezoekers/sessies in 2017 is vermoedelijk te verklaren door de 6 maanden durende sluiting van 18 januari tot 10 juni.

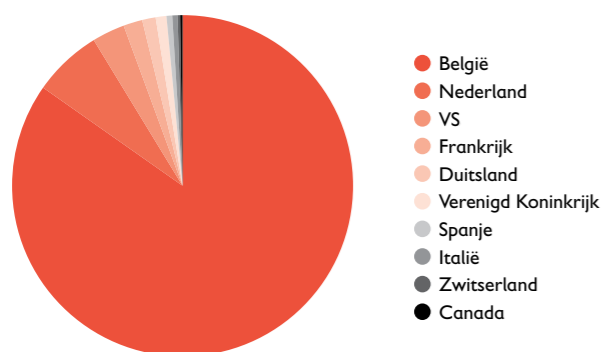
Spreiding nationaal

PLAATS	PERCENTAGE
Leuven	15,67%
Brussel	14,85%
Antwerpen	12,99%
Gent	6,68%
Sint-Niklaas	3,05%
Mechelen	2,88%
Schaarbeek	2,31%
Tienen	2,10%
Diest	1,77%
Anderlecht	1,55%

Spreiding internationaal

LAND	PERCENTAGE
België	82,13%
Nederland	6,33%
VS	3,01%
Frankrijk	1,75%
Duitsland	1,24%
Verenigd Koninkrijk	0,99%
Spanje	0,53%
Italië	0,48%
Zwitserland	0,24%
Canada	0,21%

Bron

	SESSIES	PERCENTAGE	BOUNCE (%)	GEMIDDELTE SESSIEDUUR
1. Google (organisch)	95.645	53,91%	38,48%	00:02:38
2. Direct	32.826	18,50%	55,68%	00:01:36
3. Google (cpc)	9.620	5,42%	52,79%	00:01:32
4. Bing	4.352	2,45%	31,01%	00:02:46
5. Leuven.be	3.883	2,19%	71,83%	00:00:48
6. M.facebook.com	3.647	2,06%	78,30%	00:00:30
7. Algemene nieuwsbrief	3.621	2,04%	56,13%	00:01:23
8. Facebook.com	2.483	1,40%	67,70%	00:02:02
9. Visitleuven.be	2.091	1,18%	49,25%	00:01:51
10. Standaard.be	1.731	0,98%	76,13%	00:00:35
11. Facebook (social)	1.703	0,96%	84,38%	00:00:26
12. Ecosia.org	747	0,42%	30,19%	00:02:34
13. L.facebook.com	745	0,42%	69,12%	00:01:03
14. Bozar.be	612	0,34%	69,05%	00:01:23
15. Yahoo	606	0,34%	29,33%	00:02:37
16. SRO	587	0,33%	43,52%	00:03:53
17. De Standaard (online bannering)	555	0,31%	89,97%	00:00:19
18. Outlook.live.com	533	0,30%	51,39%	00:01:59
19. Duckduckgo.com	519	0,29%	36,65%	00:02:19
20. Moss	516	0,29%	72,63%	00:00:34

Meest bezochte pagina's

	PAGINAWEEERGAVEN	PERCENTAGE	GEMIDDELTE TIJD OP PG	BOUNCE (%)
1. Home	125.426	16,79%	00:00:38	22,15%
2. /nl/nu-in-m	53.931	7,22%	00:00:35	32,89%
3. /nl/tickets	35.724	4,79%	00:01:37	55,53%
4. /nl/tytgat	30.770	4,12%	00:01:37	56,05%
5. /nl/arenbergs	25.855	3,46%	00:01:42	45,02%
6. /nl/praktische-informatie	22.550	3,02%	00:01:20	44,73%
7. /nl/vacatures	15.462	2,07%	00:02:37	75,39%
8. /nl/verwacht	15.221	2,04%	00:00:39	37,14%
9. /en/home	14.891	1,99%	00:00:43	25,51%
10. /nl/heyvaert	10.718	1,44%	00:01:55	72,01%
11. /nl/ahtila	9.070	1,21%	00:01:38	74,86%
12. /fr/home	8.264	1,11%	00:00:38	22,19%
13. /nl/met-kinderen	8.156	1,09%	00:00:46	39,82%
14. /nl/medewerkers	6.583	0,88%	00:03:09	76,82%
15. /nl/braeckman	6.356	0,85%	00:01:21	62,26%
16. /en/now	5.837	0,78%	00:00:35	42,35%
17. /nl/kortinghouders	5.481	0,73%	00:02:26	64,15%
18. /nl/de-kracht-van-beelden	5.018	0,67%	00:01:06	69,34%
19. /nl/mcollectie	4.998	0,67%	00:00:35	31,89%
20. /fr/maintenant à M	4.953	0,66%	00:00:32	29,69%

Apparaatcategorie

	2018	2017
Desktop	57,21%	60,54%
Mobile	31,24%	27,15%
Tablet	11,55%	12,30%

WWW.BARAMUZE.BE

	2018	2017
Gebruikers	11.339	11.051
Sessies	16.455	15.289

Spreiding nationaal

PLAATS	PERCENTAGE
Leuven	25,94%
Brussel	18,00%
Antwerpen	13,48%
Gent	3,81%
Sint-Niklaas	3,35%
Tienen	3,17%
Mechelen	2,46%
Diest	2,30%
Herent	1,69%
Rotselaar	1,40%

Bron

1. Direct	39,90%
2. Google (organic)	38,27%
3. M.facebook.com	10,27%
4. Facebook.com	3,11%
5. L.facebook.com	3,01%

WWW.M-IDZOMER.BE

	2018	2017
Gebruikers	31.592	30.021
Sessies	50.114	47.572

Spreiding nationaal

PLAATS	PERCENTAGE
Brussel	18,79%
Leuven	17,48%
Antwerpen	12,70%
Gent	5,05%
Tienen	3,25%
Mechelen	3,08%
Sint-Niklaas	3,06%
Diest	2,76%
Herent	1,78%
Schaarbeek	1,66%

Bron

1. Google (organic)	47,76%
2. Direct	25,28%
3. M.facebook.com	7,58%
4. Facebook.com	2,67%
5. Apps.ticketmatic.com	2,37%

Apparaatcategorie

	2018	2017
Desktop	45,98%	51,48%
Mobile	45,29%	39,06%
Tablet	8,73%	9,46%

WWW.M-LIFE.BE

	2018	2017
Gebruikers	1.199	746
Sessies	1.492	980

Spreiding nationaal

PLAATS	PERCENTAGE
Brussel	17,26%
Antwerpen	9,31%
Leuven	9,14%
Elsene	7,28%
Gent	6,60%
Lanaken	3,21%
Schaarbeek	2,37%
Anderlecht	2,20%
Mechelen	2,20%
Sint-Niklaas	1,86%

Bron

1. Direct	32,58%
2. mleuven.be	20,65%
3. Google (organic)	16,29%
4. 99-reasons-for-seo.com	1,69%
5. we-ping-for-youli.info	1,69%

	2018	2017
Gebruikers	4.487	4.614
Sessies	6.396	6.836

Spreiding nationaal

PLAATS	PERCENTAGE
Leuven	26,16%
Brussel	18,18%
Antwerpen	11,42%
Gent	9,08%
Anderlecht	3,48%
Sint-Niklaas	2,75%
Schaarbeek	2,55%
Hasselt	1,24%
Mechelen	1,21%
Tienen	1,11%

Spreiding internationaal

PLAATS	PERCENTAGE
België	61,06%
Nederland	7,15%
Frankrijk	6,58%
VS	5,92%
Verenigd Koninkrijk	2,68%
Duitsland	2,62%
Canada	1,32%
Spanje	1,30%
Italië	1,28%
India	0,79%

2.1.1.4 Statistieken social media

FACEBOOK

AANTAL VIND-IK-LEUKS	DECEMBER 2017	DECEMBER 2018
M – Museum Leuven	12.199	14.030
M-IDOZOMER	5.459	5.923
zoMerbar	3.800	4.190

In 2018 verschenen 31 Facebook-events waarvan M minstens medeorganisator was. In 2018 poste M 130 berichten op Facebook.

INSTAGRAM

INSTAGRAM	DECEMBER 2017	DECEMBER 2018
Volgers	6.028	7.820
Posts op feed		122
Posts op IG-story		139

TWITTER

Volgers in december 2018: 7.740

YOUTUBE

YOUTUBE	2017	2018
Kijktijd	39.200 min	25.300 min
Weergaven	19.200	20.700
Abonnees	133	160

2.1.2 PERS

M rolde de voorbije jaren een ambitieus communicatiebeleid naar de vakpers uit. Een uitgebreid netwerk met systematische contactmomenten, incentives, professionele aanpak en betrokkenheid leveren resultaat. Er konden in 2018 niet minder dan 412 media-hits worden geregistreerd, in omnichannel-media (print en online) en in diverse segmenten: dag- en weekbladen, populaire pers, kwaliteitspers en vakbladen.

Zie bijlage 5.5 *Persknipsels* voor een overzicht.

2.2 PUBLIEKSBEEMIDDELING- EN BEGELEIDING

2.2.1 PUBLIEKSAANBOD

2.2.1.1 Scholenaanbod

In 2018 kozen we voor 3 centrale thema's die voor alle leeftijdsgroepen (kleuter- t.e.m. secundair onderwijs) terugkomen: leren kijken (beeldgeletterdheid), leren vorm geven (vormtaal) en leren voelen (emoties en veerkracht). Deze drie thema's slaan de brug tussen het museum en de leefwereld van de leerlingen. Rondleidingen in M duren 1,5 uur. De gids bewaakt het evenwicht tussen kennis en actie. Leerlingen krijgen informatie en gaan ook zelf aan de slag. Scholen die meer actie willen of leerlingen creatief en artistiek willen uitdagen, bieden we twee specifieke workshops van 2,5 uur aan. In januari 2018 lanceerden we ook een aanbod voor de eerste kleuterklas.

Voor de uitwerking van de rondleidingen vonden we aanknopingspunt en houvast in de modellen 'Visual Literacy' en 'Cultuur in de Spiegel'. Ze vinden aanhechting bij de doorlopende leerlijn, een methodiek die werd toegelicht op een infomoment voor onderwijs in september.

Voor de tentoonstelling *Macht en schoonheid. De Arenbergs* werd een rondleiding ontwikkeld voor het basis en het secundair onderwijs. De rondleidingen in de M-Schatkamer, herzien in 2016, bleven doorlopen tot de sluiting. www.mleuven.be/nl/met-de-klas

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de verschillende formats in 2018 en het aantal keer dat ze werden geboekt. Gemiddeld telt een klas 20 leerlingen. De periode die wordt aangegeven is de periode waarbinnen het aanbod geldt.

KLEUTERONDERWIJS

Ontdekkingsreis M-Schatkamer	01.01.18 × 25.06.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste Collectie	Actieve rondleiding	3
DIY – M-Schatkamer	01.01.18 × 25.06.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste Collectie	Geef je klas zelf een rondleiding	0
Op ontdekkingsreis in het museum	01.01.18 × 31.01.18	1ste kleuterklas	Vaste Collectie	Actieve rondleiding	18
Zeg het ... met een beeld	01.01.18 × 31.01.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	19
Blad-steen-schaar	01.01.18 × 31.12.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	40
Het verliefde kunstwerk	01.01.18 × 31.12.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	2
DIY – M-collectie	01.01.18 × 31.12.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste collectie en tentoonstelling	Geef je klas zelf een rondleiding	3
Workshop op maat	01.01.18 × 31.12.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste collectie en tentoonstelling	Workshop	4
TOTAAL					89

LAGER ONDERWIJS

Ontdekkingsreis M-Schatkamer	01.01.18 × 25.06.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	30
DIY – M-Schatkamer	01.01.18 × 25.06.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie	Geef je klas zelf een rondleiding	2
DIY – M-collectie	01.01.18 × 31.12.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste Collectie	Geef je klas zelf een rondleiding	6
Zeg het beeldig	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	46
Vorm/kleur/materiaal	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	46
M-oties	01.09.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	30
Workshop Hands-On	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Workshop	79
Workshop M-studio	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Workshop	7
Workshop op maat	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Workshop	14
Ridders en Hertoginnen: De wereld van de Arenbergs	26.10.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Tentoonstelling	Rondleiding	44
TOTAAL	300				

SECUNDAIR ONDERWIJS

Ontdekkingsreis M-Schatkamer	01.01.18 × 25.06.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	2
DIY – M-Schatkamer	01.01.18 × 25.06.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie	Geef je klas zelf een rondleiding	18
DIY – M-collectie	01.01.18 × 31.12.18	2de en 3de kleuterklas	Vaste Collectie	Geef je klas zelf een rondleiding	20
Ik kom van ver	01.01.18 × 31.12.18	3de graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	10
Zet je blik op scherp	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	37
Volgt vorm functie?	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	13
Art makes you stronger	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	17
Workshop M-studio	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Workshop	3
Achter gouden deuren: De wereld van de Arenbergs	26.10.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Tentoonstelling	Rondleiding	34
Hoogtepunten uit de M-collectie	01.01.18 × 31.12.18	3de graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	2
1 + 1 = 3 Aken	22.09.17 × 27.05.18	3de graad	Tentoonstelling	Rondleiding	1
Edgard Tytgat	01.01.18 × 15.04.18	3de graad	Tentoonstelling	Rondleiding	1
Rondleiding op maat	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	44
M in the Mix	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	5
NT2	01.01.18 × 31.12.18	1ste, 2de en 3de graad	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	2
TOTAAL	209				

HOGER EN VOLWASSENENONDERWIJS

DIY – M-Schatkamer	01.01.18 × 25.06.18	Vaste collectie	Geef je klas zelf een rondleiding	7
DIY – M-collectie	01.01.18 × 31.12.18	Vaste Collectie	Geef je klas zelf een rondleiding	9
M in the Mix	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie + expo's	Actieve rondleiding	12
Ik kom van ver	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	3
Hoogtepunten uit de M-collectie	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	5
Macht en schoonheid: De Arenbergs	26.10.18 × 31.12.18	Tentoonstelling	Actieve rondleiding	4
Art makes you stronger	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	0
Edgard Tytgat	01.01.18 × 15.04.18	Tentoonstelling	Actieve rondleiding	6
Rijk der zinnen	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve rondleiding	1
NT2	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	20
Workshop op maat	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie en tentoonstelling	Workshop	2
TOTAAL				69

VORMING (TOEKOMSTIGE) LERAREN

In 2018 organiseerde M vormingsdagen voor toekomstige leraren en een infomoment voor leerkrachten. Een gedetailleerde leerkracht van Mater Dei versterkt wekelijks het team om de brug te leggen tussen de school en het museum. Leerkrachten kunnen op vertoon van hun lerarenkaart het museum gratis bezoeken.

Vormingsdagen voor leraren in spe	01.01.18 > 31.12.18	Vaste collectie en tijdelijke expo	Actieve vorming	Meegerekend bij hoger onderwijs
Infomoment voor leerkrachten	12.09.18	Vaste collectie	Infomoment	14
Infomoment voor leerkrachten Mater Dei	09.10.18	Extern	Infomoment	13
TOTAAL				27

2.2.1.2 Onderwijsprojecten met externen

De publiekswerking van M stapt graag mee in partnerschappen voor onderwijsprojecten.

PROJECTEN MET EXTERNEN

05.11.18 > 13.11.18	Muze De Arenbergs	724
26.04.18 > 27.04.18	Muzette	714
10.08.18	Vorming monitoren Zomerschool	22
15.12.18	LUCA School of Arts	89
TOTAAL		1.549

2.2.1.3 Gezinsaanbod

Van september 2017 tot juni 2018 was er elke eerste zondag van de maand M-speeltijd: workshops op gezinsmaat. Deze workshops voor kinderen én hun (groot)ouders vonden inspiratie in de museumexpo's, één specifiek collectiestuk of een passend thema. www.mleuven.be/nl/workshops-m-speeltijd

M-speeltijd: workshop schrijven	07.01.18	Expo: <i>Edgard Tytgat</i>	Gezinsworkshop	12
M-speeltijd: workshop beeldhouwen	04.02.18	Expo: <i>Over de grens</i>	Gezinsworkshop	20
M-speeltijd: workshop wereldburgers	04.03.18	Vaste collectie: <i>Grenzeloos Gastvrij</i>	Gezinsworkshop	19
M-speeltijd: workshop digikids	08.04.18	Vaste collectie	Gezinsworkshop	7
M-speeltijd: workshop striptekenen	06.05.18	Vaste collectie	Gezinsworkshop	10
M-speeltijd: workshop filosoferen	03.06.18	Vaste collectie	Gezinsworkshop	4
TOTAAL				72

Gezinnen kunnen het gezinsparcours inschakelen om het museum of de M-Schatkamer van de Sint-Pieterskerk met de kinderen te ontdekken. Er is een permanent aanbod voor de allerjongsten (4 tot en met 7 jaar) en voor jonge kinderen (7 tot en met 12 jaar). Een boekje en rugzakje met materiaal bieden spelenderwijs uitleg over een thema of een expo. De opdrachten stimuleren op een speelse manier een actieve kunstbeleving.

Doorheen het jaar zijn er vaste activiteiten. In de zomer staat de Museumspelstraat centraal: de museumtuin vormt dan de ideale plek om kinderen onder te dompelen in kunstbeleving. Tijdens *Mini's zijn baas* wordt de tuin omgetoverd tot een kunstenfestival voor de allerkleinsten en tijdens de weekends in de zomermaanden is er een begeleider aanwezig om kinderen aan te zetten tot spelen en ontdekken. In het najaar kunnen kinderen tijdens Rode Hond en Kunstendag voor Kinderen in M terecht voor rondleidingen, voorstellingen en workshops.

Hoe smaakt een kerktoeren? Gezinsparcours SK	01.01.18 > 25.06.18	Vaste collectie	Actieve zoektocht	38
Geluksvogels Gezinsparcours SK	01.01.18 > 25.06.18	Vaste collectie	Actieve zoektocht	46
Krokusriebels: spelplezier voor de allerkleinsten en op ontdekking in M!	12.02.18 > 16.02.18	Vaste collectie en expo	Drop-in, drop-out activiteit	494
Krokusriebels: Sculpturaal avontuur	10.02.18	Expo: <i>Over de grens</i>	Muzikale wandeling	32
Krokusriebels: Choco of kaas?	17.02.18	Vaste collectie	Dansvoorstelling	65
Vlieg Schattenzoektocht M	01.07.18 > 31.08.18	Vaste collectie en tentoonstelling	Actieve zoektocht	598
M-IDZOMER FOR KIDS	05.08.18	Museumtuin	Concert	988
Mini's zijn baas	26.08.17	Vaste collectie en museumtuin	Gezinsdag	3.420
Museumspelstraat	01.07.18 > 31.08.18	Museumtuin	Vrij spel en workshops op zaterdag	1.703
Gezinsparcours M-emories	01.01.18 > 31.12.18	Vaste collectie	Actieve zoektocht	846
Rode Hond – Kleuterkrabbels	29.10.18	Vaste collectie en tentoonstelling	Gezinsworkshop	30
Rode Hond – Theatervoorstelling: Ik wist niet dat dit dat was	28.10.18	Vaste collectie	Theatervoorstelling	50
Rode Hond – Bam! Labo De Arenbergs	27.10.18 & 30.10.18	Tentoonstelling	Gezinsworkshop	120
Gezinsparcours: De reis van Dobedo	01.01.18 > 31.12.18	Vaste collectie	Actieve zoektocht	642
Gezinsparcours De Arenbergs	26.10.18 > 31.12.18	Tentoonstelling	Actieve zoektocht	314
Verjaardagsfeestje	01.01.18 > 31.12.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	370
TOTAAL				9.756

2.2.1.4 Vakantiedagen en -stages

Tijdens de zomermaanden biedt M zomerkampen voor kinderen, waar creativiteit en spelen centraal staan. De kampen worden professioneel begeleid door een ervaren kunstdocent. Ze eindigen met een toonmoment voor de ouders.

M – Museum Leuven	Zomeratelier	02.07.18 > 06.07.18	22	13
M – Museum Leuven	Zomeratelier	16.07.18 > 20.07.18	20	13
M – Museum Leuven	Zomeratelier	20.08.18 > 24.08.18	22	2
Koning Kevin	Atelier	23.07.18 > 27.07.18	25	9
Zomerschool	Rondleiding	13.08.18 > 16.08.18	96	0
Zomerschool	Toonmoment en vernissage	23.08.18	156	40
TOTAAL				341

2.2.1.5 Vrijtijdsaanbod volwassenen

Van september 2017 tot en met juni 2018 bood M maandelijks een actieve workshop op volwassenenmaat: M in actie. De workshops vonden plaats op donderdagavond en putten inspiratie uit de museumexpo's, één specifiek collectiestuk of een passend thema.

Individuele bezoekers die graag een gegidste rondleiding volgen, kunnen elke eerste zondag van de maand aansluiten bij *Kijken is een kunst*. Dat kan alleen of met een klein gezelschap vrienden of familie. Je hoeft niet met 9 te zijn om een gids te volgen. www.mleuven.be/nl/kijken-eeen-kunst

Het hele jaar door zijn er bovenop het terugkerend aanbod van workshops en instaprondeleidingen bijzondere activiteiten naar aanleiding van evenementen als Erfgoeddag, Wintertijd en Autoloze zondag.

INDIVIDUEEL

M in actie: Workshop digitaal	04.01.18	Vaste Collectie	Workshop	13
M in actie: Workshop beeldhouwen	01.02.18	Expo: <i>Over de grens</i>	Workshop	13
M in actie: Workshop wereldburgers	01.03.18	Vaste collectie: <i>Grenzeloos gastvrij</i>	Workshop	13
M in actie: Workshop striptekenen	05.04.18	Vaste collectie	Workshop	2
M in actie: Workshop filosoferen	03.05.18	Vaste collectie	Workshop	9
M in actie: Workshop soundscapes	06.06.18	Vaste collectie	Workshop	0
Erfgoeddag: De keuze van...	22.04.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	40
Leuven Autovrij	26.08.18	Vaste collectie en expo	Expo	750
Instaprondleidingen	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie en expo's	Actieve rondleiding	209
Studentennacht	28.11.18	Vaste collectie en expo's	Evenement met activiteiten	1.200
TOTAAL				2.249

GROEPEN

M biedt combirondleidingen voor groepen waarin zowel de collectie als de tijdelijke tentoonstellingen aan bod komen. Voor bezoekers die al meteen bij de eerste kennismaking het hele museum willen proeven is er *M in the Mix*.

M in the Mix	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie + expo's	Actieve rondleiding	50
Ik kom van ver	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	7
Hoogtepunten uit de M-collectie	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	33
Combi M-collectie en <i>Over de grens</i>	01.01.18 × 27.05.18	Vaste collectie + expo <i>Over de grens</i>	Actieve rondleiding	30
Combi M-collectie en Edgard Tytgat	01.01.18 × 15.14.18	Vaste collectie + expo Edgard Tytgat	Actieve rondleiding	121
Teambuilding	01.09.18 × 31.12.18	Vaste collectie	Teambuilding	16
Rijk der Zinnen	01.01.18 × 31.12.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	9
Topstukken M-Schatkamer	01.01.18 × 25.06.18	Vaste collectie	Actieve rondleiding	5
Rituelen M-Schatkamer	01.01.18 × 31.12.17	Vaste collectie	Actieve rondleiding	1
Combi M-collectie en Eija-Liisa Ahtila	18.05.18 × 16.09.18	Vaste collectie + expo	Actieve rondleiding	1
<i>Macht en schoonheid: De Arenbergs</i>	26.10.18 × 31.12.18	Expo	Actieve rondleiding	277
<i>Adellijk wonen</i>	26.10.18 × 31.12.18	Expo Universiteitsbibliotheek	Actieve rondleiding	55
René Heyvaert	28.09.18 × 31.12.18	Expo	Actieve rondleiding	7
EU Mies Van der Rohe Award	09.11.18 × 24.02.19	Expo	Rondleiding Stad en Architectuur	3
TOTAAL				615

2.2.2 PUBLIEKSBEMIDDELING

2.2.2.1 M-collectie en tijdelijke tentoonstellingen

De publieksinstrumenten in 2018 vonden opnieuw aansluiting bij de doelstellingen die naar aanleiding van de heropening in 2017 werden geactualiseerd:

- Informeren
- Zintuiglijkheid
- Digitalisering en technologie
- Co-creatie
- Toegankelijkheid
- Dialoog, ontmoeting, met een andere blik
- Actie/creatie
- Transhistoriteit

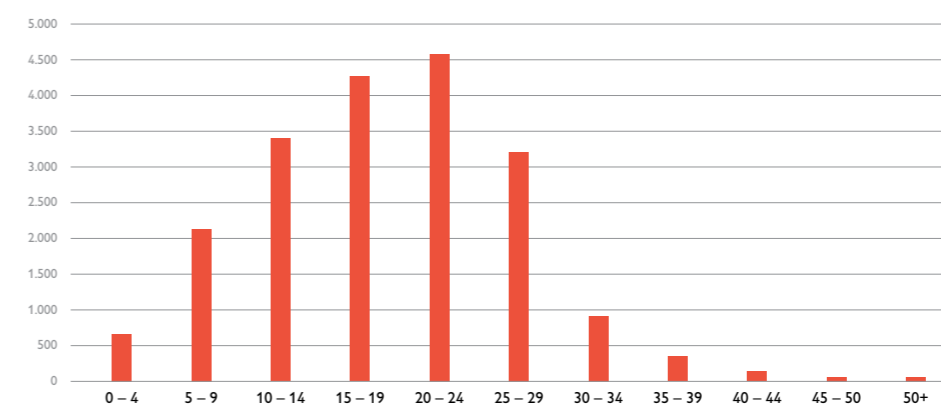
De publieksinstrumenten van de M-collectie bleven vrijwel onveranderd. Enkele tools werden aangepast en verfijnd naar aanleiding van bevragingen en publieksonderzoek.

M-COLLECTIE/ DOELSTELLINGEN	ZAAL 0.1 DE KRACHT VAN BEELDEN	ZAAL 0.B-0.C DE KUNST VAN HET VERZAMELEN	ZAAL 0.D DE HAND VAN DE MEESTER	ZAAL 0.E M IN BEWEGING	ZAAL 0.H-0.J ALLES VOOR DEVORM	ZAAL 0.F KALENDER- WIJZERPLAAT	ZAAL 1.G GRENZELOOS GASTVRIJ TOT 15.04.18
INFORMEREN	Zaalktekst Labels KH audiostop App: KH info	Zaalktekst Labels KH audiostop App: KH info	Zaalktekst Labels KH audiostop App: KH info	Zaalktekst Labels KH audiostop App: KH info	Zaalktekst Labels KH audiostop App: KH info	Zaalktekst Labels KH audiostop App: KH info	Zaalktekst Labels KH audiostop App: KH info
ZINTUIGLIJKHEID	Sound scape Voel-label	Sound scape	Sound scape	Eye-tracking	Sound scape Voelobjecten en geurflgies	Sound scape Voel-label	Sound scape Voel-label
DIGITALISERING EN TECHNOLOGIE	Maquette Hosden Film Eye-tracking	Touchscreen Video	Video	Eye-tracking Video	Touchscreen spel	Video	Video
CO-CREATIE	Audiostop i.s.m. Lagere School Mater Dei	Presentatie verzamelaars			Audiotour i.s.m. verzorgingstehuis	Presentatie en bemiddeling i.s.m. deelnemers	Presentatie en bemiddeling i.s.m. deelnemers
TOEGANKELIJKHEID	Audiodescriptie	Aandacht hoogte touchscreen Audiodescriptie	Aandacht hoogte zuil video Audiodescriptie		Zintuigelijke modules Audiodescriptie Kindvriendelijke hoogte voor vitrines		
DIALOOG, ONTMOETING, AAN HET WOORD	Audiotour andere stemmen	Presentatie verzamelaars Audiotour andere stemmen	Audiotour andere stemmen	Leeshoek - catalogi	Vraaglabels Video Audiotour andere stemmen	Ontmoeting met 1 kunstwerk	Video met deelnemers Deelnemers op audiotour
ACTIE/CREATIE	Vraaglabels Tekentafel + postkaarten	Vraaglabels	Vraaglabels	Eye-tracking	Vraaglabels Postkaarten	Vraaglabels Gastenboek	Vraaglabels Gastenboek
TRANSITORICITEIT	Hedendaagse kunst op zaal	Objecten & presentatiewijze		Nieuwe aanwinsten beleid M	Ceracollectie Video hedendaags glasatelier Hedendaagse bruiklenen	Objecten uit verschillende periodes	Objecten uit verschillende periodes

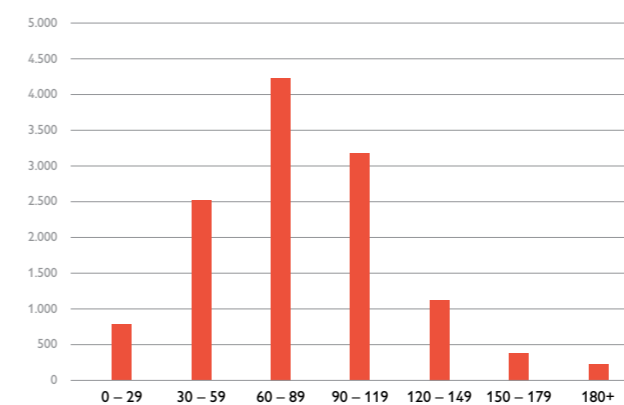
AUDIOTOUR

AUDIOTOUR VERHUUR TOTAAL	JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
M	3.302	4.402	4.833	4.547	2.031	1.680	861	1.384	929	1.990	5.654	7.438
M-Schatkamer	701											
Nederlands	3.161			2.634	668	674	558	1.043	578	1.445	4.748	6.341
Frans	552						65	97	70	152	561	708
Engels	300							244	281	285	345	389
Duits	20											

Gemiddeld aantal objecten beluisterd per tour – van oktober 2018 tot januari 2019.

Gemiddelde duur van bezoek/ beluisteren audiostops van oktober 2018 tot en met januari 2019.

Overzicht van de publieksbemiddelingsinstrumenten per zaal in de M-collectie

	TEKSTEN				VIDEO	DIGITALE TOEPASSINGEN	AUDIOTOUR	APP
	Titel	Muurtekst	Labels (klassiek/ alternatief)	Extra (appel/vragen/quotes ...)				
ZAAL 1	•	•	•	•	•	•	•	•
ZAAL 2-3	•	•	•	•	•	•	•	•
ZAAL 5	•	•	•	•	•	•	•	•
ZAAL 6	•	•	•	•	•	•	•	•
ZAAL 8-9-10	•	•	•	•	•	•	•	•
ZAAL 19	•	•	•	•	•	•	•	•

INSTRUMENTEN PER EXPO'S	Plattegrond	Labels	Muurtekst	Audiotour	M-app	Zaalfolder	Multimedia	Video (interview)
Edgard Tytgat	•	•	•	•	•	•	•	•
Dirk Braeckman	•	•	•	•	•	•	•	•
Over de Grens	•	•	•	•	•	•	•	•
Jim Campers	•	•	•	•	•	•	•	•
Eija-Liisa Ahtila	•	•	•	•	•	•	•	•
René Heyvaert	•	•	•	•	•	•	•	•
De Arenbergs	•	•	•	•	•	•	•	•

Cijfers zaalfolders van de tijdelijke tentoonstellingen

EXPO	DUUR (weken)	VERBRUIK/TAAL		
		NL	FR	ENG
Eija-Liisa Ahtila	18	1145	340	390
Jim Campers	17	750	110	160

2.2.2.2 Frontlinie

Publieksbegeleiders, onthaalmedewerkers, gidsen en hosts zijn niet alleen het gezicht van M, ze vormen ook een grote meerwaarde in de dienstverlening. Persoonlijke contacten tussen medewerkers en bezoekers werken drempelverlagend, geven het museum een gezicht en verhogen de betrokkenheid van bezoekers.

De 5 M-sleutels voor een sterk onthaal:

1. M biedt uitstekende klantenservice
2. M maakt bezoekers wegwijs, iedere bezoeker vindt zijn/haar weg
3. M optimaliseert informatie
4. M capteert de feedback van zijn bezoekers, deelt kennis en gaat in interactie
5. M biedt maatwerk volgens bezoekersprofiel

In 2018 werd ingezet op publieksbevraging en publieksonderzoek. De resultaten werden samengebracht in een rapport met aanbevelingen. Op basis daarvan werden verbeteringen uitgevoerd aan de nieuwe collectiepresentaties en in de visitors journey.

Er waren systematische tevredenheidsenquêtes bij bezoekers en personeel over M algemeen, de lopende tentoonstellingen en de nieuwe collectiepresentatie.

Groepsbezoekers werden online bevestigd via een vragenlijst. Het gaat hier om een permanente feedbacktool. Groepsboekingen worden opgenomen door de reservatiedienst, bereikbaar op weekdays tussen 9u en 17u via mail of telefonisch.

Sinds november 2017 maakte M deel uit van een wetenschappelijk onderzoek dat het Vlaamse cultuur- en mediabeleid wil ondersteunen. Het gaat om een samenwerking met FARO, Universiteit Gent en VUB. Het onderzoek liep gedurende een volledig jaar en gebeurde op basis van publieksonderzoek in een aantal Vlaamse musea, waaronder M. De resultaten werden in november 2018 besproken.

M heeft in december 2018 samengewerkt met Mintlab van KU Leuven en Museum Hof van Busleyden in het kader van een hefboomproject van Toerisme Vlaanderen om de bezoekersprofielen in kaart te brengen, meer bepaald de manier waarop verschillende groepen een museumbezoek ervaren. Dit onderzoek verliep eveneens door bevraging.

2.2.2.3 Bezoekerscomfort en –signalisatie

Bezoekers kunnen in het museum voldoende zitcomfort vinden in de tentoonstellingsruimtes en in de gangen. Op knooppunten in het parcours liggen plannen ter beschikking en werd signalisatie aangebracht. De M-app biedt een wayfinding systeem met visuele beelden. De audiotour is inbegrepen in het ticket en onmisbaar voor de bezoeker die meer wil weten over de kunstwerken. Er is een audiotour ter beschikking voor de M-collectie en ook bij grotere tijdelijke tentoonstellingen. Ook de M-app verbindt de verschillende clusters in het museum. Via de app krijgt de bezoeker extra informatie. Gezinnen kunnen bij een bezoek kiezen om het gezinsparcours te volgen. Dat wordt toegelicht in een boekje met opdrachten voor de kinderen en een koffer met allerlei attributen die helpen om de opdrachten uit te voeren. Het gezinsparcours is gratis.

2.2.3 INFRASTRUCTUUR

LOBBY

Deze ruimte is een publieke ruimte waar zowel bezoekers als passanten vrij gebruik kunnen maken van de faciliteiten. De plek omvat de lounge met piano – die vrij mag worden gebruikt –, de onthaalbalie voor info en tickets, de M-shop, het audiomeubel – waar bezoekers een audiogids en bezoekersplan ontvangen – en het kindermeubel. De meubels in de Lobby hebben elk een eigen primaire kleur om de verschillende functies duidelijk te maken.

De M-shop bestaat uit 4 losstaande meubels die een geheel kunnen vormen en gemakkelijk verplaatsbaar zijn. Bij drukke expo's wordt de shop uitgebreid met een extra tafel. Het aanbod van de M-shop varieert van boeken, tijdschriften, postkaarten, edities en gadgets voor kinderen en volwassenen. In de Lobby kunnen families met kinderen gratis terecht in de kinderhoek. Gezinnen kunnen er tekenen, kleuren, boeken lezen, gezelschapspelletjes spelen of selfies maken in de photo-booth. Alle opdrachten en spelletjes zijn gelinkt aan de collectie en beschikbaar in drie talen (NL, FR, EN). De opdrachten worden aangepast aan de inhoud van de tentoonstellingen.

TOILETTEN

In de damestoiletten is er een verzorgingskussen en een aparte toilet voor mensen met een beperking. Bij de heren is er een aparte ruimte met verzorgingskussen.

VESTIAIRE

In de vestiaire bevinden zich lockers en kapstokken.

MUSEUMSPELSTRAAT

In de tuin van M kunnen kinderen en ouders naar hartenlust spelen en ontdekken. Je vindt er een muziekmuur, kijkdozen, een yoga-fitometer, een klimmuur en een podium. Tijdens de zomervakantie staat er op zaterdag en zondag een gids klaar die gezinnen mee de tuin in neemt. Op zaterdagmiddag kunnen gezinnen gratis aansluiten bij een workshop. De tuin is gratis toegankelijk tijdens de openingsuren van het museum.

M-STUDIO

Dit is een plek voor experiment waar beeld- en digitale geletterdheid gestimuleerd worden. De M-studio biedt verschillende digitale tools: een beamer met scherm en podium, geluidsinstallatie, camera's, desktops en montagemateriaal. De studio is in de eerste plaats bedoeld voor jongeren en studenten, maar ook families met kinderen kunnen er aan de slag. Er zijn iPads ter beschikking die in het museum gebruikt kunnen worden. De studio ligt centraal tussen de museumzalen. Je kunt er starten of eindigen, maar het is evengoed een creatieve tussenstop.

2.2.4 GIDSENWERKING

De begeleiding van groepen ligt in handen van een twintigtal museumgidsen. In 2017 werd het team uitgebreid met NT2-gidsen en kunst-educatieve begeleiders. In 2018 vulden 4 nieuwe gidsen het team verder aan (NT2, kunstwetenschappen, lager onderwijs, Spaanstalige gids).

M kan stilaan volledig beroep doen op een eigen gidsenteam. Voor de zomertelers, het actieve workshopaanbod en de activiteiten op maat van anderstalige nieuwkomers beschikt het team over deskundige profielen.

Het gidsenteam vervult een belangrijke rol binnen de publiekswerking van M. Daarom zijn er permanente evaluaties, bevragingen en doorlichtingen van de gidsenwerking. Jaarlijks zijn er twee gidsenvergaderingen, bedoeling ervan is informatie te delen en van gedachte te wisselen over mogelijk nieuwe activiteiten. Er zijn ook voortdurend individuele gesprekken. Eind 2018 werd Marlies Verreydt voor onbepaalde duur aangesteld als coördinator van het gidsenteam.

2.2.4.1 Vormingen

20.02.18	Rondleiding in expo Dirk Braeckman
30.05.18	Rondleiding kasteel Arenberg door curatoren ter voorbereiding op de expo in het najaar in M
16.05.18	Rondleiding door Eija-Liisa Ahtila en Jim Campers
19.09.18	Gidsenvergadering (met evaluatie onderwijsaanbod) door Sofie Vermeiren en Marlies Verreydt
27.09.18	Curatoren rondleiding in expo Heyvaert en Vasco Aurájo
22.10.18	Curatoren rondleiding expo <i>De Arenbergs</i>
12.12.18	Vorming bedrijvenspel door Loes Hubrechts

2.3 MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN EN DOELGROEPEN

M wil een maatschappelijk draagvlak creëren in zijn werking, aansluiting vinden bij het sociaal-culturele middenveld in de regio en open staan voor alle lagen van de samenleving. Daarom werd een community-werking opgestart met focus op maatschappelijk kwetsbare groepen en relevante maatschappelijke thema's. Het is van belang dat er een link is met de actualiteit in M, in de stad of de samenleving. Sinds 2017 loopt een co-creatief traject waarvan de presentatie opgenomen is als volwaardig geheel binnen de collectiepresentatie.

2.3.1 COMMUNITY PROJECTEN

11.06.17 × 15.04.18	Grenzeloos Gastvrij
10.01.18 × 31.12.18	Voortraject Students@M
2016 t.e.m. 2021	Mater Dei

2.3.1.1 Grenzeloos Gastvrij

Sinds de zomer van 2017 geeft M een zaal volledig in handen van het publiek. Dat leidde tot *Grenzeloos Gastvrij*, dat in 2018 werd voortgezet. Leuvenaars met migratie-achtergrond selecteerden werken uit de M-collectie en vertellen er persoonlijke verhalen bij. De kunstwerken zijn de aanleiding om over het centrale thema 'gastvrijheid' te reflecteren. Een video toont intussen het object waarover het gaat, de gekozen stukken zelf staan opgesteld achter een wit, doorschijnend gordijn. Met audiogids kunnen meer verhalen én een soundscape beluisterd worden.

Deze deelnemers hebben onze blik op de collectie en ons werk verruimd. We willen niet alleen een museum zijn voor iedereen, maar ook een museum maken samen met ons publiek.

We realiseren dit project i.s.m. Cera en de Dienst Diversiteit van de stad Leuven.

2.3.1.2 Students@M

Sinds 2017 geven we vrijwilligers de ruimte om creatief met de collectie te experimenteren. M-medewerkers dagen het publiek uit om vanuit een persoonlijke visie, interesses en ervaringen te experimenteren. Dit levert een waardevol traject op, zowel voor de participanten als voor M: het biedt inspiratie voor de creatie van vernieuwende expo's.

M selecteerde tien studenten met uiteenlopende achtergronden die de rol opnamen van curator. Zij kregen een lege zaal en de volledige M-collectie ter beschikking. Het thema, de selectie van werken, scenografie, bemiddeling en communicatie werden door hen bepaald. Zo werd het een unieke kans voor deze doelgroep om een huis als M te leren kennen en een persoonlijke stempel te drukken op een expo.

Het project werd onderverdeeld in drie fases, rekening houdend met de academische kalender. De eerste en tweede fase vonden plaats in 2018.

Maart-juni 2018:

- Selectie van studenten op basis van cv, motivatie en projectvoorstel
- Selectie van thema
- Selectie van kunstwerken

Oktober-december 2018:

- Scenografie
- Content van de expo: verhaallijn per geselecteerd werk

De studenten kozen om zich te verdiepen in het thema 'waanzin'. In de M-collectie gingen ze op zoek naar stukken die bij hen dit thema oproepen. Dit deden ze elk vanuit hun eigen disciplinaire kern, bijvoorbeeld filosofie, literatuur, recht ... De verdere uitwerking van de expo (bemiddeling, communicatie) vindt plaats in 2019.

We realiseren dit project i.s.m. Cera.

2.3.1.3 Mater Dei

Sinds het schooljaar 2016-2017 slaan M en Basisschool Mater Dei de handen in elkaar. Mater Dei wil de superdiversiteit die de school op etnisch-cultureel en sociaaleconomisch gebied kenmerkt inzetten als een troef. De school zet sterk in op muzische vorming omdat het kinderen toelaat om zich te uiten in beeld, drama en beweging. Muzische vorming wordt zo een inrijpoort voor taaladoptie. De school is sterk ingebed in de omgeving en zet krachtige samenwerkingsverbanden op met verschillende organisaties in de buurt.

M gelooft dat duurzame en vitale samenwerkingsverbanden cruciaal zijn om kunst en cultuur een rol te laten spelen binnen het curriculum.

Een dag per week werkt een leerkracht van Mater Dei als teacher in residence in het museum. De kinderen en leerkrachten bezoeken M, maar M gaat ook op bezoek in de school. Een beeldend kunstenaar werkt samen met de kinderen rond een specifiek thema. De samenwerking met fotografe Evy Raes uit 2017 werd in 2018 verdergezet en uitgebreid. De leerlingen van het 4de leerjaar maakten een pop-up museum in de stad met stoepstickers, filmpjes en een zoekboekje. De leerlingen van het 6de leerjaar kregen een creatieve gidsopleiding en gaven rondleidingen aan de kinderen van het 1ste leerjaar én aan hun ouders. Zo raakten ook zij betrokken bij het project.

2.3.2 KWETSBARE DOELGROEPEN

Met onderstaande initiatieven/partners bereikte M in 2018 eveneens kwetsbare doelgroepen:

- Cultuurbon
- Fonds vrije tijdsparticipatie
- Inburgeringscursussen
- UiTPAS

		Aantal rondleidingen
Rijk der Zinnen	Lerarenopleiding UCLL - project Kunstvakken	16
	VEBES	7
	Grenzeloos Gastvrij	2
	Markant Lier - thema Zinderende Zintuigen	24
	Markant Sint-Michiels	25
	Brailleliga Vormingsdag voor vrijwilligers	22
	Over de Grens	8
	Gastcollege KU Leuven	11
	Eija-Liisa Ahtila	2
TOTAAL		117

AANBOD VOOR ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS

				Aantal rondleidingen
Rondleidingen voor anderstalige nieuwkomers	01.01.18 >> 31.12.18	Vaste collectie en alle tijdelijke tentoonstellingen	Rondleiding	22
Workshop Bijt in je vrije tijd	16.08.18 >> 18.10.18	Vaste collectie	Workshop	2
TOTAAL				24

RONDLEIDING DEMENTIE

				Aantal rondleidingen
Rondleidingen voor personen met dementie	01.01.18 >> 31.12.18	Vaste collectie en alle tijdelijke tentoonstellingen	Rondleiding	6
TOTAAL				6

2.3.3 PROJECTEN EXTRA MUROS

M-IDZOMER BREEKT UIT

04.08.18

Op de laatste festivaldag, brak het M-IDZOMERfestival (letterlijk) uit en trok naar de Leuvense hulpgevangenis die plots een bruisende festivalplek werd.

PUKKELPOP

Pukkelpop: Art United

16.08.18 >> 18.08.18

Art United is een sector-overschrijdende samenwerking tussen erfgoedinstellingen, onderzoeksgroepen, jongerencultuur- en mediaspecialisten die zich drie jaar lang richt op de moeilijk bereikbare doelgroep 16-26 jarigen. Het doel is duurzame praktijkontwikkeling te initiëren rond uitdagingen als: wat wordt er mogelijk als culturele instellingen de eigen site verlaten en in dialoog gaan met een muziekfestival voor jongeren? Inspireert deze context tot nieuwe vormen van presentatie, interactie, participatie? Levert de ontmoeting een bijdrage aan de beleving van een festival? Hoe kan de dialoog met jongeren en popcultuur onze werking verder ontwikkelen en verrijken?

M trok van 18.05.18 tot 09.09.18 naar de weide van Pukkelpop met de performance *Retinal Circus* van Jim Campers, die op hetzelfde moment een tentoonstelling had in M. Andere blikvanger was een augmented reality app waarmee de festivalganger collectiewerken uit verschillende musea kon bekijken, waaronder het werk van René Heyvaert wiens tentoonstelling opende op 28 september in M.

WORKSHOP IN KINDERZIEKENHUIS UZ LEUVEN

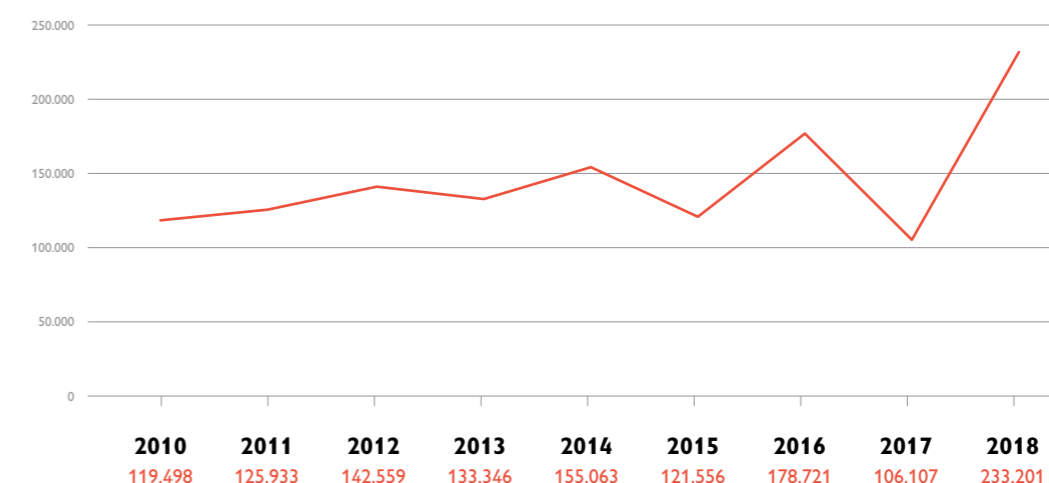
In samenwerking met UZ Leuven organiseerde M rond het thema 'veerkracht' een workshop in het ziekenhuis voor patiëntjes, hun ouders, broers en zussen met het doel samen positief en creatief bezig te kunnen zijn.

2.4 BEZOEKERSCIJFERS

2.4.1 DATA

HISTORISCH OVERZICHT OP JAARBASIS

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018
JAN	4.640	8.695	7.984	5.595	13.400	17.615	18.064	29.587	7.787
FEB	9.746	7.184	12.082	9.921	16.295	5.383	10.669	1.370	10.861
MAA	8.999	6.608	15.716	12.888	8.989	7.532	10.438	1.588	11.088
APR	9.045	8.771	13.165	13.066	10.918	6.610	10.979	2.993	11.216
MEI	8.995	8.630	10.000	14.205	11.345	9.148	7.700	2.354	11.457
JUN	7.080	8.275	12.067	10.781	7.721	5.459	8.280	8.693	8.205
JUL	8.340	16.613	11.979	11.112	10.749	11.540	16.746	15.212	22.403
AUG	9.465	12.672	16.476	11.404	16.002	13.236	12.870	9.877	27.162
SEP	8.659	10.376	11.272	5.717	5.037	5.309	7.402	7.239	21.962
OKT	14.183	13.695	16.087	8.517	18.178	7.369	20.158	11.841	24.808
NOV	22.068	14.319	9.786	16.362	19.102	16.968	29.592	8.072	31.411
DEC	8.278	10.095	5.945	13.778	17.327	15.387	25.823	7.281	44.841
TOTAAL	119.498	125.933	142.559	133.346	155.063	121.556	178.721	106.107	233.201

* Het bezoekersaantal van 2017 werd sterk beïnvloed door een periode van sluiting van het museum gedurende 5 maanden. Als we de cijfers van 7 maanden extrapoleren naar een volledig jaar, dan kunnen we het totale bezoekersaantal inschatten op 146.000.

2.4.2 DUIDING

STRUCTURELE GROEI DOOR GEWIJZIGD CONCEPT KUNSTPRESENTATIE ST-PIETERSKERK

Neveneffect project ‘Beleef Bouts’ in de Sint-Pieterskerk

Het totaal aantal fysieke bezoeken aan M (museumcomplex en Sint-Pieterskerk) laat voor 2018 een substantiële en structurele groei noteren van gemiddeld 140.000 naar ruim 233.000. Hierin is de herziening van het bezoekconcept voor de M-Schatkamer van Sint-Pieter (uitgewerkt in het kader van de Flemish Master-campagne i.s.m. Toerisme Vlaanderen) van wezenlijk belang. De kunstwerken uit de M-Schatkamer zijn sinds juli 2018 immers geherpositioneerd op hun authentieke toonplekken in de kerk en niet langer geconcentreerd in een afgesloten kooromgang, die voorheen enkel toegankelijk was via een betalend ticket. Als gevolg hiervan registreren we met behulp van een elektronisch oog alle cultuurhistorische bezoeken aan de kerk, uiteraard met uitzondering van de participanten aan liturgische activiteiten

Netto-resultaat museumbezoek

Zonder verwerking van de cultuurhistorische bezoekers aan de Sint-Pieterskerk, rapporteren we een totaal aantal museumbezoekers van 139.648: een cijfer dat nog steeds hoog boven de verwachte indicatoren ligt van 100.000 (beheersovereenkomst stad Leuven) en 120.000 (verwacht gemiddelde voor kandidaat-cultureelergoedinstellingen op Vlaams niveau). In dit cijfer wordt rekening gehouden met het feit dat het (betalende) bezoek aan de M-Schatkamer van de Sint-Pieterskerk beëindigd werd op 30.06.18.

Toekomstig model

Na heropening van de volledig gerestaureerde Sint-Pieterskerk zal het bezoek aan de kerk in meer kwalitatief detail worden gerapporteerd met een helder onderscheid tussen gratis cultuurhistorisch bezoek (zonder gebruik van bemiddelingsinstrumenten van M) en betalend bezoek met gebruik van brochures, iPads of hololenzen aangeboden door M.

HET BELANG VAN DOORSTROMING

Het museum zet consequent in op doorstroming van publieksgroepen vanuit een doorgedreven evenementenbeleid. Dit laatste is zowel programmatorisch (eigen producties en coproducties zoals M-IDZOMER) als receptief (het museum als gastheer van externe events). In beide gevallen zetten we in op doorstroming van de deelnemers aan de events binnen de muren van M (gebouw en tuin) naar een bezoek aan de lopende tentoonstellingen en collectiepresentaties.

Het totaal aantal evenementiële bezoeken ligt in 2018 op 46.255, wat neerkomt op ruim 30% van de bezoeken aan het museumcomplex van M of een kleine 20% van het totale aantal participaties (inclusief Sint-Pieterskerk). Daarbij maken we in onze rapportage voor 2018 onderscheid tussen de volgende types van participatie:

- deelname aan culturele activiteiten (bijvoorbeeld festivals als M-IDZOMER, *Mimi's zijn baas*, *Sound of M*, wandprojecties i.k.v. Wintertijd ...): 82%
- deelname aan omkaderende activiteiten (inhoudelijke lezingen, films, docu's ...): 6,5%
- deelname aan sectorale activiteiten (bijvoorbeeld studiedagen van Faro, PubliQ ...): 3,5%
- deelname aan receptieve activiteiten (geen inhoudelijke link, bijv congressen van derden): 7%

De doorstromingsgraad vanuit het totaal van deze evenementiële bezoekers is – op basis van de tellers die bij grote events gebruikt worden – nagenoeg 40%. Dit percentage zal in de toekomst structureel toenemen, aangezien M als receptieve ruimte vanaf 2019 enkel nog te boeken zal zijn inclusief ticket voor museumbezoek.

GRATIS VERSUS BETALEND

De kunstschaten van de kerk zijn sinds medio 2018 niet langer in de afgesloten kooromgang te bewonderen, maar worden opnieuw opgenomen in de oorspronkelijke kapellen en toonplaatsen verspreid over de integrale kerk, waarvan de algemene toegang gratis is. Zowel het aantal bezoeken als het aantal gratis participaties ligt daardoor aanzienlijk hoger. Wat het gratis bezoek betreft, is er in 2018 een substantieel onderscheid tussen het museumcomplex (ca. 75% betalend bezoek) en de kerk (ca. 10%). De afronding van de laatste werven en de introductie van een nieuw bemiddelingsconcept zijn gepland in de nabije toekomst. Dan wordt ook een nieuw prijsmodel voor een cultuurhistorisch bezoek aan de kerk geïmplementeerd, wat de verhouding betalend/gratis in de kerk opnieuw zal beïnvloeden.

Een bijzondere categorie in dit verband zijn de bezoekers die toegang tot het museum verkregen door middel van de Belgische Museumpass, waarbij het museum 60% van het reguliere museumticket uitbetaald krijgt van de sectorale coöperatieve MuseumpassMusées. Dit project werd eind september geïntroduceerd bij het brede publiek en werd ook goed onthaald door het Leuvense publiek, met M als de 2de belangrijkste verkooppunt van de deelnemende partners (na Bozar). Het aantal participaties met de Museumpass liep in het najaar op tot 3.401 met vooral uitschieters in november en december tijdens de tentoonstelling gewijd aan de Arenbergs.

HERKOMST EN LEEFTIJD

In de leeftijdsopbouw van de bezoekers merken we een nagenoeg gelijke vertegenwoordiging van bezoekers in de categorie 26 t.e.m. 65 jaar en de categorie onder 26 jaar van telkens om en bij 40%. Hierbij dient de belangrijke kanttekening te worden gemaakt dat het aantal groepsbezoeken voor jongeren – dankzij de dynamische educatieve werking van M – ongeveer 60% bedraagt.

De geografische spreiding laat zien dat ongeveer 45% afkomstig is van Vlaams-Brabant, met nog eens een vergelijkbaar aantal bovenlokale bezoekers uit België en 20% internationale bezoekers. Zoomen we dieper in op de Belgische bezoekers, dan stijgt het regionale publiekssegment (Vlaams-Brabant) tot ca. 45%. Binnen het segment Vlaams-Brabant stellen onze steekproeven vast dat 43,5% van de bezoekers afkomstig is uit Leuven (domicilie op postcode 3000, 3001, 3010, 3012, 3018). De Leuvense bezoekers vertegenwoordigen hiermee ca. 20% van het totale bezoekersaantal. Bezoekers uit Vlaams-Brabant (met uitzondering van Leuven) vertegenwoordigen om en bij 25% van het totale bezoekersaantal. De gratis nocturnes voor Leuvenaars op de eerste donderdag van de maand werden bijgewoond door 1.377 bezoekers.

INDIVIDUEEL BEZOEK VERSUS GROEPSBEZOEK

Het overgrote merendeel van de individuele bezoekers kocht een M-ticket of kreeg toegang op basis van een M-kaart (M-bassadeurs en M-cenassen) of een Belgische museumpass. Daarnaast kozen 2.202 bezoekers voor een ILuvLeuven-ticket om een bezoek aan M en de Sint-Pieterskerk te combineren met een rondleiding in het Stadhuis en een bezoek aan de Universiteitsbibliotheek. Tot slot bood M ook 1.211 tickets aan voor een gecombineerd bezoek aan M en de tentoonstelling *Adellijk wonen* in de Universiteitsbibliotheek in het kader van het stadsfestival *De Arenbergs*.

Bezoekers die in groep en onder begeleiding van een M-gids genieten van het museum kiezen uit het aanbod rondleidingen, workshops, ateliers en projectweken die aansluiten bij de programmatie. Met hun toegangsticket hebben ze ook toegang tot de M-Schatkamer van Sint-Pieter. Zo werden in 2018 1.309 groepen geregistreerd, met daarnaast ook een beperkt aantal groepen die intekenden op een combinatie-aanbod i.s.m. de Universiteitsbibliotheek. In totaal representeren deze groepen 23.390 bezoekers. Scholen blijven in dit segment een zeer belangrijke doelgroep, goed voor ongeveer de helft van het totale aantal groepen. Met 277 groepsbezoeken is het lager onderwijs ook in 2018 de sterkst vertegenwoordigde groep binnen de verschillende onderwijstypes.

2.4.3 ONLINE-BEZOEK

Voor bezoeken aan de website en social media verwijzen we naar de cijfers hoger. Hier zoomen we wel kort in op een succesvol experiment met virtual tours in 2018 naar aanleiding van de tentoonstelling rond Edgard Tytgat. Die werd ook gepresenteerd als virtuele tour op de website met gebruik van 360° fotografie. Gezien de positieve respons willen we in de nabije toekomst sterker op een dergelijke aanpak inzetten om M als digitaal museum extra slagkracht te geven en een digitaal archief aan te leggen van alle tijdelijke tentoonstellingen en collectiepresentaties.

Resultaat pagina bezoekers Tytgat = webpagina + tour (1 pagina)

NL TYTGAT

08.12.17 × 08.02.19

- 37.273 paginaweergaven (totaal)
- 30.311 paginaweergaven (uniek)
- 1:40 gemiddelde tijd op pagina

FR TYTGAT

08.12.17 > 08.02.19

- 3.276 paginaweergaven (totaal)
- 2.540 paginaweergaven (uniek)
- 2:10 gemiddelde tijd op pagina

EN TYTGAT

08.12.17 > 08.02.19

- 1.379 paginaweergaven (totaal)
- 1.197 paginaweergaven (uniek)
- 1:42 gemiddelde tijd op pagina

2.5 PRIJZENBELEID

2.5.1 SAMENWERKINGSVERBANDEN

Om ook minder evidente groepen kansen te bieden het museum onder professionele begeleiding te bezoeken werkt M structureel samen met partners die zich tot specifieke doelgroepen richten. Sinds 2017 biedt M de UiTPAS aan. Dat is een spaar- en kortingskaart voor vrije tijd met bijzondere aandacht en voordelen voor personen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming of leven in budgetbeheer of schuldbemiddeling. De M-Schatkamer van Sint-Pieter en het M – Museum zijn stedelijke verkooppunten van de UiTPAS.

MAATSCHAPPELIJK KWETSBARE GROEPEN

Om haar doelgroepenwerking te realiseren, werkt M samen met:

Fonds Vrijtijds participatie

Dienst Inburgering van de Provincie Vlaams-Brabant

OCMW Leuven

VibegTIEVO

Buitengewoon onderwijs (Terbank Heverlee en Windekind).

UZ Leuven

De Rode Antraciet

De Wissel

Ziekenhuisschool UZ Leuven

NT2

UiTPAS

Able

Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Cie Tartaren

Het Lampeke

Rode Kruis

Kunsteducatieve organisaties en jeugdwerk

Artforum

Mooss

Koning Kevin

Wisper

Commercieel

Easy –M/Switch

Leuven

Cinema ZED

STUK

Het Depot

30cc

Lemmensinstituut

Stad Leuven

Cultuur stad Leuven

Onderwijs stad Leuven

Welzijn stad Leuven

Toerisme stad Leuven

Diversiteit stad Leuven

Dienst Sociale zaken stad Leuven

Organisaties gezinnen

PIEP

Huis van het Kind

Gezinsbond

Structurele partners

Cera

Leuven Mindgate

Universiteit en Hogescholen

KU Leuven

Groep T

Katholieke Hogeschool Leuven

Karel De Grote Hogeschool Antwerpen

Lessiushogeschool Antwerpen

Lessiushogeschool Mechelen

Arteveldehogeschool Gent

UCLL

LUCA School of Arts (Lemmensinstituut)

Praxis P (KU Leuven)

Koepelorganisaties

Mediawijs

Kunstenpunt FARO

Internationale netwerken

ENVIL (European network for Visual Literacy)

ICOM Accessibility

ICOM-CECA

Inclusive museum

Onderwijs

Klasse en lerarenkaart

Netwerk directeurs Katholieke Scholen Leuven (KS Leuven)

SOM

Canon Cultuurcel (Cultuur in de Spiegel)

Leuven Mindgate partners

MINTlab

IMEC

Haystack

Health House

Eventigrade

Communicatiepartners

De Standaard
Klara
Radio 1
Humo
Knack
Le Soir

Kortingsacties

Dauidsfonds
OKV
OKO
ICOM
Markant
KVLV
Gezinsbond

Prijspakketten/spaarkaarten

NMBS
De Lijn
Steunpunt Vakantieparticipatie
UiTPAS
ILuvLeuven (Toerisme en Universiteitsbibliotheek)

2.5.2 AANPASSINGEN EN ACTIES

De reguliere prijzen bleven op gelijk. Elke bezoeker in M krijgt de audiotour gratis aangeboden en de prijzen voor online en aan de kassa zijn hetzelfde. Er dienen geen registratiekosten betaald. Volgende uitgangspunten lagen aan de basis van het prijzenbeleid:

1. M wil een transparant en vereenvoudigd prijzenbeleid.
2. M wil investeren in het publiek van de toekomst (kinderen en jongeren).
3. M wil zich profileren als een ideale leerplek voor jong en oud. Leerlingen en leerkrachten dienen optimale leerkansen te krijgen.
4. M wil de drempel om aan cultuur deel te nemen voor mensen met beperking verlagen.
5. M wil het M-LIFE fonds (steun M) koppelen aan ticketverkoop.
6. De ticketprijs online en aan de kassa is hetzelfde, zonder registratiekost.
7. M werkt graag samen met verenigingen, maar wil geen voorrang geven op structurele basis.
8. M wil de ticketverkoop online stimuleren om datagegevens te capteren die de bezoekerservaring kunnen optimaliseren.

2.5.3 MUSEUMPAS

In 2018 werd in Vlaanderen, Brussel en Wallonië de MuseumPas geïntroduceerd, een initiatief van Publiq. Ook M stapte mee in het concept waarbij het museum 60% van het reguliere museumticket uitbetaald krijgt van de sectorale coöperatieve MuseumpassMusées. Dit project werd eind september geïntroduceerd bij het brede publiek en werd ook goed onthaald door het Leuvense publiek, met M als 2de belangrijkste verkooppunt van de deelnemende partners, na Bozar. Het aantal participaties met de Museumpas liep in het najaar op tot 3.401 met vooral uitschieters in november en december tijdens de tentoonstelling gewijd aan de Arenbergs.

2.6 M-BASSADEURS & M-CENASSEN

2.6.1 LEDENBESTAND 2018

Om een duurzame en persoonlijke relatie met het publiek te garanderen, zet M in op een actieve vriendenwerking (ledenwerking). Als vriend van M word je M-bassadeur en geniet je van allerlei voordelen, zoals gratis toegang tot het museum, VIP-rondleidingen bij tentoonstellingen en culturele uitstappen. De vrienden voelen zich betrokken bij het museum en ondersteunen door hun lidmaatschap de werking. Zij dragen de werking van M uit in hun leefwereld. Het museum streeft ernaar om via allerlei activiteiten inhoudelijke meerwaarde en blikverruiming te creëren.

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART	TOTAAL PER FORMULE
M-BASSADEUR	260	301	108	669
M-BASSADEUR+	93	115	33	241
TOTAAL PER SOORT KAART	353	416	141	910

M-KAART

Deze gratis kaart geeft een jaar lang gratis toegang tot M en de M-Schatkamer. De kaart wordt aangeboden aan alle medewerkers en vrijwilligers en beperkt ook ingezet als relatiegeschenk.

M-KAART	252
---------	-----

2.6.2 PRIJZEN LIDMAATSCHAP

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART
M-BASSADEUR	€ 45	€ 70	€ 70
M-BASSADEUR+	€ 90	€ 130	€ 130

2.6.3 SOORTEN KAARTEN EN VOORDELEN PER FORMULE

Bij beide formules (M-bassadeur of M-bassadeur+) heb je de keuze uit een individuele, duo- of gezinskaart.

INDIVIDUELE KAART

Deze kaart is voor jou persoonlijk.

DUOKAART

Je geniet met twee personen van alle voordelen. Bij een duokaart kan je kiezen tussen een vaste of flexibele formule:

- **Duo vast:** je kiest een tweede vaste kaarthouder. Je ontvangt beiden een kaart. Of je samen of apart komt, beslis je zelf.
- **Duo flexibel:** je kiest één vaste kaarthouder. Deze persoon mag zich steeds laten vergezellen door iemand anders.

GEZINSKAART

Je ontvangt twee kaarten voor jou en je partner. Gezinnen met kinderen tot 26 jaar genieten van een gezinskaart. De kinderen gebruiken de lidkaart van de ouders.

2.6.3.1 M-bassadeur (Individueel, Duo, Gezin)

Voordelen

Gratis toegang tot M en de M-Schatkamer van Sint-Pieterskerk
Vriendendag
Gratis toegang BAR|A|MUZE
Uitnodiging vernissages
Nieuwsbrief M-bassadeurs

2.6.3.2 M-bassadeur+ (Individueel, Duo, Gezin)

Voordelen

Alle M-bassadeurvoordelen
+ VIP-rondleidingen
+ 10% Korting M-Shop
+ Uitstappen (betalend)
+ Voorinschrijving (gezins)activiteiten
+ Korting workshops
+ Spontane uitnodigingen

2.6.4 M-BASSADEURSACTIVITEITEN

Alle M-bassadeurs ontvangen maandelijks een nieuwsbrief waar alle activiteiten worden toegelicht. Via links op de nieuwsbrief kunnen ze zich rechtstreeks inschrijven voor een activiteit. Deze links verwijzen naar een online inschrijvingsformulier op de website.

2.6.4.1 Vernissages, VIP-rondleidingen en vriendendag

Alle M-bassadeurs worden uitgenodigd voor alle vernissages en de vriendendag. De VIP-rondleidingen, daguitstappen, 'Passie van de M-bassadeur' en 'Keuze van de M-bassadeur' zijn exclusief voorbehouden voor M-bassadeurs+ en M-cenassen.

01.02.18	Vernissage Dirk Braeckman in M	70
15.03.18	VIP-rondleiding Dirk Braeckman in Bozar	27
05.04.18	VIP-rondleiding in het depot van M	58
13.05.18	VIP-rondleiding 'Blik achter de schermen' Gebouw & architectuur museumcomplex	39
17.05.18	Vernissage Eija-Liisa Ahtila & Jim Campers	31
24.05.18	VIP-rondleiding Eija-Liisa Ahtila & Jim Campers	17
27.05.18	VIP-rondleiding Eija-Liisa Ahtila & Jim Campers	18
10.06.18	Vriendendag in M	130
27.09.18	Vernissage René Heyvaert & Vasco Araújo	38
04.10.18	VIP-rondleiding René Heyvaert & Vasco Araújo	20
14.10.18	VIP-rondleiding 'M vroeger en nu'	4
21.10.18	VIP-rondleiding René Heyvaert & Vasco Araújo	17
25.10.18	Vernissage De Arenbergs	111
28.10.18	VIP-rondleiding De Arenbergs	42
08.11.18	VIP-rondleiding De Arenbergs	49
29.11.18	VIP-rondleiding 'M vroeger en nu'	9

2.6.4.2 Uitstappen

22.04.18	Begeleide culturele uitstap naar Aken • Ontvangst en rondleidingen in Centre Charlemagne • Ontvangst en rondleidingen in Suermondt-Ludwig-Museum	43
23.09.18	Begeleide culturele uitstap naar Fondation Folon & Musée L • Ontvangst en intro Fondation Folon • Gegidste rondleidingen in Fondation Folon • Ontvangst en intro in Musée L • Gegidste rondleidingen in Musée L	47

2.6.4.3 Keuze van de M-bassadeur

De activiteit, 'Keuze van de M-bassadeur', een initiatief door en voor de vrienden, geeft M-bassadeurs de mogelijkheid om zelf een halfdaagse activiteit voor te stellen en mee te begeleiden.

29.04.18	Begeleide culturele uitstap met M-bassadeur Dirk Armée • Bezoek triennale Hedendaagse Kunst <i>Glorious (?) FAILURE</i>	22
16.09.18	Begeleide culturele uitstap met M-bassadeur Daan Theys • Atelierbezoek glasblazerij Theys & Miseur	28
16.12.18	Begeleide culturele uitstap met M-bassadeur Saskia Gheysens • Bezoek Europees Cartoon Centrum	5

2.6.4.4 Varia

25.03.18	Passie van de M-bassadeur Favoriet kunstwerk van Johan Van Cauwenberge	20
30.06.18	VIP-rondleiding The White House Gallery	24
26.11.18	Playground: performance Clédat & Petitpierre in STUK	17
08.12.18	VIP-rondleiding Universiteitsbibliotheek Leuven <i>Adellijk wonen</i>	57
09.12.18	VIP-rondleiding Arenbergkasteel	18

2.6.5 KLANKBORDGROEP M-BASSADEURS

In 2018 zat de klankbordgroep 2 keer samen. Tijdens deze sessies werden de formules, het aanbod en de Vriendendag samen met de M-bassadeurs geëvalueerd. In 2019 zorgen we voor continuïteit van de klankbordgroep.

3. ZAKELIJKE WERKING

In volgende onderdelen krijgt u meer informatie en cijfers over de financiën, de personeels-formatie, de vrijwilligerswerking, het vormingsbeleid, de duurzaamheidspolitiek, de evenementen, de digitaliseringsinfrastructuur en technische kant en infrastructuur van M.

3.1 FINANCIËN

3.1.1 JAARREKENING 2018

Voor de financiële gegevens en cijfers verwijzen we graag naar de uitvoerige bundel in bijlage van dit jaarverslag.

3.1.2 M ALS CULTUREEL-ERFGOEDINSTELLING

M werkte in 2017 een ambitieus dossier uit in het kader van het Vlaamse erfgoeddecreet en stelde zich daarbij uitdrukkelijk kandidaat als cultureel-erfgoedinstelling. Het Cultureelerfgoeddecreet van 2017 laat de Vlaamse regering, naar analogie met de kunstinstituten, toe om grote collectiebeherende organisaties (musea, culturele archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken) met een internationaal en excellent werkingsniveau aan te duiden als cultureel-erfgoedinstelling. Deze 'cultureel-erfgoedinstellingen' dienen toonaangevend te zijn op het vlak van kwaliteit en van management. Ze vormen een internationale referentie, een uithangbord en spelen een grote algemene of specifieke maatschappelijke rol voor Vlaanderen. De wijze waarop de cultureel-erfgoedwerking uitgevoerd wordt, geldt als voorbeeld voor andere spelers in het veld. Een cultureel-erfgoedinstelling is m.a.w. landelijk maar vooral ook internationaal een vuurtoren van en voor Vlaanderen.

Na een uitgebreide screening van tientallen kwaliteitscriteria adviseerde de beoordelingscommissie de minister om M – Museum Leuven aan te duiden als cultureel-erfgoedinstelling, en dit met bijzondere waardering voor de voorbeeldwerking op het vlak van onderzoek, presentatie en participatie. Hiermee maakt M deel uit van een selecte groep van drie musea die de kwaliteitstoets konden doorstaan. Op basis van de vaststelling dat elk van de drie weerhouden kandidaten volgens de beoordelingscommissie nog enkele werkpunten moet realiseren, besliste de Vlaamse Regering in maart 2018 echter om in de beleidsperiode 2019-2023 geen enkele organisatie aan te duiden als cultureel-erfgoedinstelling.

ERFGOEDPLAN M 2019-2023

Als landelijk erkend museum diende M in het kader van het Vlaamse erfgoeddecreet ook een strategisch plan voor de beleidsperiode 2019-2023 in. Dit plan werd positief ontvangen en gehonoreerd met een werkingssubsidie die vanaf 2019 wordt opgetrokken tot € 644.000 (voorheen € 369.451).

3.2 PERSONEEL

3.2.1 ORGANOGRAM EN BEZETTING

Hiernavolgend overzicht toont het totale organogram van M op basis van de werking van 2018, vergeleken met 2017.

Tijdelijke medewerkers voor (tentoonstellings-)projecten zijn niet opgenomen omdat zij niet wegen op de algemene personeelskosten van M. De kost wordt telkens gedragen door het projectbudget. De inzet van tijdelijke technici voor op- en afbouw van tentoonstellingen en van extra begeleiders voor het publiek gebeurt naargelang de nood zich voordoet en staat hier buiten.

In 2018 werden 3,5 FTE-medewerkers tewerkgesteld met middelen vanwege het Fonds Sociale Maribel van de Overheidssector. Naast de medewerkers met een tussenkomst in het kader van het Fonds Sociale Maribel werden er in de loop van 2018 2 medewerkers ingezet met recht op premies en 2 medewerkers met recht op RSZ-vermindering Activa.

AFD.	FUNCTIETITEL	AantalVTE	AantalVTE	AantalVTE	AantalVTE	Aantal	Aantal
		31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18
		ONBEPAALENDE DUUR	ONBEPAALENDE DUUR	BEPAALENDE DUUR	BEPAALENDE DUUR	KOPPEN	KOPPEN
ALGEMEEN	Algemeen directeur	1	1			1	1
	Directiemedewerker			1	1	1	1
OUDE KUNST	Algemeen directeur	1	1			1	1
	Directiemedewerker	1	1			1	1
	Collectieregistrator	1	1			1	1
	Assistent - Collectieregistrator		1	1		1	1
	Medewerker Collectieregistratie	1	1			1	1
	Depotbeheerder		1	1		1	1
	Deskundig medewerker	0,8	1			1	1
	Administratief medewerker	0			1	0	1
	Diensthooftentoonstellingen	1	1			1	1
HEDENDAAGSE KUNST	Afdelingshooftentoonstellingen	1	1			1	1
	Curator/diensthooftentoonstellingen	1	1			1	1
	Diensthooftentoonstellingen	0,8	1			1	1
	Deskundig medewerker	2	1		1	2	2
	Administratief medewerker	0			0,9	0	1
	Medewerker Tentoonstellingen			0,9	0,9	1	1
PUBLIEKSWERKING	Afdelingshooftentoonstellingen	1				1	0
	Diensthooftentoonstellingen	1				1	0
	Consulent Communicatie	1			1	1	1
	Administratief medewerker Communicatie			2	1	2	1
	Diensthooftentoonstellingen	1	1			1	1
	Publieksmedewerker Bemiddeling	0,8	1,6	1	1	2	3
	Teamverantwoordelijke Onthaal, verkoop en bezoekersmanagement	1	1			1	1
	Onthaalbediende	3	2,5	2,5	1,5	6	5
	Publieksbegeleider/erfgoed-bewaker	4	4			4	4

INTERN BEHEER	Afdelingshooftentoonstellingen, Organisatie en Financiën	1	1			1	1
	Technisch coördinator	1	1			1	1
	Teamleider Personeel en bedrijfsadministratie	1	1			1	1
	Digital Information manager	1				1	0
	Medewerker Digitale toepassingen				1	0	1
	Productieleider	1	0,6			1	1
	Assistent productieleider	0,6	0,6			1	1
	Memberships & Corporate Development Manager	1	1			1	1
	Medewerker M-Community		1			0	1
	Medewerker Evenementen		1	1	1	1	2
	Logistiek medewerker Evenementen			0,6		1	0
	Administratief medewerker Boekhouding	0,75	0,75			1	1
	Administratief medewerker Personeel	1	1			1	1
	Administratief medewerker Ondersteuning	0,5	0,75			1	1
	Administratief medewerker Vrijwilligers & planning	1	1			1	1
	Technisch medewerker	3	3			3	3
	Onderhoudsmedewerker			0,5		1	0
TOTALEN	Totaal per soort contract	37,25	36,8	11,5	11,3		
	Totaal aantal VTE (onbepaalde en bepaalde duur)	48,75 (in 2017)	48,1 (in 2018)				
	Totaal aantal koppen 31.12					52	51
	Totaal aantal medewerkers met effectieve loonkost op 31.12					52	52
	Totaal aantal medewerkers met effectieve loonkost gedurende het jaar					53	56

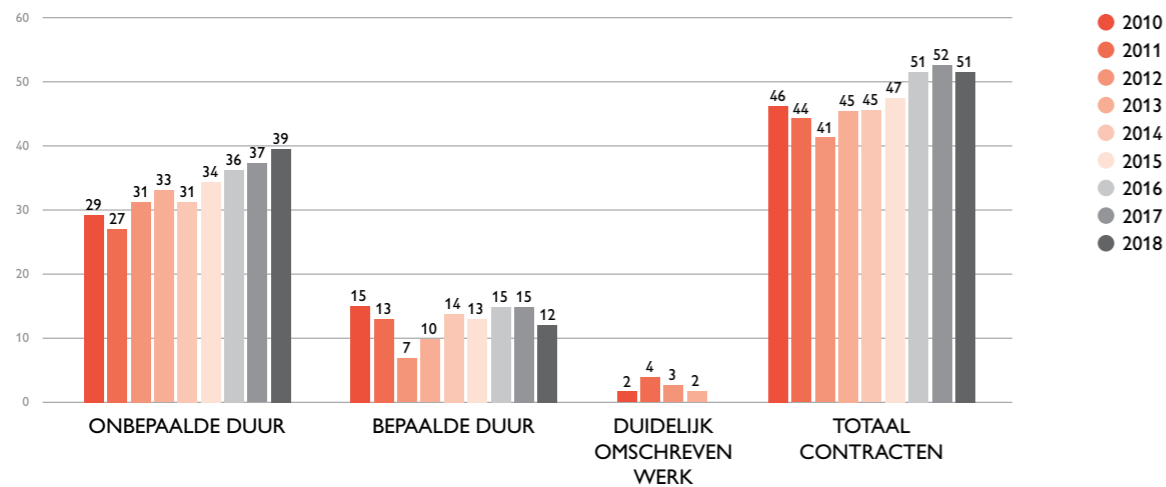
De laatste lijnen van bovenstaande tabel geven het totaal aantal medewerkers van M op 31.12.18, respectievelijk in aantal koppen en in aantal medewerkers met effectieve personeelskost, en ten slotte het aantal medewerkers met effectieve personeelskost gedurende het jaar 2017 en 2018.

3.2.2 CIJFERMATIGE ANALYSE EN VERLOOP

Op 31.12.18 waren er 51 medewerkers (in loondienst) waarvan 45 voltijdse medewerkers en 6 deeltijdse medewerkers.

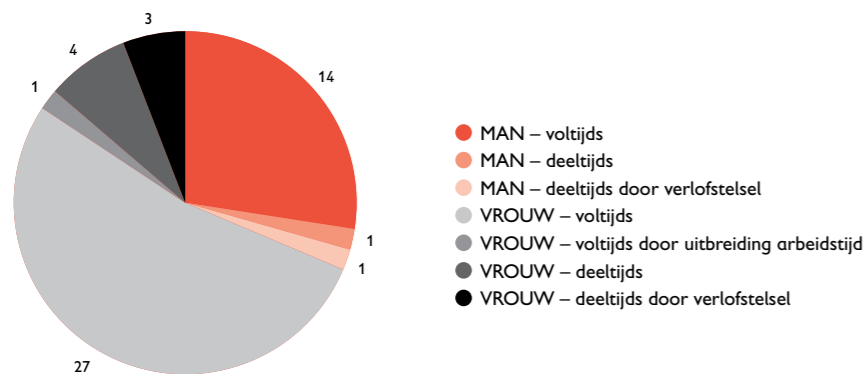
4 medewerkers met een voltijds contract zijn deeltijds afwezig in een stelsel van loopbaanonderbreking, 1 medewerker met een deeltijds contract heeft een uitbreiding naar een voltijds contract. Uitgedrukt in VTE (wegend op de personeelskost) is dit 48,10.

Van de 45 voltijdse medewerkers hebben 36 personen een overeenkomst van onbepaalde duur (80%). Van de 6 deeltijdsen zijn er 3 medewerkers (50%) voor onbepaalde duur en 3 medewerkers voor bepaalde duur (50%).

Op 31.12.18 werkten er 35 vrouwen en 16 mannen. Van de 35 vrouwen werken 7 medewerkers deeltijds (20%), waarvan 3 vrouwen met een voltijdse arbeidsovereenkomst, maar een deeltijdse invulling door het opnemen van een verlofstelsel. 28 medewerkers werken voltijds (80%) waarvan 1 vrouw met een deeltijdse arbeidsovereenkomst, maar een voltijdse invulling door een uitbreiding van de overeenkomst.

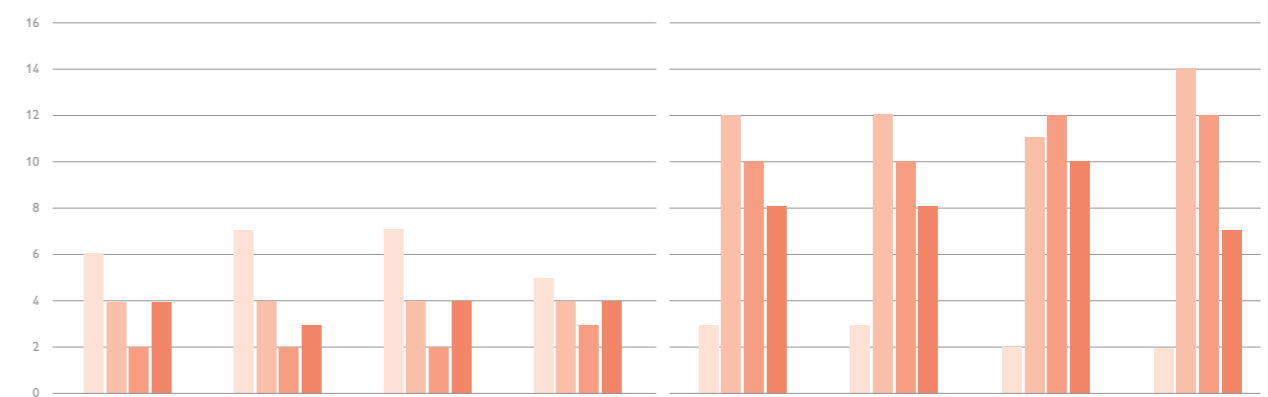
Van de 16 mannen hebben 2 medewerkers een deeltijdse arbeidsovereenkomst (12,5%), waarvan 1 man met een voltijdse arbeidsovereenkomst, maar een deeltijdse invulling door het opnemen van een verlofstelsel, de 14 overige medewerkers hebben een voltijdse arbeidsovereenkomst

Als we het inschalingsniveau bekijken (exclusief dienstovereenkomst en projectmedewerker), zien we het volgende beeld:

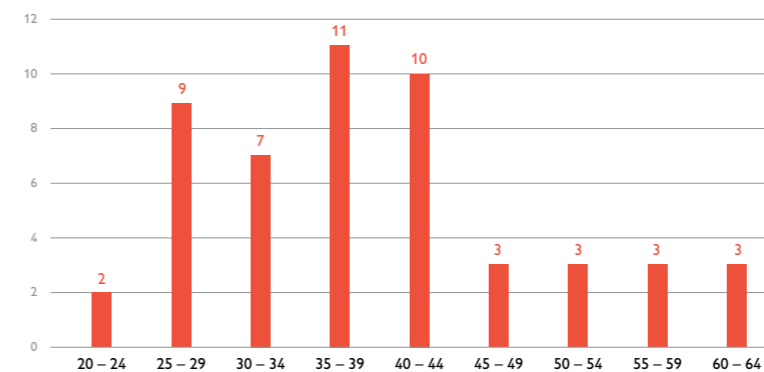
- 2 vrouwen en 5 mannen werken op niveau lager onderwijs (D)
- 14 vrouwen en 4 mannen werken op niveau secundair onderwijs (C)
- 12 vrouwen en 3 mannen werken op niveau hoger niet-universitair onderwijs (B)
- 7 vrouwen en 4 mannen werken op niveau universitair onderwijs (A)

48 personen zijn eind 2018 ingeschreven als bediende (waarvan 42 voltijds en 6 deeltijds), 4 als arbeider (waarvan 3 voltijds en 1 deeltijds).

	MANNEN 2015	MANNEN 2016	MANNEN 2017	MANNEN 2018	VROUWEN 2015	VROUWEN 2016	VROUWEN 2017	VROUWEN 2018
NIVEAU D	6	8	7	5	3	3	2	8
NIVEAU C	4	4	4	4	12	12	11	14
NIVEAU B	2	2	2	3	10	10	12	12
NIVEAU A	4	3	4	4	8	8	10	7

Van de 51 personen zijn er 32 jonger of gelijk aan 40 jaar. De leeftijdsdistributie geeft een volgend beeld van de vaste medewerkers:

Naar nationaliteit bestaat het personeelsbestand eind 2018 voor het overgrote deel uit Belgen, één medewerker is van Nigeriaanse herkomst.

In de loop van 2018 werd aan 15 personeelsleden (inclusief 1 projectmedewerker) een contract aangeboden. 13 voltijdse en 2 deeltijdse werknemers werden opgenomen in het personeelsregister. Het betreft 13 contracten bepaalde duur en 2 contracten van onbepaalde duur. 4 personeelsleden, met een contract voor bepaalde duur in 2017, kregen in 2018 een contract van onbepaalde duur na het doorlopen van en slagen voor een wervingsprocedure.

In 2018 gingen 13 personen uit dienst. 4 medewerkers hadden een overeenkomst onbepaalde duur, van 8 medewerkers liep het contract bepaalde duur ten einde, 1 medewerker zette de overeenkomst bepaalde duur voortijdig stop.

3.2.3 TIJDELIJKE AANVULLENDE KRACHTEN

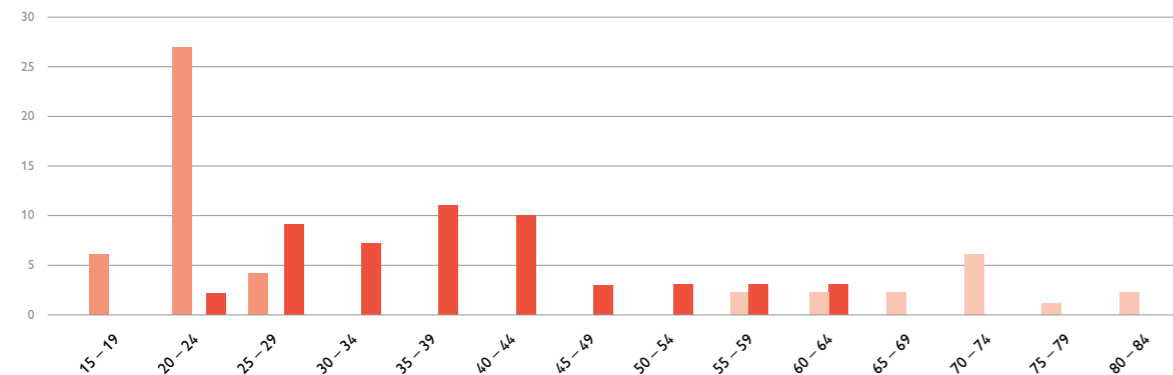
De ploegen van publieksbegeleiders en onthaalmedewerkers worden aangevuld met gelegenheidspersoneel. Deze personen werken op basis van dagcontracten. In 2018 betrof het 2 mannen (13,33%) en 13 vrouwen (86,67%).

Het gelegenheidspersoneel presteerde in 2018 11.407,59 uren tegen een totale kostprijs van 204.607,09 euro, of gemiddeld 17,93 euro per uur. Ter vergelijking, in 2017 waren dit respectievelijk 8.303,17 uren tegen gemiddeld 18,80 euro per uur.

Daarnaast springen gedurende het werkjaar ook jobstudenten in ter ondersteuning van de onthaalmedewerkers, de publieksbegeleiders of de techniekers. In de zomermaanden en afhankelijk van de noodzaak van het moment, wordt de inzet van jobstudenten uitgebreid naar de administratieve diensten.

Van de 37 studenten die presteerden voor M waren er 8 mannen (21,62%) en 29 vrouwen (78,38%). Zij presteerden 4.807,28 uren tegen een totale kostprijs van 59.025,28 euro of gemiddeld 12,27 euro per uur. Ter vergelijking, in 2017 waren dit respectievelijk 3.199,66 uren tegen gemiddeld 12,17 euro per uur.

Met de jobstudenten en het gelegenheidspersoneel overspannen de regelmatige medewerkers van M een leeftijdsverschil van 68 jaar: onze jongste medewerker was 16 jaar oud, onze oudste 84 jaar oud.

M doet beroep op T-Interim voor het inzetten van uitzendkrachten. In 2018 werden 15 personen ingezet als gids. Naast de gidsen werden nog 15 uitzendkrachten, eveneens via T-Interim, ingezet als auteur, begeleider artistieke workshop, cameraman, danser, educatief medewerker, fotograaf, graficus, productiemedewerker en tot slot als logistiek medewerker.

Daarnaast presteerden 35 kunstenaars via T-Interimcontracten ter ondersteuning van de productieel.

Alle uitzendkrachten samen presteerden 6.326,14 uren tegen een totale kostprijs voor het museum van 204.896,07 euro, of gemiddeld 32,39 euro per uur. Ter vergelijking, in 2017 waren dit respectievelijk 9.266,27 uren tegen gemiddeld 30,95 euro per uur.

Studenten blijven interesse tonen om stage te doen bij M. Zij komen vooral van universiteiten en hogescholen, maar ook centra voor volwassenonderwijs sturen hun leerlingen. Via de VDAB kunnen mensen een stage bij M volgen in het kader van hun opleiding. Zij worden begeleid door de medewerkers van de afdeling waar hun stage loopt.

3.2.4 VRIJWILLIGERSWERKING

3.2.4.1 Vrijwilligersbeleid

Vier hoofdpijlers vormen de basis voor het vrijwilligersbeleid in M:

MAATSCHAPPELIJK ROL EN DRAAGVLAK

- Vrijwilligers vormen een **verbinding** tussen de lokale samenleving en de culturele organisatie.
- Vrijwilligers bieden M een unieke kans om haar cultureel (potentieel) aanbod met een **breed publiek** te delen.
- Vrijwilligers zijn het ideale **klankbord en een maatstaf** voor de museumwerking.

VRIJWILLIGERS EN BEROEPSKRACHTEN

- Vrijwilligers vervangen de **professionele werking** niet, maar **verstevigen** ze fundamenteel.

UITWISSELING M EN VRIJWILLIGERS

- Vrijwilligers bepalen zelf invulling en intensiteit. Ze hebben inspraak over een persoonlijk, **verrijkend** en uitdagend takenpakket.
- De **wisselwerking** tussen M en de vrijwilliger schept samenwerkingskansen met personen uit verschillende beroeps- en interessevelden, die hun capaciteiten, competenties en tijd ter beschikking stellen.
- Vrijwilligers zijn een waardevolle **schakel** tussen M en het publiek.

LEVENSLANG EN LEVENSBREED LEREN

- M ondersteunt, waar mogelijk, haar vrijwilligers in het **behouden en/of uitbreiden van de competenties** voor een vlot functioneren binnen hun takenpakket.

3.2.4.2 Portaal en vrijwilligerstaken

Om een kader te bieden aan verwachtingen en verplichtingen van zowel vrijwilligers als personeel, wordt voor elke vrijwilligersopdracht een taakomschrijving gemaakt, die wordt besproken met de projectverantwoordelijke en goedgekeurd door de vrijwilligerscoördinator.

De taakomschrijvingen worden gekoppeld aan een projectaanvraag in het vrijwilligersportaal, waar vrijwilligers op beschikbare taken kunnen intekenen. Het vrijwilligersportaal biedt ook relevante documenten, informatie en verslagen en is een belangrijke tool voor het management van de vrijwilligerspoule.

3.2.4.3 Vormingen en activiteiten

Jaarlijks biedt M vorming en activiteiten waarop vrijwilligers kunnen intekenen. Dit was het programma in 2018:

Vrijwilligersuitstap Gent 2018

- Op vrijdag 09.03.18 was er de jaarlijkse vrijwilligersuitstap, dit keer naar Gent met een bezoek aan het Huis van Alijn, een ontmoeting met vrijwilligers en een gegidste rondleiding in de stad. Er waren 36 deelnemers aanwezig.

Rondleidingen nieuwe tentoonstellingen

- Bij iedere nieuwe tentoonstelling organiseert M gegidste rondleidingen voor haar vrijwilligers. 92 vrijwilligers namen eraan deel.

3.2.4.4 Vrijwilligerswerking in cijfers

- Het aantal vrijwilligersuren steeg door het nieuwe EHBO Boekenclub-team en omdat er, na de sluitingsperiode van 2017, opnieuw meer projecten worden aangeboden.
- Het aantal actieve vrijwilligers blijft stabiel met 167 leden.
- Bij de dienst Oude kunst is het aantal vrijwilligersuren fel gestegen door het nieuwe EBHO Boekenclub-team dat tweemaal per week samen komt.
- Het aantal vrijwilligersuren bij de dienst Publiekswerking nam toe door de extra M-hosts tijdens *De Arenbergs*.
- Het aantal vrijwilligersuren van de dienst Hedendaagse kunst bleef gelijk gebleven met vooral opdrachten van Expo Leuven in de Romaanse Poort.

3.2.4.5 Nieuwe en uitzonderlijke projecten

EHBO Boekenclub

Een nieuw team van vrijwilligers werd opgericht binnen de afdeling Oude kunst: de 'EHBO Boekenclub'. Het doel is basisrestaurants uit te voeren op de oude drukken van M. Na selectie en opleiding door professioneel boekbinder Jan Camps gingen 12 vrijwilligers wekelijks op donderdag en vrijdag aan het werk.

M-IDZOMER

Het grootste jaarlijkse evenement M-IDZOMER is grotendeels afhankelijk van vrijwilligers. Ze nemen onder meer publieksbegeleiding op, catering en ticketcontrole. Tijdens de 4 dagen van het festival worden 216 shiften ingevuld door 116 vrijwilligers, goed voor 756 gepresteerde uren.

Uitbreiding M-hosts voor *De Arenbergs*

M-hosts verwelkomen de bezoeker, leiden bij drukte de bezoekersstroom in goede banen, verwijzen naar de verschillende faciliteiten en ondersteunen de onthaalmedewerkers. Om de grote toestroom tijdens *De Arenbergs* op te vangen, werd het team uitgebreid. Na een opleidingsperiode gingen 22 nieuwe vrijwilligers van start. Met 37 leden is dit het grootste vrijwilligersteam van M.

Playground

In 2018 vond voor de 12de keer Playground plaats in samenwerking met STUK. Op dit 4-daags festival komen verschillende kunst disciplines aan bod van binnen- en buitenlandse kunstenaars. Dit jaar werkten 11 vrijwilligers mee, een vaste groep van uitsluitend studenten die jaarlijks terugkeren.

M-useumnacht

Op 28.11.18 vond de M-useumnacht plaats in samenwerking met de KU Leuven. De vrijwilligersploeg bestond zowel uit vrijwilligers van M als van de KU Leuven. Dit zorgde voor een mooie mix van leeftijden. 44 vrijwilligers hielpen alles in goede banen leiden.

3.2.5 WERVING EN SELECTIE

Het invullen van vacatures dient te verlopen volgens de procedureregels vastgelegd in de rechtspositieregeling van de stad Leuven en overgenomen in de rechtspositieregeling van M. Deze regels beschrijven de aanwervings- en toelatingsvoorwaarden, de bekendmakingsprocedure, de samenwerking met Poolstok als bemiddelaar naar de selectiekantoren, de samenstelling van de externe jury, de selectieprocedure en de rangschikking van de geslaagde kandidaten.

In 2018 startten 9 selectieprocedures voor een contract onbepaalde duur en 14 selectieprocedures voor een contract bepaalde duur.

Vacatures bij M worden gepubliceerd op verschillende websites. Naast de eigen website verschijnen ze standaard op de website van de stad Leuven, Poolstok, Publiq, Bamart, Faro en VDAB. Naargelang de specificiteit kan dit worden aangevuld met onder andere de sociale netwerkanalen zoals Facebook. Knelpuntvacatures verschijnen ook in de geschreven media. Alle functies worden intern bekend gemaakt via M-net en Lavanet (van de stad Leuven) en hangen op het personeelsbord.

Voor sommige procedures voor contracten onbepaalde duur wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met een extern selectiekantoor. Dit wordt afgestemd in een intakegesprek in aanwezigheid van Poolstok en vermeldt de verschillende procedurestappen, selectieonderdelen en timing. Alle kandidaten doorlopen minstens een schriftelijke en een mondelinge proef.

De tabel geeft een overzicht van de geslaagde kandidaten in de selectieprocedures in 2018.

FUNCTIE	KANTOOR	# GELDIGE KANDIDATEN	EERSTE PROEF		TWEDE PROEF		DERDE PROEF		# GESLAAGD	
			# AANWEZIG	# GESLAAGD	# AANWEZIG	# GESLAAGD	# AANWEZIG	# GESLAAGD		
ONBEPAALENDE DUUR										
Afdelingshoofd FPO	Poolstok-Accord	14	13	5	5	2	2	1	1	
Afdelingshoofd Publiekswerking	Poolstok-Accord	19	13	5	5	1	1	1	1	
Assistent-Collectieregistrator	M	8	6	3					3	
Collectiebeheerder HK	M	5	5	2					2	
Medewerker Evenementen	M	8	7	4					4	
Publieksbemiddelaar	M	4	4	2					2	
Medewerker M-Community	M	7	5	3					3	
Diensthoud Communicatie	Poolstok-Accord	12	8	4	4	2	2	2	2	
Depotbeheerder	M								Procedure opgestart in 2018	
Afdelingshoofd Publiekswerking	Poolstok-Accord								Procedure opgestart in 2018	
BEPAALENDE DUUR										
Administratief medewerker Secretariaat	M	4	4	2					2	
Collectiemedewerker HK	M	3	3	3						
Stafmedewerker	M	5	5	3					3	
Projectmedewerker IB PW	M	5	4	3					3	
Projectcoördinator OK	M	3	3	2					2	
Publieksbemiddelaar	M	8	7	4					4	
Medewerker Digitale communicatie	M	8	7	3					3	
Collectiebeheerder HK	M	3	2	2					2	
Consulent Pers en communicatie	M	5	4	1					1	
Medewerker reservaties / backoffice	M	8	6	3					3	
Consulent Communicatie	M	5	3	2					2	
Medewerker Tentoonstellingen OK (vervangingscontract)	M	8	5	3					3	
Consulent HK	M	7	6	3					3	
Medewerker HK	M	8	8	3					3	

3.2.6 VORMING, TRAINING EN OPLEIDING

In 2018 werd naast de extern gevolgde vorming, training of opleiding opnieuw aandacht besteed aan interne opleidingen. Tijdens in-house opleidingen kan kennis aan een grote groep mensen overgebracht worden op een relatief korte termijn. Meestal is dit naar prijs en tijdsinvestering een stuk voordeliger dan het volgen van externe opleidingen. Doordat ineens een grote groep betrokkenen dit kunnen volgen dient er minder aandacht en tijd te gaan naar interne overdracht. Alle medewerkers kunnen hierop intekenen.

Onderstaand overzicht geeft weer welke thema's aan bod kwamen. De deelnemers krijgen de gelegenheid om de sessies te evalueren. Met opmerkingen en/of suggesties uit deze evaluaties over organisatie, relevantie, afgeleide opleidingsvragen wordt rekening gehouden bij de organisatie van volgende interne opleidingen.

THEMA	PLAATS	LESGEVER	DEEL-NEMERS
Coaching diensthoofden	M	Accord Group - Caroline Labie	9
Coaching medewerker	M	Accord Group - Caroline Labie	1
Workshop Ontwikkelingscyclus Leidinggevenden	M	Accord Group - Caroline Labie	12
Workshop Talenten	M	Accord Group - Caroline Labie	10
M-University: Gebarentaal	M	Doof Vlaanderen	12
M-University: Mindful@work	M	ITAM	21
M-University: Financiën	M	M: Kathleen Van den Eynde - Carine Van Dyck	10
Opleiding calamiteiten	M	M: Marjan Debaene - Maarten Janssen	45
M-University: Yoga voor de medewerkers	M	M: Marthy Locht	53
M-University: Yoga voor de medewerkers	M	Sarah Jablone	17
M-University: Digitaal documentenbeheer	M	Stad Leuven - Yehudi Bosmans	19
M-University: Handmassage	M	Wellness for Business	28

Naast de externe en interne vorming doen medewerkers ook regelmatig aan prospectie en netwerking en nemen ze vaak deel aan lezingen binnen en buiten M.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geregistreerde externe en interne vormingen, trainingen of opleidingen in 2018.

NAAM ORGANISATOR / OPLEIDING	UREN	DEEL-NEMERS	TOTAAL
2 Rivers / Basis- en themaopleiding Yesplan	8,00	2,00	16,00
Accord Group - Caroline Labie / Coaching diensthoofden	3,00	9,00	27,00
Accord Group - Caroline Labie / Coaching medewerker	2,00	1,00	2,00
Accord Group - Caroline Labie / Workshop Ontwikkelingscyclus Leidinggevenden	3,00	12,00	36,00
Accord Group - Caroline Labie / Workshop Talenten	2,50	10,00	25,00
Adlib Gebruikersgroep / Voorjaarsbijeenkomst Adlib Gebruikersgroep	7,00	1,00	7,00
Agenda - weezevent / Best of creativity for non-profit	8,00	1,00	8,00
And festival / Creative learning	2,00	1,00	2,00
Antwerpen Kunstenstad / Een model daerof alreede gemaect. De Quellinus-dynastie als artistiek ontwerp- en aannemersbedrijf in 17de-eeuws Antwerpen	7,50	1,00	7,50
Antwerpen Kunstenstad / International Conference Many Antwerp Hands: Collaborations in Netherlandish art, 1400-1750	14,00	1,00	14,00
Canon Cultuurcel / Inspiratiedag	6,00	1,00	6,00
CERA / Impactmeting	4,00	1,00	4,00
Cipal Schaubroeck / Klantevent	6,00	1,00	6,00
Cipal Schaubroeck / Update sociale actualiteit voor lokale besturen	4,50	2,00	9,00
Collegagroep Digitale participatie / Studiedag digitale participatie	3,00	1,00	3,00
Communicating the Museum 2018 / Are you ready to participate?	24,00	1,00	24,00
Departement Cultuur, Jeugd en Onderwijs / Studiedag Klein-kunst	7,00	1,00	7,00
DoofVlaanderen / M-University - Gebarentaal	3,00	12,00	36,00
Emolife / Het Atelier - Fondsenwervingsopleiding	78,00	1,00	78,00
Emolife Belgium - CJM Vlaanderen / Het atelier - De Kunst van Friendraising	8,00	2,00	16,00
ENVIL / Congres Beeldgeletterdheid: ELTE	24,00	1,00	24,00
ERC / European Registrars Conference 2018	18,00	2,00	36,00
Escala / Overheidsopdrachten	7,00	1,00	7,00
Escala / Sponsoring en fondsenwerving	24,00	1,00	24,00
Expert Academy / Conflictantering	16,00	1,00	16,00

NAAM ORGANISATOR / OPLEIDING	UREN	DEEL-NEMERS	TOTAAL
Faro - UA / Airchecq workshop Indoor Air Quality	7,50	1,00	7,50
Faro / Autisme	8,00	1,00	8,00
Faro / Studiedag Participatie Erfgoed	8,00	1,00	8,00
Give a day away vzw / Masterclass 101: digitaal vrijwilligers werven	3,00	1,00	3,00
HIVA KU Leuven / Workshop Retina, beeldgeletterdheid en jongeren	3,00	1,00	3,00
ICOM - CECA / CECA congres: Museums, Education and Cultural Action: Between Old and New Meanings	20,00	1,00	20,00
IDEWE / Jaarlijkse bijscholing EHBO hulpverlener	3,50	2,00	7,00
IFBD / Workshop SLA (Service Level Agreements)	8,00	1,00	8,00
Insea / Insea 2018 Congress	32,00	1,00	32,00
ITAM / M-University: Mindful@work	2,00	21,00	42,00
Koningin Paola Stichting / Studiedag: School van de hoop	7,00	1,00	7,00
KU Leuven / Workshop: resultaten van publieksonderzoek KU Leuven	3,00	1,00	3,00
Lasso / Tieners en Kunst	8,00	1,00	8,00
Marc Meuleman / M-University: Efficiëntere processen en besluitvorming	4,50	49,00	220,50
M - Museum Leuven / Envil Meeting en workshop	8,00	1,00	8,00
M - Museum Leuven / Workshop Edu-curating door Pat Villeneuve	4,00	1,00	4,00
Museum Leuven - lesgevers Kathleen Van den Eynde - Carine Van Dyck / M-University: Financiën	2,00	10,00	20,00
Museum Leuven - lesgevers Marjan Debaene - Maarten Janssen / Opleiding calamiteiten	1,50	45,00	67,50
Museum Leuven - Marthy Locht / M-University: Yoga voor de medewerkers	1,00	53,00	53,00
Museum vakdagen / De internationale vakbeurs voor de totale museumbranche	7,00	1,00	7,00
National Museum of Ireland - Irish Georgian Society / Symposium Silver in Georgian Ireland	8,00	2,00	16,00
NRG / Netwerkdag Nederlandse en Vlaamse Registrars	6,00	3,00	18,00
Outward Bound / Teambuilding diensthoofden	3,00	9,00	27,00
Packed, VVBAD, KBR / Hands-on Wikidataworkshop	8,00	3,00	24,00
Publiek 18 / Studiedag	7,00	2,00	14,00
Publiek Centraal / MailChimp voor gevorderden	3,00	1,00	3,00
PUBLIQ / Museumpas	4,50	2,00	9,00
Publique, Cultuurmarketing Nederland, Brakke Grond / Studiedag Vlaamse middag	9,00	1,00	9,00
Sarah Jablone / M-University: Yoga voor de medewerkers	1,00	17,00	17,00
Sociaal Ondernemen / Sociale Innovatiefabriek	40,00	1,00	40,00
Stad Leuven - Yehudi Bosmans / M-University: Digitaal documentenbeheer	1,00	19,00	19,00
Stad Leuven / E-agenda	3,00	8,00	24,00
Stad Leuven / GDPR	1,00	2,00	2,00
Stad Leuven / Opleiding gebruik nieuwe telefoons	1,00	4,00	4,00
Stad Leuven / Vorming stress en burn-out	3,00	1,00	3,00
The Inclusive Museum Research Network / International conference	24,00	2,00	48,00
THIS (UGent) / Studiedag Historisch Interieur	7,50	1,00	7,50
Ticketing software / SRO Bootcamp	16,00	2,00	32,00
Toerisme Vlaanderen / Gidsenmoment 'Cohesie - Meer en beter samenwerken binnen je eigen gidsenteam	6,00	1,00	6,00
UCLL / GDPR opleiding (4 seminars)	12,00	1,00	12,00
University of Copenhagen, Department of Arts and Cultural Studies / Nordic Conference for Art Historians - NORDIK 2018	16,00	1,00	16,00
Vlaams steunpunt vrijwilligers / Studiedag Iedereen Vrijwilligt	7,00	1,00	7,00
Vrije Universiteit Brussel / Conceptualizing and scaling PhD research - deel 1	4,00	1,00	4,00

NAAM ORGANISATOR / OPLEIDING	UREN	DEEL-NEMERS	TOTAAL
Vrije Universiteit Brussel / Conceptualizing and scaling PhD research - deel 2	4,00	1,00	4,00
Vrije Universiteit Brussel / Conceptualizing and scaling PhD research - deel 3	4,00	1,00	4,00
Vrije Universiteit Brussel / Excel for researchers	3,00	1,00	3,00
Vrije Universiteit Brussel / Writing for academic journals	8,00	1,00	8,00
VVBAD & Vlaams Architectuurinstituut / Studiedag bewaren van bouwplannen	5,00	1,00	5,00
VVBAD / Competent content	7,00	1,00	7,00
WellnessforBusiness / M-University - Handmassage	0,50	28,00	14,00
Werkgroep XIX / Studiedag	8,50	2,00	17,00
Ziekenhuisnetwerk / Mindfulness	7,00	1,00	7,00
TOTAAL	668,50	384,00	1.407,50

In totaal werden er 1.407,5 uren opleiding gevolgd waarvan 358,50 uren interne opleiding en 1.049 uren externe opleidingen. 59 personeelsleden (waaronder ook gelegenheidspersoneel en vrijwilligers) volgden één of meerdere opleidingen. Dit kostte M 45.287,58 euro in 2018, dit betekent een gemiddeld jaarlijks opleidingsbudget van 767,59 euro per deelnemer.

Net zoals in 2017 wil M verder inzetten op opleiden en professionaliseren van zijn medewerkersploeg. Dit moet hen kansen bieden competenties te ontwikkelen en een loopbaanpad, ook buiten M, uit te bouwen.

3.2.7 WERKNEMERSWELZIJN

VERZUIMBELEID

In het ziektebeleid van M bepaalt een objectieve verzuimindex bij wie van de werknemers controle uitgevoerd wordt. Certimed werd daarbij aangeduid als controlerend orgaan bij afwezigheid door ziekte. In 2018 waren er 66 ziektemeldingen door 31 medewerkers. Dat resulteerde in 414 ziektedagen, gemiddeld 6,27 ziektedagen per melding, waarbij vijf langdurige persoonsgebonden ziektes dit gemiddelde verhogen. Ter vergelijking: in 2017 waren er in totaal 76 ziektemeldingen door 33 medewerkers met een totaal van 506 ziektedagen (6,65 ziektedagen per melding).

DIVERSITEITPLAN

M blijft inzetten op diversiteit. In het diversiteitsplan worden de werkgelegenheidskansen van kansengroepen (allochtonen, vrouwen, oudere werknemers, arbeidsgehandicapten, laaggeschoolden ...) verruimd, discriminatie weggewerkt en de kwaliteit van tewerkstelling voor iedere werknemer verbeterd. In 2018 waren in dit kader 2 Activa-medewerkers met RSZ-vermindering en premie in dienst. Voor 2 medewerkers ontving M een Vlaamse ondersteuningspremie.

M-ONTWIKKELINGSCYCLUS

In 2018 werd beslist de ontwikkelingscyclus als volgt toe te passen:

- een cyclus van één jaar – zodat gemakkelijk kan geëvalueerd en bijgestuurd worden;
- een formele ‘voorblik’ op de uitdagingen aan de hand van een afsprakennota bij het begin van het jaar, samen met de leidinggevende;
- een halfjaarlijkse ‘terugblik’ in een informeel gesprek over hoe de medewerker zich voelt en waar deze ondersteuning kan gebruiken van zijn leidinggevende;
- een formele ‘terugblik’ op het voorbije jaar, waarbij samen met de leidinggevende wordt besproken hoe de periode werd beleefd.

3.2.8 INTERNE COMMUNICATIE

In 2018 werden 9 medewerkersvergaderingen georganiseerd, in het bijzonder op 8 januari, 1 maart, 3 april, 8 mei, juni, 4 september, 2 oktober, 6 november en 4 december 2018.

Volgende agendapunten kwamen aan bod:

- voorstelling van nieuwe projecten en tentoonstellingen: Eija-Lisa Athila, Able, *Sound of M*, De Arenbergs, M-IDZOMER en Bar | A | Muze, Playground
- toelichting beleidsplan en erfgoeddecreet
- personeelsevolutie
- voorstelling M-Universities 2018
- voorstelling M-Ontwikkelingscyclus
- evenementen van M
- projectmatig werken
- museumpas
- nieuwe museale presentatie

3.3 INFRASTRUCTUUR

3.3.1 INVESTERINGEN IN DE ONROERENDE INFRASTRUCTUUR

In 2017 werden een aantal belangrijke investeringen gedaan in het gebouw, waaronder een modernisering van bepaalde technieken. Een deel van deze investeringen werden nog gefinancierd in 2018. Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere investeringen gedaan in het gebouw, zoals de inrichting van een technisch atelier, waterlekdetectie, het waterdicht maken van de vloer van de technische ruimte en noodverlichting.

Het gaat onder meer om:

- Technieken (€ 209.093)
- Waterlekdetectie (€ 22.755)
- Waterdichting vloer technische ruimte (€ 17.353)
- Stofdichting (€ 20.694)
- Noodverlichting (€ 10.554)
- Verwarmingsketel (€ 55.513)
- Veiligheidscamera's (€ 6.800)
- Inrichting van het technisch atelier (€ 13.106)

3.3.2 INVESTERINGEN IN DE ROERENDE INFRASTRUCTUUR

De investeringen in de roerende infrastructuur betreffen investeringen ter ondersteuning van de concrete werking van M. Deze worden gefinancierd door renteloze leningen van de stad Leuven. Om de noodzakelijke investeringen in de volgende jaren te kunnen blijven doen, is er een overleggroep met M en de financiële en technische diensten van de stad Leuven. Deze stuurgroep bepaalt de prioriteiten en maakt de meerjarenplanning op.

M investeerde in 2018 in de volgende aankopen:

- PC-materiaal (€ 13.943)
- Meubilair voor het dakterras (€ 25.353)

3.3.3 TECHNISCHE ONDERSTEUNING

Een belangrijke opdracht voor de technisch coördinator is het stroomlijnen van de vele aanvragen tot een werkbare planning voor de techniekers. Vooral het eigen werk aan gebouw of techniek dient bewaakt te worden. Een wekelijkse planningsvergadering met het team tracht zoveel mogelijk vast te leggen op korte termijn (1 tot 2 weken) en prioriteiten op langere termijn in te plannen. Doordat het team uitgesproken aanvullende competenties heeft, biedt deze vergadering de kans om problemen vanuit de verschillende invalshoeken te bekijken en taken te verdelen naargelang de competenties. Het overzicht van alle activiteiten, ingrepen en transporten wordt gecoördineerd via Yesplan.

3.4 DUURZAAMHEID

3.4.1 BELEID EN SENSIBILISERING

M schrijft zich geëngageerd in de stedelijke klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen van de stad Leuven in. Die werden in 2018 door de Europese Commissie gewaardeerd met de European Green Leaf 2018, een erkenning die Leuven deelt met de Zweedse stad Växjö. De jury looft met die prijs de inspanningen voor duurzaamheid en levenskwaliteit en de aandacht voor participatie, mobiliteit, groen, klimaatverandering en energie-efficiëntie. Het zijn stuk voor stuk ook aandachtspunten binnen M.

Op 23 oktober 2018 was M host voor de jaarlijkse trefdag van Pulse-transitienetwerk met als thema *TranCity: de toekomst is steeds*. M verzorgde een rondleiding rond het thema ‘derde plek’ – over de sociaal-maatschappelijke relevantie van openbare instellingen als publieke plek waar mensen zich thuis mogen/kunnen voelen. Duurzaamheid in M kadert binnen de brede duurzaamheidsdoelstellingen (de zogenaamde SDGs of Sustainable Development Goals), zoals ze in 13 kerndoelen door Unesco werden samengevat.

M heeft aandacht voor diversiteit, werkbaar werk, verantwoord transport, lokale handel, ecologische impact, sociale inclusie. Het zijn focuspunten die doorheen de gehele werking en organisatie van M nog diepere grond en vanzelfsprekendheid zullen verwerven.

3.4.2 ECOLOGIE

3.4.2.1 Technische ingrepen

Als kernpartner van Leuven2030 heeft M zich geëngageerd om de volgende 3 jaar een aantal grote investeringen in energiebesparende maatregelen te doen, waarbij het onderzoek naar het gebruik van BIPV (Building Integrated Photo Voltaics) bovenaan de lijst staat.

3.4.2.2 Recuperatie materialen

M genereert door zijn vele tijdelijke tentoonstellingen veel afval. Dit is een belangrijk speerpunt in M's meerjarenplan. In de mate van het mogelijke wordt afval vooral vermeden door hergebruik en een duurzaam aankoopbeleid. Het gebruik van MDF wordt beperkt en glasplaten worden, indien mogelijk, hergebruikt voor vitrines.

3.4.2.3 Ecoteam

Het Ecoteam tracht op regelmatige basis een aantal kleinschalige acties te organiseren ter sensibilisering van het personeel op vlak van energie, duurzaamheid en gezondheid.

3.5 EVENEMENTEN

3.5.1 PRIJSZETTING EN IMPACT ZAALVERHUUR

3.5.1.1 Zaalverhuur

ZAAL	TARIEF <5U TUSSEN 9-18U, EXCL. BTW	TARIEF <5U TUSSEN 9-18U, EXCL. BTW
Forum	€ 900	€ 1.200
Lobby volledig	€ 1.200	€ 2.400
Lobby deel 1	€ 800	€ 1.100
Lobby deel 2	€ 800	€ 1.100
Loge	€ 550	€ 750
Loge op woensdag	€ 750	€ 950
Platform	€ 800	€ 1.100
Foyer	€ 750	€ 950
Dakterras	€ 1.200	€ 1.750
Binnentuin	€ 1.000	€ 1.500

SUPPLEMENTEN

Na 18:00 tot 23:00	€ 250
Vanaf 23:00	€ 100 / uur
Voor 09:00	€ 50 / uur
Aansluiting extra micro's in Forum	€ 100
Aansluiting beamer in Antichambre of N31	€ 50
Plaatsen van stoelen en tafels	€ 100
Plaatsen van audio-installatie in Antichambre of N31	€ 300
Flipchart + markers	€ 10

Alle prijzen zijn excl. btw.

Korting huren van meerdere zalen (15% bij 2 zalen, 17% bij 3 zalen, 20% bij 4 zalen, 25% bij 5 zalen).

VASTE FORMULES

Rondleiding	Gids per 20 personen voor een rondleiding naar keuze	€ 65 / 20 personen
Museumtickets voor genodigden		€ 5,64 / persoon
Nocturne	Privérondleiding tijdens de sluitingsuren van het museum. Inbegrepen: privé-receptieruimte, gidsen en tickets, parking per koppel, bemande vestiaire, onthaalmedewerkers	€ 2.500 / 50 personen € 3.000 / 100 personen € 275 per extra 20 personen
Museumontbijt	Privérondleiding voor de openingsuren van het museum van 9:00 tot 11:00. Inbegrepen: ontbijtbuffet in een privéruimte, bemande vestiaire, een parkeerticket per persoon, gidsen en tickets	€ 1.800 / 20 personen € 45 per extra persoon
Commerciële fotoreportages	Tot 4 personen gedurende maximum 4 uur	€ 250 (€ 550 in combinatie met huur kleedruimte)
TeaM	Een creatieve en teamverbindende activiteit op maat van de M-collectie die de brug slaat naar het bedrijf. (Min. 10p - max. 15 per groep, max. 45p in totaal.) Inclusief gids, in combinatie met huur Foyer	€ 35 / persoon € 300

Alle prijzen zijn excl. btw.

3.5.1.2 Low – medium – high impact evenementen

Sinds 2018 hanteren we een verdeling tussen de verschillende evenementen dat ons een duidelijk overzicht geeft over de impact van de verschillende evenementen die georganiseerd worden.

We verdelen de evenementen in low – medium – high impact.

DEFINITIE HIGH IMPACT

High impact gaat over evenementen met een hoge complexiteitsgraad en beantwoordt aan minimum 4 criteria:

- Gebruik van meer dan 2 zalen, meestal inclusief de museumzalen
- Verspreid over meerdere dagen
- Meer dan 220 personen
- Nood aan audiovisuele ondersteuning die de basisopstelling overstijgt (concerten, meerdere sprekers e.a.)
- Catering
- Extra elektriciteitsnoden (bijvoorbeeld voor catering, special effects e.a.)
- Meerdere afspraken nodig met organisator/derde partijen in de voorbereiding
- Woensdag (soms kan een high impact evenement enkel op woensdag, deze worden beperkt in aantal)
- Beurs met verschillende standen

Personeelsnoden high impact:

- Evenementencoördinator voor draaiboek, planning personeel
- Productiemedewerker: ombouwen en klaarzetten van zalen en techniek
- Permanentie van de geluidstechnicus
- Onthaal (inzetten van gelegenheidspersoneel)

MEDIUM IMPACT

Medium impact gaat over evenementen met een gematigde complexiteitsgraad en beantwoordt aan volgende criteria:

- 1 of 2 zalen voor 1 of meerdere dag(en) (bijvoorbeeld lezing in het Forum met receptie in de Lobby; conferentie ARDS)
- 1 locatiebezoek is voldoende
- Gebruik van audiovisueel materiaal (een of meerdere sprekers) in standaard opstelling
- Catering

Personeelsnoden medium impact:

- Evenementencoördinator voor draaiboek, planning personeel
- Productiemedewerker: ombouwen en klaarzetten van zalen en techniek
- Permanentie van de geluidstechnicus

LOW IMPACT

Low impact gaat over evenementen met een lage complexiteitsgraad en beantwoordt aan volgende criteria:

- Gebruik van de zaal in de standaardopstelling
- Voor intern gebruik heeft de evenementencoördinator enkel een adviserende rol en is er geen ondersteuning voor productie

In het overzicht van de evenementen van 2018 hebben we de evenementen per categorie aangeduid.

3.5.2 TER BESCHIKING STELLING VAN ACCOMMODATIE

3.5.2.1 Zaalgebruik door M – Intern

Overzicht van het aantal evenementen georganiseerd door de verschillende afdelingen van M.

In 2018 waren dit 178 evenementen waarvan 134 low, 14 medium en 30 high impact.

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	IMPACT
1	09.01.18	IB - HR	Workshop talenten	Low
2	10.01.18	IB - HR	Workshop leidinggevend	Low
3	30.01.18	IB - Events	Persvoorstelling Virtual reality	Low
4	30.01.18	IB - Events	Haystack focusgroep	Low
5	31.01.18	Communicatie	Persvoorstelling Dirk Braeckman	Low
6	01.02.18	IB - M-Cenas	M-cenas preview	Medium
7	01.02.18	IB - Events	Vernissage Dirk Braeckman	Medium
8	01.02.18	IB - HR	M-University: Yoga	Low
9	10.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
10	11.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
11	12.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
12	13.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
13	14.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
14	14.02.18	IB - HR	Opleiding Projectmatig werken	Low
15	15.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
16	15.02.18	IB - HR	M-University: Gebarentaal	Low
17	16.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
18	17.02.18	Publiekswerking	Choco of Kaas	Medium
19	17.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
20	18.02.18	Publiekswerking	Krokuskriebels	Low
21	20.02.18	IB - HR	M-University: Yoga	Low
22	20.02.18	IB - Events	Interview Kiwanis modeshow	Low
23	21.02.18	IB - HR	Opleiding Projectmatig werken	Low
24	22.02.18	IB - HR	Opleiding Projectmatig werken	Low
25	22.02.18	IB - Events	Haystack focusgroep	Low
26	27.02.18	IB - HR	M-University: Overheidsopdrachten	Low
27	01.03.18	Directie	M-edewerkersvergadering	Low
28	01.03.18	Publiekswerking	Grenzeloos gastvrij receptie	Low
29	08.03.18	IB - HR	M-University: Yoga	Low
30	12.03.18	IB - Techniek	Opleiding Calamiteiten	Low

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	IMPACT
31	15.03.18	Publiekswerking	Kindervernissage Mater Dei	Low
32	15.03.18	Hedendaagse kunst	Diner Turning Photography Curators Programma	Medium
33	16.03.18	IB - HR	Handmassage	Low
34	18.03.18	IB - Events	Jazz concert in zalen Tytgat	Medium
35	22.03.18	IB - HR	M-University: Handmassage	Low
36	26.03.18	IB - HR	M-University: Digitale toepassingen	Low
37	27.03.18	IB - HR	M-University: Yoga	Low
38	27.03.18	Directie	Raad van bestuur	Low
39	29.03.18	IB - Techniek	Opleiding calamiteiten	Low
40	30.03.18	Hedendaagse kunst	Picture Presence	Low
41	03.04.18	Directie	M-edewerkersvergadering	Low
42	05.04.18	IB - HR	M-University: Yoga	Low
43	17.04.18	IB - Techniek	Opleiding calamiteiten	Low
44	16.04.18	Oude kunst	Opleiding EHBO vrijwilligers	Low
45	18.04.18	Oude kunst	Netwerkdag beeldhouwkunst	Low
46	19.04.19	IB - Techniek	Opleiding calamiteiten	Low
47	22.04.18	Oude kunst	Erfgoeddag	Low
48	22.04.18	Oude kunst	Erfgoeddag M-Schatkamer	Low
49	22.04.18	Publiekswerking	Project beeldgeletterdheid	Low
50	24.04.18	IB - HR	M-University Digitale toepassingen	Low
51	24.04.18	IB - HR	GDPR	Low
52	26.04.18	IB - Techniek	Opleiding calamiteiten	Low
53	26.04.18	Publiekswerking	Muzette	Low
54	26.04.18	Hedendaagse kunst	Donderdagavond lezing	Low
55	26.04.18	IB - M-Bassadeurs	Klankbordgroep M-Bassadeurs	Low
56	26.04.18	Publiekswerking	Students@M	Low
57	26.04.18	Hedendaagse Kunst	Boekpresentatie	Low
58	27.04.18	Publiekswerking	Muzette	Low
59	30.04.18	Directie	Raad van bestuur	Low
60	30.04.18	Publiekswerking	Presentatie voor UCLL	Low
61	08.05.18	Directie	M-edewerkersvergadering	Low
62	10.05.18	Hedendaagse Kunst	De jaren 60 in beeld	Low
63	16.05.18	IB - M-Cenas	M-cenas preview	Medium
64	16.05.18	IB - HR	Teamleader werkgroep, vergadering	Low
65	17.05.18	Feestcomité	Prévernissage Personeel Eija-Liisa Athila en Jim Campers	Medium
66	17.05.18	IB - Events	VIP-vernissage Eija-Liisa Athila en Jim Campers	Medium
67	17.05.18	IB - Events	Vernissage Eija-Liisa Athila en Jim Campers	Medium
68	22.05.18	IB - Events	Pentahotel vergadering	Low
69	24.05.18	Hedendaagse Kunst	De jaren 60 in beeld	Low
70	29.05.18	IB - HR	M-university: Yoga	Low
71	31.05.18	Hedendaagse Kunst	De jaren 60 in beeld	Low
72	05.06.18	Oude Kunst	Inhoudelijk gesprek Marjan	Low
73	05.06.18	Directie	M-edewerkersvergadering	Low
74	06.06.18	Directie	Raad van bestuur	Low

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	IMPACT
75	10.06.18	IB - M-Bassadeurs	Vriendendag voor M-Bassadeurs	High
76	14.06.18	IB - HR	M-University: Yoga	Low
77	20.06.18	IB - HR	M-University: Financiën	Low
78	22.06.18	Publiekswerking	Teamdag M & Toerisme Leuven	Low
79	23.06.18	IB - Events	Fundraisingdiner	High
80	26.06.18	IB - HR	M-university: Yoga	Low
81	02.07.18	Publiekswerking	Jongerenkamp	Low
82	03.07.18	Publiekswerking	Jongerenkamp	Low
83	03/07.18	Oude kunst	Inhoudelijk overleg	Low
84	03.07.18	Publiekswerking	Workshop Blad steen schaar	Low
85	04.07.18	Publiekswerking	Jongerenkamp	Low
86	05.07.18	Publiekswerking	Jongerenkamp	Low
87	06.07.18	Oude Kunst	Colloquium Corpus Vitrearum	Low
88	06.07.18	Publiekswerking	Jongerenkamp	Low
89	13.07.18	Publiekswerking	Sportykamp	Low
90	19.07.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
91	20.07.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
92	21.07.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
93	22.07.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
94	26.07.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
95	27.07.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
96	28.07.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
97	29.07.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
98	02.08.18	IB - Events	M-IDZOMER	High
99	03.08.18	IB - Events	M-IDZOMER	High
100	04.08.18	IB - Events	M-IDZOMER	High
101	05.08.18	IB - Events	M-IDZOMER	High
102	09.08.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
103	10.08.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
104	11.08.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
105	12.08.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
106	16.08.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
107	17.08.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
108	18.08.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
109	18.08.18	Publiekswerking	Vijfact feedbackgesprek	Low
110	19.08.18	IB - Events	BAR A MUZE	High
111	20.08.18	Publiekswerking	Zomeratelier	Low
112	21.08.18	Publiekswerking	Zomeratelier	Low
113	21.08.18	Directie	Raad van bestuur	Low
114	23.08.18	Publiekswerking	Zomeratelier	Low
115	23.08.18	Publiekswerking	Summerschool	Low
116	24.08.18	Publiekswerking	Zomeratelier	Low
117	26.08.18	Publiekswerking	Mini's zijn Baas	High
118	04.09.18	Oude kunst	Inhoudelijk overleg	Low

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	IMPACT
119	04.09.18	Directie	Raad van bestuur	Low
120	06.09.18	IB - Vrijwilligers	Vrijwilligersmoment Arenbergs	Low
121	12.09.18	Publiekswerking	Frontliniemoment publiekswerking	Low
122	12.09.18	Publiekswerking	Ontmoetingsmoment Lerarendag	Low
123	12.09.18	IB - HR	Frontliniemoment	Low
124	18.09.18	Publiekswerking	Werkgroep visitor's journey	Low
125	27.09.18	Publiekswerking	Students@M	Low
126	27.09.18	IB - Events	Preview + VIP-opening René Heyvaert	Medium
127	27.09.18	IB - Events	Vernissage René Heyvaert	Medium
128	28.09.18	Oude Kunst	Vergadering erfgoedlabo	Low
129	02.10.18	Oude Kunst	Inhoudelijk overleg	Low
130	04.10.18	Publiekswerking	Students@M	Low
131	08.10.18	Communicatie	Uitzending Klara	Low
132	11.10.18	Publiekswerking	Students@M	Low
133	12.10.18	IB - HR	Q&A Ticketing Teamleader	Low
134	18.10.18	Publiekswerking	Students@M	Low
135	25.10.18	IB - Events	VIP-vernissage Arenbergs	High
136	25.10.18	Feestcomité	Prevernissage Personeel Arenbergs	Low
137	25.10.18	IB - Events	Vernissage Arenbergs	High
138	25.10.18	Publiekswerking	Students@M	Low
139	27.10.18	Publiekswerking	Rode Hond kunstenfestival	Low
140	28.10.18	Publiekswerking	Rode Hond kunstenfestival	Low
141	06.11.18	Oude Kunst	Inhoudelijk overleg OK	Low
142	06.11.18	Directie	Raad van Bestuur	Low
143	07.11.18	IB - M-Cenas	M-Cenas rondleiding	Low
144	08.11.18	IB - Events	Vernissage Mies van de Rohe	Medium
145	08.11.18	Publiekswerking	Students@M	Low
146	15.11.18	Publiekswerking	Students@M	Low
147	15.11.18	Hedendaagse kunst	PLAYGROUND	High
148	16.11.18	Hedendaagse kunst	PLAYGROUND	High
149	17.11.18	Hedendaagse kunst	PLAYGROUND	High
150	18.11.18	Hedendaagse kunst	PLAYGROUND	High
151	19.11.18	Oude Kunst	Erfgoedlabo, creatieve sessie	Low
152	19.11.18	IB - Events	Vergadering Z33	Low
153	20.11.18	Oude Kunst	Erfgoedlabo, creatieve sessie	Low
154	20.11.19	Publiekswerking	Lezing Pat Villeneuve	Low
155	22.11.18	Publiekswerking	Students@M	Low
156	22.11.18	Oude kunst	Donderdagavond lezing Arenberg	Low
157	24.11.18	Oude Kunst	Rondleiding Arenberg	Low
158	26.11.18	Oude Kunst	Lezing door Peter Carpreau	Low
159	28.11.18	Hedendaagse kunst	Rondleiding Heyvaert: Wim Goossens & Arnaud Hendrix	Low
160	29.11.18	Hedendaagse kunst	Let's talk Leuven: Geert Goiris	Low
161	29.11.18	Publiekswerking	Students@M	Low
162	03.12.18	Publiekswerking	Persconferentie Able	Low

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	IMPACT
163	04.12.18	Directie	Inhoudelijk overleg	Low
164	04.12.18	Oude kunst	CVO Behoudsmedewerker	Low
165	05.12.18	Publiekswerking	Filmopname Jack&Charlie	Low
166	07.12.18	IB - Events	VIP diner in kader van Fundraising	Medium
167	10.12.18	IB - HR	Opleiding SRO	Low
168	10.12.18	Oude kunst	Gastcollege KU Leuven BHK	Low
169	11.12.18	Oude Kunst	CVO Behoudsmedewerker	Low
170	12.12.18	Directie	Raad van bestuur	Low
171	12.12.19	IB - Events	Opleiding TeaM	Low
172	12.12.18	Publiekswerking	Filmopname Jack&Charlie	Low
173	13.12.18	Oude kunst	Donderdagavond lezing Arenberg	Low
174	13.12.18	Hedendaagse kunst	Première documentaire Heyvaert	Medium
175	13.12.18	Hedendaagse kunst	Lezing/discussie Heyvaert	Low
176	14.12.18	Oude kunst	Vergadering	Low
177	15.12.18	Publiekswerking	Strijkersconcert Lemmensinstituut	Low
178	19.12.18	IB - M-Cenas	M-cenas eindejaarsdiner	High
179	20.12.18	Hedendaagse kunst	Lezing Heyvaert: Peter Swinnen	Low

ZAALGEBRUIK DOOR (SOCIO-CULTURELE) PARTNERS EN VZW'S

Partners kunnen tegen een kostprijs of een specifieke return gebruik maken van zalen in M. Dit zaalgebruik kadert vaak in een bredere samenwerkingsovereenkomst.

Partner-event aan kortingstarief

In 2019 waren dit 6 evenementen waarvan 2 low, 3 medium en 1 high impact.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	23.01.18	Uit-Pas Vlaanderen	Studiedag	Medium	€ 1.762,50
2	16.05.18	Boekvoorstelling Mohamed Ridouani	Boekvoorstelling	Medium	€ 680,00
3	30.08.18	Artemis Leuven	Diner	Medium	€ 912,50
4	17.09.18	Onderwijs Vlaanderen	Teambuilding	Low	€ 350,00
5	18.10.18	LUCA Showcase - Symposium	Symposium	Low	€ 712,00
6	23.10.18	Pulse	Trefdag	High	€ 3.575,00
TOTAAL					€ 2.654,50

Partner-event aan kostprijs

In 2019 waren dit 6 evenementen waarvan 3 low, 0 medium en 3 high impact.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	01.02.18	Nidolab	Pitchsessies	Low	€ 250,00
2	06.02.18	Inspiratiedag Vlieg	Inspiratiedag	High	€ 250,00
3	28.02.18	Kiwanis	Modeshow	High	€ 1.666,50
4	02.05.18	SAS i.k.v. And& Festival	Nocturne dakterras	High	€ 1.000
5	09.11.18	Davidfonds	Lezing & rondleiding	Low	€ 1.664,00
6	22.11.18	Davidfonds	Lezing & rondleiding	Low	€ 1.664,00
TOTAAL					€ 6.494,50

Partner-event gratis

In 2018 waren dit 37 evenementen waarvan 22 low, 5 medium en 9 high impact.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT
1	18.01.18	Mediawijs	Mediacoaching	Low
2	22.01.18	Faro	Studiedag	Low
3	30.01.18	Persvoorstelling 'Virtual Reality'	Persvoorstelling	Low
4	20.02.18	TeaMspel Outward Bound	TeaMspel	Medium
5	20.02.18	School van de hoop	Toelichtingsmoment	Low
6	22.02.18	Mediawijs	Mediacoaching	Low
7	05.03.18	Miniemeninstituut	Stagebeurs	Medium
8	15.03.18	Mediawijs	Mediacoaching	Low
9	21.03.18	Canon	Seminarie dag	High
10	29.03.18	Digitale Participatie van FARO	Vergadering	Low
11	17.04.18	Dauidsfonds - Huldenberg	Toespraak + rondleiding	Low
12	20.04.18	Afrika Filmfestival	Persconferentie	Low
13	21.04.18	Afrika Filmfestival	Kortfilm	Low
14	22.04.18	Afrika Filmfestival	Documentaires	Low
15	23.04.18	Project Beeldgeletterdheid IMEC	Vergadering	Low
16	26.04.18	Fotomuseum Antwerpen	Vergadering	Low
17	28.04.18	Afrikaans Filmfestival - Vrede en wereldburgerschap	Filmvoorstelling	Low
18	29.04.18	Afrikaans Filmfestival - Rwanda en Congo	Filmvoorstelling	Low
19	30.04.18	And& Festival opbouw	Opbouw	High
20	01.05.18	And& Festival opbouw	Opbouw	High
21	02.05.18	And& Festival	Festival	High
22	03.05.18	And& Festival	Festival	High
23	04.05.18	And& Festival	Festival	High
24	05.05.18	And& Festival	Festival	High
25	18.05.18	Kanaal Z	Reportage	Low
26	24.05.18	Mediawijs	Mediacoaching	Low
27	01.06.18	Studiedag Hoger Onderwijs	Studiedag	Low
28	01.06.18	Studiedag Godsdienstleerkrachten Limburg	Studiedag	Low
29	12.06.18	Lannoo: Boonen	Voorstelling publicatie	Medium
30	21.06.18	Johan Swinnen 'Post voor Compostella'	Boekvoorstelling	Medium
31	25.09.18	Sound of M	Studenten kick-off	High
32	05.10.18	Studiedag cultuur voor de allerkleinsten	Studiedag	High
33	06.10.18	UCLL	Toelichting	Low
34	11.10.18	Mediawijs	Mediacoaching	Low
35	19.10.18	LUCA Showcase	Symposium	Medium
36	08.11.18	Mediawijs	Mediacoaching	Low
37	15.12.18	LUCA - Lemmensinstituut	Strijkersorkest	Low

Structurele partners

M heeft verscheidene structurele partners. Deze partners genieten van voordelen op de tarieven van de zaalhuur. Personeels- en opstelkosten worden wel steeds aangerekend.

Stad Leuven

Stad Leuven geniet van gratis zaalhuur in M. Bijkomende kosten zoals opstelkosten en personeelskosten worden wel aangerekend. In 2018 waren dit 17 evenementen waarvan 14 low, 1 medium en 2 high impact.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	27.02.18	Stad Leuven Directie samenleving	Vergadering	Low	€ 0,00
2	19.04.18	Toerisme Leuven	Teamdag	Low	€ 50,00
3	22.05.18	Cradle to Cradle	Dakterras receptie	Low	€ 150,00
4	23.05.18	Huis van het Kind	Buitenspeeldag	Low	€ 0,00
5	28.05.18	Stad Leuven	Ronde tafelgesprekken	Low	€ 0,00
6	30.05.18	Directie samenleving	Teamdag	Low	€ 0,00
7	30.05.18	Stad Leuven	Denkdag	Medium	€ 0,00
8	02.06.18	Stadsarchief Leuven	Brunch + lezing	High	€ 350,00
9	02.06.18	Stad Leuven	FIEST	High	€ 0,00
10	14.06.18	Leuven 2030	Netwerkreceptie	Low	€ 900,00
11	19.06.18	Stad Leuven	Vergadering DOL	Low	€ 350,00
12	11.10.18	Stad Leuven Preventiedienst	Receptie	Low	€ 454,00
13	23.11.18	Stad Leuven	Leuven Linkt	Low	€ 350,00
14	24.11.18	Kunst Leuven	Rondleiding	Low	€ 0,00
15	30.11.18	Stad Leuven	Vergadering De Lijn	Low	€ 190,00
16	06.12.18	Kunst Leuven	Raad van bestuur	Low	€ 0,00
17	18.12.18	Stad Leuven	Teamoverleg AGSL	Low	€ 150,00
TOTAAL					€ 2.944,00

Cera

Cera is een structurele partner van M. Zij hebben volgens overeenkomst recht op 3 evenementen met gratis zaalhuur. Van zodra het quota van 3 evenementen bereikt is, geldt er een korting op de zaalhuur van 25%. Extra bijkomende kosten zoals opstelkosten en personeelskosten worden aangerekend. In 2018 waren dit 7 evenementen waarvan 5 low, 2 medium en 0 high impact.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	25.01.18	Cera	Afterwork	Low	€ 0,00
2	05.02.18	Cera	Teamdag	Low	€ 0,00
3	26.03.18	Cera	Persmoment	Low	€ 0,00
4	10.04.18	Cera	Stuurgroep	Low	€ 0,00
5	21.04.18	Cera	Raad van Samen	Medium	€ 350,00
6	14.05.18	Cera	Presentatie + receptie	Low	€ 600,00
7	24.11.18	Cera	Ontmoetingsdag	Medium	€ 1.532,50
TOTAAL					€ 2.482,50

KU Leuven & UZ Leuven

KU Leuven en UZ Leuven zijn structurele partners van M. Zij hebben recht op 25% korting op de zaalhuur. Extra bijkomende kosten zoals opstelkosten en personeelskosten worden aangerekend. In 2018 waren dit 12 evenementen waarvan 6 low, 3 medium en 3 high impact.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	16.04.18	Gastcollege Pedagogiek	Gastcollege	Low	€ 0,00
2	24.04.18	Nascholing	Toelichtingsmoment	Low	€ 0,00
3	02.06.18	Faculteit Psychologische & Pedagogische wetenschappen	Verjaardag faculteit	High	€ 2.250,00
4	29.06.18	UZ Urologie	Receptie + Diner	Medium	€ 1.250,00
5	14.07.18	UZ Hematologie	Receptie	Medium	€ 2.135,00
6	13.09.18	Rehabilitation Sciences	TeaM + meeting	Low	€ 1.470,00
7	03.10.18	Dienst & congres	Studentwelkom	Low	€ 0,00
8	18.10.18	R&D	Plenaire sessie + workshops	Medium	€ 2.222,77
9	24.11.18	Kankerfonds Leuven	Rondleiding + receptie	High	€ 5.690,00
10	28.11.18	Dienst Cultuur	Arenberg Museumnacht	High	€ 0,00
11	03.12.18	KU Leuven	Vergadering + lunch	Low	€ 812,50
12	04.12.18	KU Leuven	Vergadering + lunch	Low	€ 812,50
TOTAAL					€ 15.830,27

VZW's

VZW's met een relevante link naar cultuur kregen de kans om een evenement te organiseren met gratis zaalhuur. Bijkomende extra kosten zoals personeels- en opstelkosten worden aangerekend. In 2018 waren dit 3 evenementen waarvan 2 low en 1 medium.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	11.01.18	Koning Kevin	Vergadering	Low	€ 100,00
2	25.05.18	Streetwize	Workshops	Low	€ 400,00
3	16.06.18	Kunstwerkt	Workshops	Medium	€ 594,40
TOTAAL					€ 1.094,00

3.5.3 COMMERCIELE ZAALVERHUUR

Het inhoudelijke zaalgebruik/verhuur staat hier niet onder, enkel commerciële.

3.5.3.1 Zaalverhuur in het kader van returns sponsoring

Partners van M genieten een tegenprestatie in het kader van sponsoring of samenwerkingsovereenkomst. In 2019 waren dit 4 evenementen waarvan 2 low en 2 medium.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	08.01.18	AB Inbev	Vergadering	Low	€ 0,00
2	06.11.18	KBC - sponsor Arenberg	Arenbergnocturne	Medium	€ 250,00
3	13.11.18	KBC - sponsor Arenberg	Arenbergnocturne	Medium	€ 250,00
4	15.11.18	Davidfonds	Lezing + museumbezoek	Low	€ 0,00
TOTAAL					€ 500,00

3.5.3.2 Commerciële zaalhuur: zaalverhuur tegen algemeen geldende tarieven

In 2018 waren dit 37 evenementen waarvan 6 low, 27 medium en 4 high impact.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
5	25.01.18	Capital at work	Nocturne	Medium	€ 2.290,00
6	06.03.18	Netwerk Ondernemen	Workshops	High	€ 4.000,00
7	17.04.18	Pfizer	Meeting + museumbezoek	Medium	€ 1.113,00
8	18.04.18	Pfizer	Meeting + museumbezoek	Medium	€ 1.113,00
9	19.04.18	Pfizer	Meeting + museumbezoek	Medium	€ 1.113,00
10	15.05.18	Pulso	Plenaire sessie + WS	High	€ 3.375,00
11	18.05.18	Dewallens & Partners	Nocturne	Medium	€ 1.880,96
12	18.05.18	UCLL	TeaMspel	Medium	€ 770,00
13	23.05.18	On Duty	Concert + walking diner	Medium	€ 2.772,50
14	28.05.18	BNP Paribas Fortis	Presentatie + receptie	Medium	€ 1.874,96
15	05.06.18	FOD Financiën	TeaMspel	Medium	€ 840,00
16	07.06.18	Degroof - Petercam	Presentatie + receptie	Medium	€ 1.785,00
17	12.06.18	Mylene	Fotoshoot	Low	€ 550,00
18	14.06.18	Materialised Medical	Receptie + diner	Medium	€ 750,00
19	14.06.18	UCLL	Final presentation	Medium	€ 1.882,00
20	15.06.18	UCLL	Final presentation + diner	Medium	
21	14.07.18	Verjaardagsfeest Joris De Jonghe	Verjaardagsreceptie	Medium	€ 880,00
22	25.08.18	Trouw Elisabeth Van Steendam	Trouwreceptie	Medium	€ 1.200,00
23	06.09.18	CD&V-Vrouw en maatschappij	Filmvoorstelling	Low	€ 550,00
24	13.09.18	Greenvalley	Receptie + workshops	High	€ 1.275,00
25	21.09.18	Cars on the Web	Vergadering + diner	Medium	€ 1.000,00
26	01.10.18	Materialised Medical	Receptie	Medium	€ 1.244,00
27	01.10.18	LCM SA	Presentatie	Low	€ 1.695,00
28	04.10.18	Ten&One	Conferentie + workshops	High	€ 3.500,00
29	13.10.18	Linxplus	Prijzuitreiking fotografiewedstrijd	Medium	€ 1.256,00
30	15.10.18	Vlaamse Overheid - Landbouw en Visserij	Workshopdag	Medium	€ 2.087,52
31	19.10.18	Absoluut	Personeelsfeest	Medium	€ 641,00
32	25.10.18	Proximus	TeaMspel	Low	€ 525,00
33	30.10.18	Linklaters	Receptie met wine tasting	Medium	€ 1.055,00
34	20.11.18	Partena	TeaMspel	Medium	€ 860,00
35	22.11.18	Imec	TeaMspel	Medium	€ 350,00
36	22.11.18	Amplexor	TeaMspel	Medium	€ 350,00

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	IMPACT	INKOMSTEN EXCL. BTW
37	10.12.18	Lovius	Nocturne	Medium	€ 3.000,00
38	17.12.18	Arvesta	TeaMspel	Medium	€ 1.900,00
39	18.12.18	Huawei	TeaMspel	Medium	€ 1.200,00
40	20.12.18	Cameo Global	Vergadering	Low	€ 550,00
41	20.12.18	IW	Vergadering	Low	€ 950,00
TOTAAL					€ 52.177,94

3.5.3.3 TeaMspel

Sinds de ontwikkeling van het TeaMspel werd het 9 keer betalend geboekt. De boekingen werden opgenomen bij 'Commerciële zaalhuur: zaalverhuur tegen algemeen geldende tarieven' maar hier extra toegelicht.

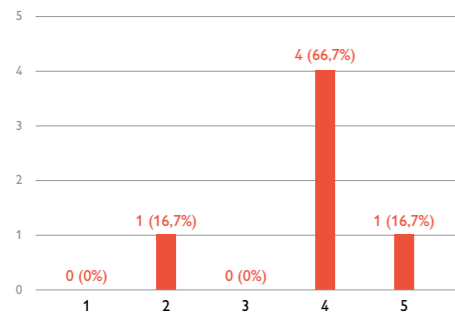
Getuigenissen

- “Wij hebben ervan genoten!” – Christa Vrancken, process assistant bij IMEC
- “Het was inspirerend” – Nadine Hubert, Sales managers Faculty Club
- “De TeaMbuilding maakt kunst erg toegankelijk voor iedereen. De gidsen hadden ook de tijd genomen om een mooie connectie te leggen met ons eigen bedrijf. Daarnaast leerden we via deze teambuilding ook een andere kant van sommige collega's kennen en dat was ook erg leuk. Het is zeker een aanrader!” – Paulien Hofmans, Management assistant Arvesta Bedrijven

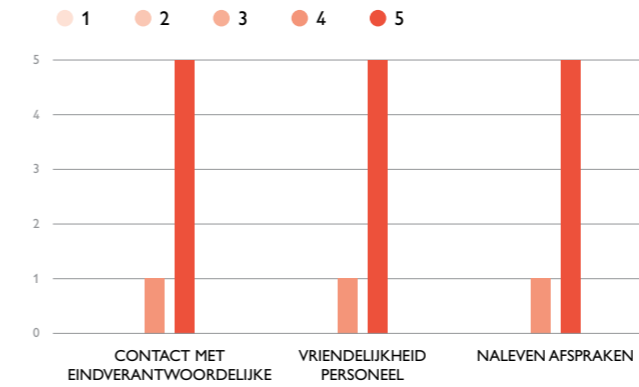
18.05.18	UCLL
05.06.18	FOD Financiën
13.09.18	Rehabilitation Sciences KU Leuven
25.10.18	Proximus
20.11.18	Partena
22.11.18	Imec
22.11.18	Amplexor
17.12.18	Arvesta
18.12.18	Huawei

Enquêteresultaten

Algemene score: 'Welke algemene score zou je ons TeaMspel geven?'

Dienstverlening: 'Hoe tevreden ben je over onze dienstverlening?' (1 = helemaal niet tevreden, 5 = heel tevreden)

3.5.3.4 Catering commissie

Sinds 2016 wordt er gewerkt met een lijst van vaste traiteurs waaruit de klant kan kiezen. Er wordt een contract afgesloten tussen beide partijen en alle voorwaarden worden meegedeeld.

Verkiest de klant een andere traiteur dan het M-café, dan is de traiteur 10% commissie verschuldigd.

	DATUM	ORGANISATIE	TRAITEUR	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	25.01.18	Capital At Work	Foodstories	€ 787,50
2	06.02.18	Inspiratiedag Vlieg	Timmermans	€ 151,65
3	06.03.18	Netwerk ondernemen	Timmermans	€ 492,57
4	17.04.18 × 19.04.18	Pfizer	Kasteel van Huizingen	€ 359,03
5	21.04.18	Cera - Raad van samen	Timmermans	€ 378,70
6	30.04.18 × 05.05.18	AND& Festival	Papillot	€ 2.939,20
7	15.05.18	Pulso	Timmermans	€ 672,20
8	18.05.18	Dewallens & Partner	Convento	€ 535,50
9	23.05.18	On Duty	Foodstories	€ 490,90
10	28.05.18	BNP Paribas Fortis	Les Frères Debekkers	€ 204,00
11	30.05.18	Stad Leuven - Denkdag	Convento	€ 28,19
12	02.06.18	Stadsarchief stad Leuven	Convento	€ 113,50
13	02.06.18	KU Leuven	Timmermans	€ 802,50
14	07.06.18	Degroof Petercam	Carpe Diem	€ 426,00
15	15.06.18	UCLL	Papillot	€ 143,75
16	21.06.18	Lannoo - Post voor Compostella	Carpe Diem	€ 240,00
17	19.06.18	Stad Leuven - DOL	Convento	€ 61,50
18	29.06.18	UZ Leuven Urologie	Papillot	€ 595,00
19	14.07.18	UZ Leuven Dermatologie	Foodstories	€ 233,83
20	14.07.18	Pensioensfeest Carla Vanuytven	Carpe Diem	€ 224,00
21	25.08.18	Trouwreceptie Elisabeth van Steendam	Papillot	€ 294,55
22	30.08.18	Artemis Leuven	Kokoon	
23	21.09.18	Cars on web	Foodstories	€ 298,35

	DATUM	ORGANISATIE	TRAITEUR	INKOMSTEN EXCL. BTW
24	04.10.18	Ten&One	Foodstories	€ 825,00
25	05.10.18	Studiedag - cultuur voor de allerkleinsten	Timmermans	€ 868,10
26	18.10.18	KU Leuven R&D	Papillot	€ 556,00
27	23.10.18	Trefdag Pulse	Timmermans	€ 648,15
29	06.11.18	Arenberg nocturne KBC	Kasteel van Huizingen	€ 313,60
30	08.11.18	Opening Mies van de Rohe	Papillot	€ 556,00
31	13.11.18	Arenberg nocturne KBC	Kasteel van Huizingen	€ 400,00
32	24.11.18	Kankerfonds Leuven	Carpe Diem	
33	03.12.18 × 04.12.18	KU Leuven	Convento	€ 193,80
34	10.12.18	Lovius nocturne	Carpe Diem	€ 410,80
TOTAAL				€ 14.131,87

3.5.3.5 Resultaat zaalgebruik 2017 t.o.v. 2018

	RESULTAAT 2016 EXCL. BTW	RESULTAAT 2017 EXCL. BTW M 5 maanden dicht	RESULTAAT 2018 EXCL. BTW	AANTAL EVENEMEN- TEN 2017 M 5 maanden dicht	AANTAL EVENEMEN- TEN 2018
Zaalgebruik door M	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	79	179
Zaalgebruik door (socio-culturele) partners & VZW's	€ 26.051,33	€ 28.443,88	€ 53.256,54	38	87
Partnerevent aan kortingtarief	€ 20.945,17		€ 2.654,50		6
Partnerevent aan kostprijs			€ 6.494,50		6
Zaalgebruik door structurele partners Stad Leuven	€ 3.075,00	€ 1.050,00	€ 21.256,77		36
Cera			€ 2.944,00		17
KU Leuven & UZ Leuven			€ 2.482,50		7
			€ 15.830,27		12
Partnerevent gratis			€ 0		36
VZW's			€ 1.094,00		3
Sponsorovereenkomst of Partners van M	€ 2.031,16		€ 500,00	2	4
Zaalverhuur aan algemene tarieven	€ 71.151,67	€ 31.164,12	€ 52.177,94	18	45
Cateringcommissie	€ 14.986,89	€ 9.882,29	€ 14.131,87		
TOTAAL	€ 112.189,89	€ 69.490,29	€ 119.566,35	133	315

3.5.3.6 Bezoekersaantallen voor evenementen

	2016	2017	2018
Januari	1.322	478	277
Februari	1.128	-	1.033
Maart	1.348	-	475

	2016	2017	2018
April	4.696	-	980
Mei	1.404	-	3.110
Juni	2.933	4.228	3.768
Juli	10.480	10.069	2.244
Augustus	5.405	3.416	11.320
September	1.398	2.842	3.861
Oktober	2.772	5.061	2.223
November	2.143	2.051	3.291
December	1.351	1.200	11.361
TOTAAL	36.380	29.345	43.943

3.5.4 M-CENAS

FORMULE EN PRIJS

De M-cenassen zijn de hoogste vriendencategorie van M. Het lidmaatschap kost € 1.000 per persoon waarvan € 500 vloeit naar het M – Museum Fonds, ondergebracht bij de Koning Boudewijnstichting ter ondersteuning van artistieke en socio-culturele projecten. Dit bedrag is fiscaal aftrekbaar.

Voordelen M-cenas:

1. Uitnodigingen voor

- exclusieve previews van vier grote tentoonstellingen per jaar met rondleiding door de curator of de kunstenaar;
- een M-cenas diner in het najaar waarbij de M-directie jou het artistieke seizoen en de realisaties van het M-Fonds voorstelt;
- een uitzonderlijk bezoek aan een kunstenaarsatelier, een privécollectie of een kijk achter de schermen;
- meerdaagse uitstap begeleid door M-curatoren (betalend);
- alle vernissages.

2. Genieten van kunst en cultuur via een persoonlijke M-cenas kaart:

- toegang +1 persoon tot het volledige museum, de M-Schatkamer van Sint-Pieter, de zoMerbar en alle tijdelijke tentoonstellingen;
- een uitnodiging voor lezingen, debatten, theater- en filmvoorstellingen en meer;
- 10% korting in de M-shop en op activiteiten voor kinderen zoals verjaardagsfeestjes, workshops en vakantiestages;
- 10% korting op kunstedities.

3. Een teken van erkenning

- Indien gewenst met naamsvermelding op de website.

4. Persoonlijke service op maat

- Persoonlijk onthaal op de M-cenas momenten,
- Een contactpersoon voor al uw vragen en wensen.

KALENDER 2018

27.01.18	Rondleiding Brafa Art Fair aangeboden door Bank Delen
01.02.18	Preview tentoonstelling Dirk Braeckman in M met hapje en drankje
21.02.18	Bezoek en rondleiding aan de privékunstzaal van Filip en Ingrid De Ferm met vooral abstracte werken uit de 20ste eeuwse Belgische kunst in het Art Center FIBAC. Receptie aangeboden door Bank Delen
14.03.18	Privébezoek aan het vernieuwde Rockoxhuis met rondleiding door curator Hildegard Van de Velde en ontvangst door de heer Thomas Leysen. Receptie aangeboden door KBC
05.04.18	Rondleiding in het Depot van M

27.01.18	Rondleiding Brafa Art Fair aangeboden door Bank Delen
29.04.18	Privécollectie Vanmoerkerke Collectie
15.05.18	Preview tentoonstelling van Finse kunstenares Eija-Liisa Ahtila
23.06.18	Fundraising Diner met kunstveiling. Korting voor M-cenas
12.09.18 × 16.09.18	Exclusief voor M-cenassen een 5-daags bezoek aan Palermo en Manifesta 12, The European Biennial of Contemporary Art. Betalende uitstap i.s.m. JOKER
25.10.18	VIP receptie & academische zitting opening tentoonstelling <i>De Arenbergs</i> in de Pieter De Somer aula, gevolgd door vernissage in M
31.10.18	Rondleiding tentoonstelling <i>De Arenbergs</i> door de curatoren
25.11.18	Atelierbezoek Rinus Van de Velde
19.12.18	Eindejaarsdiner M-cenas met preview tentoonstelling M in 2019

LEDENBESTAND 2018

2018 werd afgesloten met 60 leden. Zeven leden hebben hun lidmaatschap niet vernieuwd. Redenen hiervoor zijn: grote kosten gedaan, ziekte of geen tijd.

3.5.5 M – MUSEUM FONDS

3.5.5.1 Missie

In oktober 2015 werd het M – Museum Fonds opgericht in de schoot van de Koning Boudewijnstichting (KBS). Dit laat M toe om financiële handgiften, legaten of schenkingen, testamentair of bij leven, te ontvangen op een meer gestructureerde manier. Via de KBS worden voor handgiften ook fiscale attesten opgesteld (vanaf € 40). De KBS is onderworpen aan 5,50% schenkingsrechten (voor geregistreerde schenkingen – registratievrije handgiften krijgen een fiscaal attest en kunnen ook voor grotere bedragen worden georganiseerd). Voor testamentaire schenkingen of legaten is de KBS, en dus ook het M – Museum Fonds, onderworpen aan 8,50% successierechten.

Het fonds heeft als doelstelling het verzamelen van financiële middelen ter ondersteuning van de verschillende culturele, wetenschappelijke, museale en/of publieksgerichte activiteiten van het M – Museum Leuven in de meest brede zin.

Het fonds ondersteunt daarbij, onder andere en niet limitatief, de ontsluiting, bewaring, restauratie, verwerving en wetenschappelijk studie van de kunst- en erfgoedcollectie beheerd door of toevertrouwd aan het M – Museum Leuven, zowel binnen de muren van het museum als daarbuiten. Het fonds ondersteunt verder ook de realisatie van tentoonstellingen, (socio-culturele) projecten, publicaties, lezingen en alle andere activiteiten – al dan niet direct of indirect – gelinkt met de kunst- en erfgoedcollectie beheerd door het M – Museum Leuven. Het fonds kan steun toekennen aan kortlopende, langlopende, eenmalige of terugkomende projecten of activiteiten, evenals aan projecten of activiteiten van roerende of onroerende aard, binnen of buiten de gebouwen of het domein van het M – Museum Leuven.

In het algemeen kan het fonds alle mogelijke middelen ter beschikking stellen ter ondersteuning van het M – Museum Leuven teneinde deze toe te laten zijn statutair maatschappelijk doel en zijn missie en visie te realiseren.

3.5.5.2 Bestuur

Bestuursleden M – Museum Fonds:

- 1 stem voor Peter Bary, directeur M – Museum Leuven en Denise Vandevort, voorzitter M – Museum Leuven
- Dominique Allard, directeur Koning Boudewijnstichting
- Isabelle Mostaert, notaris en voorzitter M – Museum Fonds

3.5.5.3 Campagne

Het M – Museum Fonds werd met behulp van een campagne naar het publiek gebracht onder de naam M-LIFE. Verzeeker de toekomst van kunst. M-LIFE heeft een eigen website waarop mensen online kunnen doneren: www.m-life.be

De volgende projecten komen aan bod:

PROJECTEN

- Ondersteuning van M-werking in het algemeen
- Restauratie van het paneel *De marteling van de Heilige Erasmus* van Dirk Bouts
- Ondersteuning regionale kunstenaarswerking van M
- Ondersteuning van een lokaal sociaal-artistisch project voor de bouw van een pop-up museum in samenwerking met de Mater Dei school op het Sint-Jacobsplein in Leuven
- Nieuw in 2018: Ophalen van extra middelen voor bouw van een Dobedo-huis. Tijdens het schooljaar 2018-2019 gaat M van start met de Dobedo-academie waarin workshops rond veerkracht voor scholen getest en opgezet worden. Hieraan is ook een onderzoeksluik gekoppeld, dat de impact van de workshops in kaart zal brengen. M wil bouwen aan de veerkracht van kinderen door een duurzame en vitale samenwerking te realiseren met scholen, ouders en zorgverstrekkers. Daarom willen we een vleugel voor workshops en ateliers ombouwen tot een Dobedo-huis. Hier krijgen de Dobedo-academie en het avonturen-atelier hun vaste stek.

DOELSTELLINGEN M-LIFE CAMPAGNE

- Sensibiliseren: bewust maken van de verschillende rollen van een museum in de maatschappij en M als goed doel
- Inkomsten via crowdfunding campagnes voor verschillende projecten en een basis leggen voor het aantrekken van *major donors* voor grootschalige projecten
- Maatschappelijk draagvlak vergroten doordat schenkers deel worden van M en impact hebben via hun bijdrage
- Kennis vergroten over
 - de schenkers
 - de motivatie van de schenkers
 - succesvolle projecten

ACTIES IN 2018 IN HET KADER VAN M-LIFE

- 28.02.18: Modeshow georganiseerd door VZW Kiwanis ten voordele van het M-LIFE project Mater Dei. Het evenement was met 400 gasten volledig uitverkocht en bracht € 7.500 op.
- VZW *For a better life* steunde met € 1.500 voor het project van Mater Dei.
- De crowdfunding campagne Dirk Bouts op kanalen M bracht € 2.205,19 op.
- Het Fundraising diner van zaterdag 23 juni 2018 stond in het teken van DOBEDO en bracht ook enkele giften op voor M-LIFE: € 5.040.

3.5.5.4 Inkomsten voor het M – Museum Fonds (M-LIFE) 2018

	TOTAAL GIFTEN ONTVANGEN IN 2017	TOTAAL GIFTEN ONTVANGEN IN 2018
M-cenas giften	€ 20.000,00	€ 18.500
M-werking algemeen	€ 675,00	€ 680,00
Restauratie van het paneel <i>De marteling van de Heilige Erasmus</i> van Dirk Bouts	€ 795,00	€ 2.205,19
Ondersteuning regionale kunstenaarswerking van M	€ 445,00	€ 65,00
Sociaal artistiek project: pop-up museum i.s.m. de Mater Dei school	€ 1.790,00	€ 7.540,00
Verkoop edities M-LIFE	€ 799,51	
Dobedo actie		€ 5.040,00
Steun M via aankoop tickets	€ 55,00	€ 150,00
TOTAAL	€ 22.688,51	€ 34.155,19

3.5.6 SPONSORING

STRUCTURELE SPONSORING

Resiterra is ook in 2018 voor het derde jaar op rij steunend lid voor een jaarlijks bedrag van € 5.000. Delen Private Bank is in 2018 nieuwe structurele sponsor ter ondersteuning van de restauratienoden M-collectie voor een bedrag van € 20.000 per jaar.

PROJECTSPONSORING

Geen projectponsors in 2018

3.5.7 BARTER DEALS

BEGIJNHOFHOTEL

De overeenkomst met het Begijnhofhotel werd verlengd, waarbij M recht heeft op 60 gratis overnachtingen tijdens juli en augustus en 70 overnachtingen erbuiten. In ruil geniet het Begijnhofhotel visibiliteit op de website, sociale media, de videowall van M en ook specifiek op de communicatie van M-IDZOMER. Daarnaast ontwikkelen M en het Begijnhofhotel specifieke marketingacties. De waarde van deal is € 18.850

3.5.8 FUNDRAISING DINER

Het Fundraising diner van 2018 vond plaats zaterdag 23 juni. De opbrengst van het Fundraising diner werd gelinkt aan de ondersteuning van het DOBEDO-project (zie ook 3.5.5 M – Museum Fonds).

PROGRAMMA

18:00 Onthaal met receptie op het dakterras

19:00 Rondleidingen door M-edewerkers en muziek door LUCA School of Arts in de tentoonstellingszalen

20:00 Diner door het Land aan de Overkant

21:30 Benefietveiling door Sotheby's

22:15 Dessert, chocolade, baristas, cocktailbar en wijnproeverij op het dakterras

VERKOCHTE FUNDRAISING DINER TAFELS

Standaardpakket (€ 2.990 excl. btw)

- Dinertafel voor 10 personen*
- Logoprojectie tijdens het diner en naamsvermelding in het programmaboekje
- Gedrukte uitnodigingskaart voor gasten
- Parkeergelegenheid onder het Ladeuzeplein

Standaardpakket individueel (€ 299 excl. btw p.p.)

- Diner
- Naamsvermelding in het programmaboekje indien gewenst
- Gedrukte uitnodigingskaart voor gasten
- Parkeergelegenheid onder het Ladeuzeplein

Luxe-Pakket (€ 3.900 excl. btw)

- Dinertafel voor 10 personen*
- Logoprojectie tijdens het diner & logovermelding op de menukaart
- Parkeergelegenheid onder het Ladeuzeplein
- Exclusieve rondleiding voor 20 personen door de curator van een tentoonstelling naar keuze op een donderdagavond
- Zaalhuurvoucher ter waarde van € 600, geldig tot 30 juni 2019
- 10 M-bassadeurskaarten

Standaardpakket M-Cenas** (€ 2.600 excl. btw)

- Dinertafel voor 10 personen*
- Gedrukte uitnodigingskaart voor gasten
- Naamsvermelding in het programma indien gewenst
- Parkeergelegenheid onder het Ladeuzeplein voor 10 personen

M-Cenas Individueel** (€ 220 p.p. excl. btw - max. 2 personen)

- Diner
- Parkeergelegenheid onder het Ladeuzeplein
- Naamsvermelding in het programma indien gewenst

*Een tafel van 10 personen kan uitgebreid worden naar een tafel van 12 personen mits een meerkost van € 450 excl. btw.

**Tarief enkel geldig voor M-cenassen

In totaal zijn er 14 tafels verkocht:

M-cenastarief tafel	Griet Dupont	€ 3.500,00
M-cenastarief tafel	Bank Delen	€ 3.050,00
Standaardtafel	Virix	€ 2.775,00
Standaardtafel	Virix	€ 2.775,00
Standaardtafel	Ghelamco/Sam Vossen	€ 2.990,00
M-cenastafel	Resiterra	€ 2.600,00
Individueel	Eeckman	€ 1.196,00
Standaardtafel	Land aan de Overkant, Orthopedie Van Haesendonck	€ 2.990,00
Standaardtafel	Nelissen Grade	€ 3.440,00
M-cenas tafel	KBC wealth/Private banking	€ 2.600,00
Standaardtafel	KU Leuven	€ 2.990,00
Standaardtafel	Stad Leuven	€ 2.600,00
Individueel Tafel 1	M-cenas, bedrijven, M-bassadeurs	€ 2.533,00
Individueel tafel 2	M-cenas, bedrijven, M-bassadeurs	€ 2.076,00
Individueel tafel 3	M-cenas, bedrijven, M-bassadeurs, sponsors	€ 739,00
Sotheby's sponsoring		€ 0,00
TOTAAL		€ 38.854,00

Tarief excl. btw

Dat zijn 4 tafels minder dan bij de editie in 2017. Voor veel bedrijven viel de timing tegen met eigen bedrijfsfevenementen in juni, maar in dezelfde periode vonden ook nog twee andere Fundraising diners plaats (KU Leuven en Nieuwstedelijk).

VEILING DOOR SOTHEBY'S

Voor de tweede keer vond een live veiling i.s.m. Sotheby's plaats. Er werd gekozen voor een maximum van 10 loten. Deze loten bestonden uit 8 kunstwerken en 2 belevissen (een uitstap naar Parijs i.s.m. JOKER en een diner in M voor 10 personen, verzorgd door Land aan de Overkant).

Bruto inkomsten tafelverkoop: € 38.854 excl. btw

Bruto inkomsten veiling: € 30.849,06 excl. btw

Giften en sponsoring: € 7.326,45

Totaal opbrengsten: € 77.029,51 excl. btw

Netto opbrengst: € 58.062,8 excl. btw

Het diner werd verzorgd door Land aan de Overkant.

Sponsors en partners waren:

- Tiny Bouwt een feestje en Koen Overloop (productie en techniek)
- AB Inbev
- JOKER
- Filliers Gin (cocktails)
- LUCA School of Arts
- Neuhaus
- Java
- Festarent
- Land aan de Overkant

3.6 DIGITALISERING

De digitale werking van M krijgt vorm binnen de verschillende afdelingen van de organisatie, zoals ook blijkt uit alle eerdere hoofdstukken. Hieronder voegen we nog een kort overzicht van activiteiten toe die betrekking hebben op enkele organisatiebrede projecten die we opzetten om de digitale slagkracht van M permanent te verbeteren.

1. EERSTE STAPPEN RICHTING EEN GDPR-COMPLIANT ORGANISATIE

1. Opstellen van een dataregister – i.s.m. Stad Leuven
2. Updaten van het privacy- en cookiebeleid (3-talig)
3. Transparantie naar onze bezoekers toe: zij kunnen via verschillende webformulieren beroep doen op hun GDPR-rechten
4. Optimalisatie van onze tools i.v.m. persoonsgegevens en/of communicatievoorkeuren (optimalisatie van de koppeling tussen mailingstool en CRM-systeem)
5. GDPR-mailing uitsturen (3-talig) met een link naar het gewijzigde privacy- & cookiebeleid, alsook doorverwijzen naar de webformulieren

2. VERDERE OPTIMALISATIE VAN PLANNINGS- & RESERVERINGSTOOL YESPLAN

- Verschillende rollen en bijhorende rechten opstellen
- Tabbladen met info verder uitbreiden (bijvoorbeeld de nodige velden voor een draaiboek/offerte)
- Rapporten bouwen die automatisch draaiboek/offerte kunnen genereren op basis van de ingevulde velden
- Opmaken van een handleiding voor interne werking
- In 2019 wordt er een presentatiemoment georganiseerd waarop alle medewerkers zullen kennismaken met de werking van de tool
- In 2020 zal de volledige organisatie optimaal gebruikmaken van de plannings- en reserveringstool, wat een efficiëntere rapportage in de hand zal werken

3. OPTIMALISATIE CRM-SYSTEEM (MET FOCUS OP GDPR-WETGEVING)

- Formulier met verschillende nieuwsbriefvoorkeuren (op www.mleuven.be) wordt automatisch doorgestuurd naar de mailingtool en het CRM-systeem
- Verwerking van GDPR-aanvragen
- Handleiding updaten

4. TICKETINGSYSTEEM

- Opleiding systeem voor de nieuwe Digital Information Manager
- Verfijnen van rapportage in ticketing- en CRM-systeem
- Koppeling tussen ticketingsysteem en mailingtool (= optimalisatie van de communicatie naar M-bassadeurs)
- Lopende aanbesteding

5. M-EDEWERKERS COMMUNICEREN VANAF 2018 MET EEN @MLEUVEN.BE E-MAILADRES

6. NIEUW INTRANET – IN SAMENWERKING MET STAD LEUVEN

- Voorbereiding: huidig intranet overlopen + voorstel infrastructuur voorleggen

7. OPSTART PROCEDURE NIEUWE WEBSITE VOOR DE TENTOONSTELLING TUSSEN HEMEL EN AARDE. BELEEF HET LAATSTE AVONDMAAL VAN BOUTS

8. ONTWIKKELING VIRTUELE 360°-TOUR VAN DE TENTOONSTELLING DE ARENBERGS. MACHT EN SCHOONHEID

- In 2017 werd er een virtuele 360° tour ontwikkeld voor de tentoonstelling *Edgard Tytgat. Herinnering aan een geliefd venster*. Deze virtuele tour werd erg gesmaakt door het publiek, waardoor M ervoor koos om opnieuw een 3-talige tour te ontwikkelen voor de tentoonstelling *De Arenbergs. Macht en Schoonheid*.

9. ERFGOEDLABO: VERDERE SAMENWERKING TUSSEN DE 13 ERFGOEDACTOREN DIE ACTIEF ZIJN IN DE STAD.

4. BESTUURLIJKE WERKING

4.1 DIRECTIECOMITÉ

Het directiecomité telde in 2018 zes leden:

Voorzitter:

Mevr. Denise Vandevooort (voorzitter M, schepen van cultuur, deeltijds kunstonderwijs, gelijke kansen, diversiteit en Noord-Zuidwerking)

Leden:

- De heer Jeroen Vervloessem (ondervoorzitter)
- Mevr. Eva Wittocx (afdelingshoofd hedendaagse kunst en algemeen coördinator ad interim)
- De heer Piet Forger (directeur cultuur stad Leuven)
- Mevr. Hanne Poppe (afdelingshoofd publiekswerking) (3 maanden)
- De heer Bruno Claes (zakelijk leider)
- De heer Peter Carpreau (afdelingshoofd oude kunst)

Het directiecomité vergaderde in 2018 negentien maal, met name op: 10 januari, 22 januari, 5 februari, 19 februari, 13 maart, 26 maart, 16 april, 7 mei, 28 mei, 9 juni, 26 juni, 27 augustus, 24 september, 8 oktober, 22 oktober, 5 november, 19 november, 3 december en 17 december.

Het directiecomité neemt beslissingen binnen de volgende domeinen:

- Personeel: organogram, aanwervingen, ontslagen en uitdiensttredingen, uitbreidingen contracten, bevordering afdelingshoofden, aanleg wervingsreserve, PV selectieprocedures, toewijzing gsm-abonnementen, schaalanciënniteit, loopbaanonderbrekingen, verlofdagen, jobstudenten, aanwerving externe techniekers voor tentoonstellingen.
- Feestdagen, sluitings- en openingsdagen
- Aanpassingen statuten
- Gunningen vanaf € 30.000 excl. btw
- Samenwerkingsovereenkomsten
- Agenda raad van bestuur

4.2 RAAD VAN BESTUUR

De raad van bestuur is de wetmatige vertegenwoordiger van M met als kerntaak de strategische en financiële sturing van de organisatie. De leden van de raad van bestuur zijn benoemd door de gemeenteraad van de stad.

De raad van bestuur van M vergadert onder het voorzitterschap van mevrouw Denise Vandevooort, schepen van cultuur, deeltijds kunstonderwijs, gelijke kansen, diversiteit en Noord-Zuidwerking.

In 2018 zetelden volgende leden in de raad van bestuur:

- Mevr. Denise Vandevooort, voorzitter
- De heer Jeroen Vervloessem, ondervoorzitter
- Mevr. Vera Billen
- De heer Hans Bracquené
- Mevr. Els Buelens
- De heer Noël Coninx
- De heer Saïd El Khadraoui
- De heer Piet Forger, waarnemer
- De heer Vital Geeraerts
- Mevr. Frieda Jans
- De heer Jan Schoolmeesters
- Mevr. Mieke Vandermotte
- Mevr. Mieke Wellens

In 2018 werd negen maal vergaderd, met name op 23 januari, 27 maart, 30 april, 6 juni, 21 augustus, 9 september, 6 november, 28 november en 12 december.

Volgende agendapunten werden in 2018 door de raad van bestuur behandeld:

Status strategische samenwerkingsverbanden	KENNISNAME
Voorstelling tentoonstellingsprogramma 2018	KENNISNAME
Status samenwerking concessionaris M-café	BESPREKING
Procedures bruiklenen M	KENNISNAME
Fundraisingdiner	KENNISNAME
Klankbordgroep M-bassadeurs	BESPREKING
Voorlopige jaarrekening 2017	KENNISNAME
Open M	KENNISNAME
Herziene formules M-bassadeurswerking	GOEDKEURING
Werkingsverslag Kunstendecreet 2018	KENNISNAME
Publiekcijfers 2017	KENNISNAME
1 jaar M: Terugblik directeur	BESPREKING
Definitieve jaarrekening 2018	GOEDKEURING
Financiële procedures M	BESPREKING
Adviescomité	BESPREKING
Wijziging tarieven groepsbezoek	GOEDKEURING
Zomer in M	KENNISNAME
Budgetwijziging januari 2018	GOEDGEKEURD
Toetreding Vlaamse Museumvereniging vzw	GOEDKEURING
Jaarverslag 2017	GOEDKEURING
Toetreding Museumpas	GOEDKEURING
Budget en prijssubsidiefactor 2018	GOEDKEURING
Dossier erfgoeddecreet	KENNISNAME
Beheersovereenkomst ihkv erfgoeddecreet	GOEDKEURING
Aanpassing prijssubsidiefactor	GOEDKEURING
Budget 2019	GOEDKEURING
Aanbevelingen adviesraad	BESPREKING
Prijssubsidiefactor 2019	GOEDKEURING
Strategie aanvullende financiering	KENNISGEVING
Vacatures afdelingshoofd publiekswerking	KENNISGEVING

4.3 ADVIESCOMITÉ

Het adviescomité heeft als doel de raad van bestuur van M te adviseren. Het moet er voor zorgen dat de raad van bestuur een zo breed mogelijk beeld krijgt van een museale werking in de specifieke stedelijke Leuvense context en van de behoeften van een museale gebruiker.

Het adviescomité is een klankbord voor de werking van M in al haar facetten, van behoud en beheer van de collectie, presentatie en wetenschappelijk onderzoek tot publiekswerking.

Het adviescomité werd ingericht voor 6 jaar en is samengesteld uit de volgende leden:

- Mike Naert, deelraad kunsten stad Leuven
- Bart Demarsin, museumexpert
- Véronique Van de Kerkhof, museumexpert

- Etienne Wynants, museumexpert
- Ria Van den Bosch, M-bassadeur
- Carolien Coenen, M-bassadeur
- Iwona Pomianowska, M-bassadeur
- Tine Verhelst, expert bedrijfswereld
- Geert Bouckaert, vertegenwoordiger KU Leuven

In 2018 vond één vergadering plaats, met name op 23 oktober.

4.4 FUNDRAISINGCOMITÉ

Het comité geldt als klankbord en adviesverlener voor de fondsenwerver en directie van M.

Leden:

- Voorzitter van M – Museum Leuven: Denise Vandevort
- Directeur M
- 4 leden van de Raad van Bestuur: Vera Billen, Saïd El Khadraoui, Mieke Wellens, Mieke Vandermotte
- 2 leden van het M – Museum team: Bruno Claes, Lydia Vandam
- Vertegenwoordigers uit het maatschappelijk veld of de bedrijfswereld:
 - Isabelle Mostaert, notaris
 - Dr. Ann Cornelis
 - Inge Van der Velpen, COO van &KO

In 2018 is het Fundraising comité niet samen gekomen.

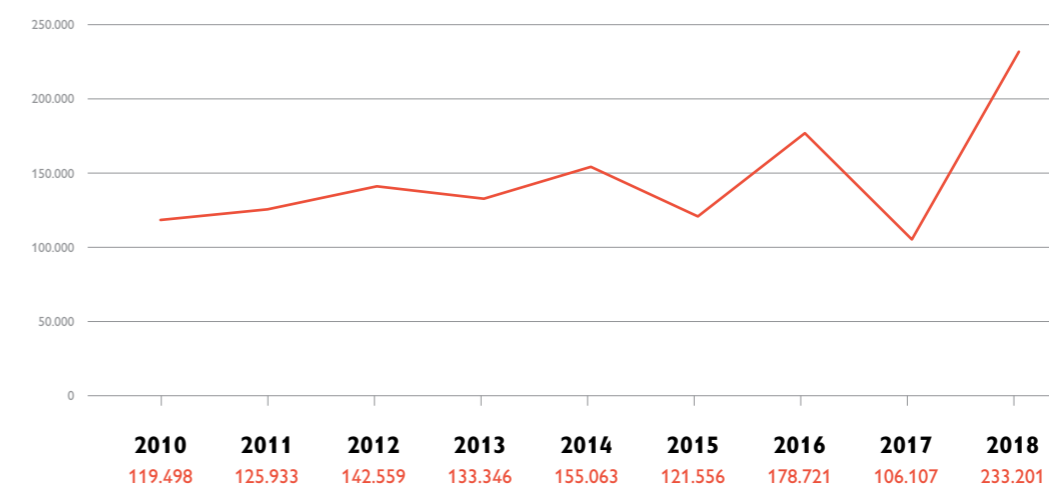
5. BIJLAGEN

5.1 BEZOEKERSCIJFERS 2018

5.1.1 ALGEMEEN OVERZICHT FYSIEKE BEZOEKERSCIJFER 2018

HISTORISCH OVERZICHT OP JAARBASIS

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ^(*)	2018
JAN	4.640	8.695	7.984	5.595	13.400	17.615	18.064	29.587	7.787
FEB	9.746	7.184	12.082	9.921	16.295	5.383	10.669	1.370	10.861
MAA	8.999	6.608	15.716	12.888	8.989	7.532	10.438	1.588	11.088
APR	9.045	8.771	13.165	13.066	10.918	6.610	10.979	2.993	11.216
MEI	8.995	8.630	10.000	14.205	11.345	9.148	7.700	2.354	11.457
JUN	7.080	8.275	12.067	10.781	7.721	5.459	8.280	8.693	8.205
JUL	8.340	16.613	11.979	11.112	10.749	11.540	16.746	15.212	22.403
AUG	9.465	12.672	16.476	11.404	16.002	13.236	12.870	9.877	27.162
SEP	8.659	10.376	11.272	5.717	5.037	5.309	7.402	7.239	21.962
OKT	14.183	13.695	16.087	8.517	18.178	7.369	20.158	11.841	24.808
NOV	22.068	14.319	9.786	16.362	19.102	16.968	29.592	8.072	31.411
DEC	8.278	10.095	5.945	13.778	17.327	15.387	25.823	7.281	44.841
TOTAAL	119.498	125.933	142.559	133.346	155.063	121.556	178.721	106.107	233.201

(*) Het bezoekersaantal van 2017 werd sterk beïnvloed door een periode van sluiting van het museum gedurende 5 maanden. Als we de cijfers van 7 maanden extrapoleren naar een volledig jaar, dan kunnen we het totale bezoekersaantal inschatten op 146.000.

Overzicht per categorie/maand

Zonder wijziging van het concept zou de Sint-Pieterskerk minstens dat van 2017 zou evenaren, dus 22.135.

In deze hypothese zou het bezoekcijfer voor 2018 boven het gemiddelde van 140.000 liggen, namelijk 149.125. Dit wordt verduidelijkt in onderstaande simulatietabel.

Toekomstig model

Na heropening van de volledig gerestaureerde Sint-Pieterskerk zal het bezoek aan de kerk in meer kwalitatief detail worden gerapporteerd met een helder onderscheid tussen gratis cultuurhistorisch bezoek (zonder gebruik van bemiddelingsinstrumenten van M) en betalend bezoek met gebruik van brochures, iPads of hololenzen aangeboden door M.

Verhouding reële bezoekers tot prognose

Een presentatie van bezoekerscijfers zonder verwerking van het geïntegreerde concept voor de Sint-Pieterskerk – waarvan de impact niet in de prognose was meegenomen – toont aan dat de verwachte effecten zowel in timing als in volume realistisch waren ingeschat.

5.2 BETALING, HERKOMST EN LEEFTIJD

DATA

	JAARTOTAAL
TOTAAL AANTAL BEZOEKEN	233.201
Individueel - aantal bezoeken	207.544
In groep - aantal bezoeken	25.657
In groep - aantal groepen	1.309
BETALEND VERSUS NIET-BETALEND	
Aantal betalende bezoeken	74%
Aantal niet-betalende bezoeken	26%
HERKOMST (OP BASIS VAN STEEKPROEVEN)	
Wonend in de gemeente zelf	40%
Wonend in Vlaanderen/Brussel	40%
Wonend buiten Vlaanderen/Brussel*	20%
LEEFTIJD (OP BASIS VAN STEEKPROEVEN)	
0 < 6 jaar	11%
7 < 12 jaar	11%
13 < 18 jaar	11%
19 < 25 jaar	6%
26 < 65 jaar	40%
Boven 65 jaar	21%
BEZOEKERS ONDER 26 JAAR	
Individuele bezoeken	40%
Groepsbezoeken	60%

HERKOMST BEZOEKERS BINNEN- EN BUITENLAND

	JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	TOTAAL	%
België	3.587	3.676	3.020	2.844	697	515	695	1.295	743	1.408	2.983	3.599	25.062	80,66%
Nederland	221	242	337	352	243	136	138	289	206	272	229	425	3.090	9,94%
VK	29	31	60	73	34	31	35	58	36	36	49	65	537	1,73%
Duitsland	27	36	37	41	18	20	51	33	42	33	49	63	450	1,45%
VS	13	25	17	13	17	26	22	13	45	34	36	34	295	0,95%
Frankrijk	33	19	28	31	8	12	17	45	18	17	37	26	291	0,94%
Spanje	19	14	17	6	8	7	16	36	16	21	12	31	203	0,65%
Italië	8	11	2	7	12	9	1	25	7	26	21	10	139	0,45%
Azië	7	11	16	7	9	13	3	14	20	19	7	6	132	0,42%
Scandinavië	6	2	5	21	7	9	5	10	16	14	9	10	114	0,37%
Zuid-Amerika	6	2	0	6	4	9	3	2	9	13	19	11	84	0,27%

	JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	TOTAAL	%
Rusland	3	2	2	3	3	2	4	9	1	2	11	5	47	0,15%
Canada	3	2	6	2	7	5	3	5	2	1	2	4	42	0,14%
Oost-Europa	1	2	7	3	4	2	3	2	10	1	1	4	40	0,13%
Australië/NZ	6	1	0	0	5	4	1	3	0	7	3	9	39	0,13%
Afrika	1	0	1	3	2	3	0	0	4	0	0	1	15	0,05%
Overige	14	14	38	26	83	36	44	31	58	50	50	48	492	1,58%
TOTAAL													31.072	

HERKOMST BEZOEKERS BELGIË

	TOTAAL	%
Leuven (3000, 3001, 3010, 3012 en 3018)	4.739	19,54%
Vlaams-Brabant (1500-1999 en 3000-3499)	6.120	25,23%
Antwerpen (2000-2999)	4.549	18,75%
Oost-Vlaanderen (9000-9999)	2.761	11,38%
Brussel Hoofdstedelijk Gewest (1000-1299)	2.110	8,70%
West-Vlaanderen (8000-8999)	1.450	5,98%
Limburg (3500-3999)	1.424	5,87%
Waals-Brabant (1300-1499)	508	2,09%
Luik (4000-4999)	233	0,96%
Henegouwen (6000-6599 en 7000-7999)	186	0,77%
Namen (5000-5999)	137	0,56%
Luxemburg (6600-6999)	38	0,16%

HERKOMST BEZOEKERS VLAAMS-BRABANT

	JAARCIJFERS (STEEKPROEF)	%
	10.859	
Vlaams-Brabantse postcodes zonder Leuven	6.120	56,36%
Leuven (3000, 3001, 3010, 3012 en 3018)	4.739	43,34%

5.3 EVOLUTIES M-BASSADEURS EN M-CENASSEN

DATA LIDMAATSCHAP

INDIVIDUELE BEZOEK M-BASSADEUR & M-CENAS

	JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	TOTAAL
	90	85	134	45	22	30	326	301	53	83	146	378	1.693
LIDMAATSCHAP													
Totaal aantal kaarten	690	674	702	747	713	719	640	587	553	543	555	560	910
M-bass individueel	195	183	192	205	181	181	158	127	122	123	125	127	260
M-bass duo vast	83	83	90	97	96	98	87	83	84	86	87	83	117
M-bass duo flex	140	139	151	156	153	153	141	138	124	114	111	112	184

	JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	TOTAAL
	90	85	134	45	22	30	326	301	53	83	146	378	1.693
M-bass gezin vast	85	89	88	94	90	91	82	74	64	60	62	64	106
M-bass gezin flex	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2
M-bass+ individueel	78	72	72	74	71	73	65	60	58	57	65	69	93
M-bass+ duo vast	37	34	33	38	38	38	34	33	32	33	36	38	51
M-bass+ duo flex	45	46	47	52	53	53	47	47	45	48	49	48	64
M-bass+ gezin vast	24	25	26	28	28	29	23	23	23	21	19	18	32
M-bass+ gezin flex	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1
VERKOOP													
Verlengingen	28	18	26	33	5	17	33	17	7	22	47	29	282
Nieuwe kaarten	43	31	24	41	14	8	15	12	8	13	28	17	254

M-CENASSEN

Het aantal M-cenassen bleef in 2018 stabiel in vergelijking met 2017, namelijk 60.

M-BASSADEURSKAARTEN IN CIRCULATIE

In het voorjaar van 2017 werden aanbod en formules voor het M-bassadeursprogramma herwerkt in overleg met de klankbordgroep. Dit resulteerde in een vereenvoudiging van de formules (M-bassadeur en M-bassadeur+), maar dit heeft ook als gevolg dat een historisch overzicht van de verschillende formules niet over de jaren heen kan worden gegeven. Wel stellen we vast dat het aantal lidmaatschapskaarten in circulatie toegenomen is van 866 in 2017 (data jaarverslag 2017) tot 910 in 2018.

5.4 ONLINE PARTICIPATIE

5.4.1 BEZOEKCIJFERS DIGITALE KANALEN

5.4.1.1 Website

WWW.MLEUVEN.BE

	2018	2017	2016
Gebruikers	164.859	105.556*	193.787
Sessies	247.110	154.818*	265.434

WWW.BARAMUZE.BE

	2018	2017
Gebruikers	11.339	11.051
Sessies	16.455	15.289

WWW.M-IDZOMER.BE

	2018	2017
Gebruikers	31.592	30.021
Sessies	50.114	47.572

WWW.M-LIFE.BE

	2018	2017
Gebruikers	1.199	746
Sessies	1.492	980

WWW.PLAYGROUNDFFESTIVAL.BE

	2018	2017
Gebruikers	4.487	4.614
Sessies	6.396	6.836

5.4.1.2 Statistieken social media

FACEBOOK

AANTAL VIND-IK-LEUKS	DECEMBER 2017	DECEMBER 2018
M – Museum Leuven	12.199	14.030
M-IDOZOMER	5.459	5.923
zoMerbar	3.800	4.190

INSTAGRAM

INSTAGRAM	DECEMBER 2017	DECEMBER 2018
Volgers	6.028	7.820
Posts op feed		122
Posts op IG-story		139

TWITTER

Volgers in december 2018: 7.740

YOUTUBE

YOUTUBE	2017	2018
Kijktijd	39.200 min	25.300 min
Weergaven	19.200	20.700
Abonnees	133	160

5.5 PERSKNIPSELS

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
29-12-2018	31-12-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	305.240
29-12-2018	29-12-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Depuydt, Piet	32.540	117.600
17-12-2018	27-12-2018	Veto	Tweewekelijks blad	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	8.000	
26-12-2018	27-12-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Mertens, Bart	0	348.109
27-12-2018	27-12-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
25-12-2018	26-12-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
26-12-2018	26-12-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
23-12-2018	24-12-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Mertens, Bart	0	348.109
24-12-2018	24-12-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
24-12-2018	24-12-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
22-12-2018	22-12-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
21-11-2018	20-12-2018	Campuskrant	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	30.000	
19-12-2018	19-12-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
17-12-2018	18-12-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
15-12-2018	15-12-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
13-12-2018	14-12-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
01-12-2018	14-12-2018	Juliette & Victor Magazine	Trimesterieel blad	Print	Frans	België	M – Museum	Bakroot, Pierre	16.000	74.000
14-12-2018	14-12-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
14-12-2018	14-12-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Van Boxem, Koen	32.540	117.600
13-12-2018	13-12-2018	www.leuvenactueel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	van de Weyer, Stefan	0	1.000
01-12-2018	12-12-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
06-12-2018	07-12-2018	weekend.knack.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	32.873
05-12-2018	06-12-2018	www.belga.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
05-12-2018	06-12-2018	nl.metrotime.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	15.000
06-12-2018	06-12-2018	www.skynet.be/nl	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	124.451
06-12-2018	06-12-2018	www.enola.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
06-12-2018	06-12-2018	www.enola.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
19-11-2018	06-12-2018	Veto	Tweewekelijks blad	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	8.000	
06-12-2018	06-12-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
05-12-2018	06-12-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
28-11-2018	05-12-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
28-11-2018	05-12-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
01-12-2018	01-12-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
30-11-2018	30-11-2018	www.wattedoen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	28.769
01-12-2018	28-11-2018	Selectief (De Morgen)	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	88.672	244.330
01-12-2018	28-11-2018	Selectief (De Morgen)	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	88.672	244.330
01-11-2018	27-11-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
01-11-2018	27-11-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
27-11-2018	27-11-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
21-11-2018	21-11-2018	Knack	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	109.441	417.502
21-11-2018	21-11-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Rinckhout, Eric	32.540	117.600
17-11-2018	17-11-2018	Doen! (Gazet van Antwerpen)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Heirman, Frank	89.276	434.900
15-11-2018	16-11-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
14-11-2018	15-11-2018	Tertio	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	6.000	
14-11-2018	14-11-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
14-11-2018	14-11-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
10-11-2018	12-11-2018	www.marieclaire.be/nl	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.762
10-11-2018	10-11-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
10-11-2018	10-11-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Vansynghele, Margo	32.540	117.600
08-11-2018	09-11-2018	www.robtv.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
08-11-2018	09-11-2018	nieuws.kuleuven.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
08-11-2018	09-11-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
08-11-2018	09-11-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
08-11-2018	09-11-2018	nl.metrotime.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	15.000
08-11-2018	09-11-2018	www.skynet.be/nl	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	124.451
08-11-2018	09-11-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
01-10-2018	09-11-2018	Openbaar Kunstbezit In Vlaanderen (OKV)	Twee-maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	6.000	
08-11-2018	09-11-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
09-11-2018	09-11-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
08-11-2018	08-11-2018	t Pallieterke	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	18.000	
08-11-2018	08-11-2018	Trends	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Eelbode, Frederic	61.630	230.080
07-11-2018	07-11-2018	www.architectura.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	533	1.000
06-11-2018	06-11-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
03-11-2018	05-11-2018	www.tijd.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	95.206
26-09-2018	05-11-2018	Campuskrant	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	30.000	
26-09-2018	05-11-2018	Campuskrant	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	30.000	
01-09-2018	05-11-2018	Rekto verso	Twee-maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	15.000	
03-11-2018	05-11-2018	De Standaard Magazine (DSM)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Brusten, Erik	121.362	318.300
03-11-2018	03-11-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Meulenaere, Koen	32.540	117.600
01-11-2018	02-11-2018	www.bouwkroniek.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
31-10-2018	02-11-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
01-11-2018	02-11-2018	Weekend (Le Vif/L'Express)	Wekelijks	Print	Frans	België	M – Museum	Verlinden, Michel	70.395	173.800
02-11-2018	02-11-2018	Het Laatste Nieuws	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	De Geest, Joost	291.395	1.327.318
30-10-2018	31-10-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
26-10-2018	29-10-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
27-10-2018	29-10-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
26-10-2018	27-10-2018	www.tijd.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	95.206
25-10-2018	26-10-2018	www.lesuricate.org	Doorlopend	Web	Frans	België	M – Museum	--	0	1.000
26-10-2018	26-10-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Van Boxem, Koen	32.540	117.600
24-10-2018	25-10-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
23-10-2018	24-10-2018	www.klara.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	7.499	7.499
01-11-2018	24-10-2018	Marie Claire Vlaamse Editie	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Heylen, Etienne	23.181	79.090
24-10-2018	23-10-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
23-10-2018	23-10-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
22-10-2018	23-10-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
19-10-2018	22-10-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
20-10-2018	22-10-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
19-10-2018	22-10-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
22-10-2018	22-10-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Putseys, Julie	21.749	
22-10-2018	22-10-2018	De Standaard (ed. Vlaams-Brabant/Brussel)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	25.325	87.252
20-10-2018	22-10-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
20-10-2018	20-10-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Tielens, Filip	91.330	305.240
18-10-2018	19-10-2018	www.leuvenactueel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
01-10-2018	19-10-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
01-10-2018	19-10-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
01-10-2018	19-10-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
01-10-2018	19-10-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
19-10-2018	19-10-2018	Metro (nl)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	110.390	311.036
20-09-2018	18-10-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Ruyters, Marc	3.500	

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
20-09-2018	18-10-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	3.500	
16-10-2018	17-10-2018	mice-magazine.com	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
17-10-2018	17-10-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
17-10-2018	17-10-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Van Beek, Jozefien	91.330	462.600
13-10-2018	15-10-2018	www.demorgen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	133.900
01-09-2018	12-10-2018	Pas Uit (ed. Leuven–Hageland)	Trimesterieel blad	Print	Nederlands	België	M – Museum	Putseys, Julie	0	84.280
10-10-2018	10-10-2018	Agenda (Bruzz)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Snoekx, Kurt	72.000	195.000
08-10-2018	08-10-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Sels, Geert	91.330	462.600
06-10-2018	08-10-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	305.240
05-10-2018	05-10-2018	nieuws.kuleuven.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
05-10-2018	05-10-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Antwerpen)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	35.354	
04-10-2018	05-10-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
05-10-2018	05-10-2018	De Morgen	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	47.188	260.572
04-10-2018	05-10-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
05-10-2018	05-10-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	462.600
01-10-2018	04-10-2018	Pasar	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	35.919	109.230
02-10-2018	03-10-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
03-10-2018	03-10-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Mertens, Bart	36.485	
28-09-2018	01-10-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
29-09-2018	01-10-2018	www.leuvenactueel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
29-09-2018	29-09-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Peeters, Thomas	32.540	117.600
28-09-2018	28-09-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Van Boxem, Koen	32.540	117.600
01-10-2018	27-09-2018	Collect Arts Antiques Auctions (nl)	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Minten, Ines	8.000	
26-09-2018	27-09-2018	trends.knack.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	20.888
27-09-2018	27-09-2018	Trends	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	61.630	230.080
25-09-2018	25-09-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Sels, Geert	91.330	462.600
20-09-2018	21-09-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
09-09-2018	12-09-2018	www.radio1.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	7.850
08-09-2018	10-09-2018	www.internetgazet.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	4.000
09-09-2018	10-09-2018	www.radio1.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	7.850
06-09-2018	07-09-2018	t Pallieterke	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	18.000	
05-09-2018	05-09-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
05-09-2018	05-09-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
02-09-2018	03-09-2018	www.dezondag.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Cobbaert, Paul	0	1.000
02-09-2018	03-09-2018	De Zondag	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Cobbaert, Paul	527.342	1.533.004
31-08-2018	31-08-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
29-08-2018	29-08-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
01-09-2018	28-08-2018	markant magazine	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	26.693	
24-08-2018	27-08-2018	www.leuvenactueel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
26-08-2018	27-08-2018	www.skynet.be/nl	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	124.451
26-08-2018	27-08-2018	nl.metrotime.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	15.000
26-08-2018	27-08-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
25-08-2018	25-08-2018	dS Weekblad (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	De Wilde, Sam	120.012	325.448
24-08-2018	24-08-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
24-08-2018	24-08-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
23-08-2018	23-08-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
23-08-2018	23-08-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
01-08-2018	22-08-2018	De Bond	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	254.072	365.800
21-08-2018	22-08-2018	www.leuvenactueel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
21-08-2018	21-08-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Sels, Geert	91.330	462.600
18-08-2018	20-08-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Schelstraete, Inge	91.330	305.240

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
17-08-2018	18-08-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
16-08-2018	17-08-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
17-08-2018	17-08-2018	www.demorgen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	133.900
16-08-2018	16-08-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
16-08-2018	16-08-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
16-08-2018	16-08-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Het Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	14.894	
16-08-2018	16-08-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
13-08-2018	14-08-2018	www.frontview-magazine.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
14-08-2018	14-08-2018	Het Belang van Limburg	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Jacobs, Dirk	93.170	435.500
10-08-2018	13-08-2018	musiczine.lavenir.net	Doorlopend	Web	Frans	België	M – Museum	Meurisse, Johan	0	1.000
09-08-2018	10-08-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Vereycken, Sophie	0	348.109
08-08-2018	08-08-2018	www.architectura.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	533	1.000
06-08-2018	07-08-2018	www.skynet.be/nl	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	124.451
06-08-2018	07-08-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
07-08-2018	07-08-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
04-08-2018	06-08-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
03-08-2018	04-08-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
02-08-2018	03-08-2018	www.robtv.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
03-08-2018	03-08-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
03-08-2018	03-08-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
03-08-2018	03-08-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven–Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
03-08-2018	03-08-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
02-08-2018	02-08-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Mertens, Bart	36.485	
01-08-2018	01-08-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
19-07-2018	31-07-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	3.500	
31-07-2018	31-07-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
31-07-2018	31-07-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
28-07-2018	30-07-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
30-07-2018	30-07-2018	www.uitinvlaanderen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	4.000
29-07-2018	30-07-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
28-07-2018	28-07-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Heremans, Tom	91.330	305.240
27-07-2018	27-07-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
01-06-2018	27-07-2018	Groencontact	Twee-maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Geerts, Paul	1.400	
27-07-2018	27-07-2018	Metro (nl)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	110.390	311.036
27-07-2018	27-07-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Delaere, Elien	91.330	462.600
26-07-2018	26-07-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
26-07-2018	26-07-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven–Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
25-07-2018	25-07-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
19-07-2018	20-07-2018	www.vtwnen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
01-07-2018	19-07-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
01-07-2018	19-07-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
17-07-2018	17-07-2018	Story	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	90.777	348.537
13-07-2018	13-07-2018	www.cartoon-productions.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Berghmans, Ruddy	0	1.000
12-07-2018	13-07-2018	www.libelle.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Teugels, Charlotte	0	19.096
01-06-2018	13-07-2018	Faro	Trimesterieel blad	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	1.800	
11-07-2018	11-07-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Smits, Hannelore	0	164.968
21-06-2018	11-07-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	3.500	
21-06-2018	11-07-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	3.500	
11-07-2018	10-07-2018	Deze Week (ed. Overijse)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	33.297	
06-07-2018	06-07-2018	Bouwkroniek	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	12.000	

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
04-07-2018	04-07-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
04-07-2018	04-07-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
01-06-2018	26-06-2018	De Bond	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	254.072	365.800
26-06-2018	26-06-2018	De Standaard (ed.Vlaams-Brabant/Brussel)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	25.325	87.252
25-06-2018	25-06-2018	www.marieclaire.be/nl	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Verbeke, Emma	0	1.762
25-06-2018	25-06-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
23-06-2018	25-06-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
23-06-2018	25-06-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
22-06-2018	25-06-2018	nieuws.kuleuven.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
25-06-2018	25-06-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
20-06-2018	21-06-2018	www.leuvenactueel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
21-06-2018	21-06-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
01-06-2018	21-06-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
21-06-2018	21-06-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
20-06-2018	19-06-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
20-06-2018	19-06-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
20-06-2018	19-06-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
19-06-2018	19-06-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
16-06-2018	18-06-2018	Gazet van Antwerpen (ed.Mechelen-Waas)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	22.900	87.726
13-06-2018	13-06-2018	www.knack.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	210.640
13-06-2018	13-06-2018	Knack	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Braet, Jan	109.441	417.502
13-06-2018	12-06-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
11-06-2018	12-06-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
09-06-2018	11-06-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
08-06-2018	08-06-2018	www.thebulletin.be	Doorlopend	Web	Engels	België	M – Museum	--	0	1.000
07-06-2018	08-06-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
01-06-2018	04-06-2018	The Bulletin	Wekelijks	Print	Engels	België	M – Museum	Mundelle, Ian	7.850	
04-06-2018	04-06-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
04-06-2018	04-06-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
31-05-2018	01-06-2018	www.artsenkrant.com	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	763	1.000
01-06-2018	01-06-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
01-06-2018	01-06-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Steverlyncck, Sam	91.330	462.600
01-06-2018	01-06-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	462.600
29-05-2018	30-05-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
30-05-2018	30-05-2018	Knack	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	109.441	417.502
29-05-2018	29-05-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
29-05-2018	29-05-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Sels, Geert	91.330	462.600
29-05-2018	29-05-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Sels, Geert	91.330	462.600
23-05-2018	24-05-2018	Rondom (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
19-05-2018	19-05-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
18-05-2018	18-05-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Mertens, Bart	0	348.109
18-05-2018	18-05-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Mertens, Bart	36.485	
17-05-2018	17-05-2018	www.thewordmagazine.com	Doorlopend	Web	Engels	België	M – Museum	--	0	1.000
17-05-2018	17-05-2018	Trends	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	61.630	230.080
01-05-2018	16-05-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
16-05-2018	16-05-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Mertens, Bart	36.485	
01-05-2018	15-05-2018	Randkrant	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	98.000	
15-05-2018	15-05-2018	Gazet van Antwerpen (ed. Kempen)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	26.600	110.146
12-05-2018	14-05-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
04-05-2018	07-05-2018	www.pxl.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
05-05-2018	05-05-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Haecck, Pieter	32.540	117.600
04-05-2018	05-05-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
03-05-2018	04-05-2018	www.invlaanderen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
02-05-2018	02-05-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Schelstraete, Inge	91.330	462.600
25-04-2018	30-04-2018	www.gezond.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
28-04-2018	30-04-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
28-04-2018	28-04-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	305.240
27-04-2018	27-04-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
25-04-2018	26-04-2018	www.gezond.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
20-04-2018	20-04-2018	Bouwkroniek	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	12.000	
19-04-2018	20-04-2018	madeinvlaamsbrabant.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Gebruers, Paul	0	1.000
19-04-2018	19-04-2018	www.filmmagie.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
13-04-2018	16-04-2018	www.leuvenactueel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
14-04-2018	16-04-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
14-04-2018	16-04-2018	De Standaard (ed.Vlaams-Brabant/Brussel)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	25.325	87.252
12-04-2018	13-04-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
13-04-2018	13-04-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
01-04-2018	11-04-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
01-04-2018	11-04-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
11-04-2018	11-04-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
10-04-2018	10-04-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
10-04-2018	10-04-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	36.485	
07-04-2018	07-04-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	305.240
06-04-2018	06-04-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
30-03-2018	03-04-2018	www.skynet.be/nl	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	124.451
30-03-2018	03-04-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Smits, Hannelore	0	164.968
02-04-2018	03-04-2018	www.showbizsite.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	6.848
03-04-2018	03-04-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
31-03-2018	03-04-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Mertens, Bart	36.485	
30-03-2018	31-03-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
20-03-2018	29-03-2018	Veto	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	9.000	
28-03-2018	28-03-2018	www.architectenkrant.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.999
28-03-2018	28-03-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
01-04-2018	26-03-2018	Collect Arts Antiques Auctions (nl)	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	8.000	
22-03-2018	22-03-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	3.500	
20-03-2018	21-03-2018	www.demorgen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Beckers, Lotte	0	133.900
17-03-2018	19-03-2018	www.goedgevoel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	20.407
15-03-2018	15-03-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
14-03-2018	13-03-2018	Deze Week (ed. Overijse)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	33.297	
14-03-2018	13-03-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
09-03-2018	12-03-2018	www.leuvenactueel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
10-03-2018	12-03-2018	www.libelle.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	19.096
10-03-2018	12-03-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	305.240
10-03-2018	12-03-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Sels, Geert	91.330	305.240
12-03-2018	12-03-2018	De Morgen	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Van de Perre, Kim	47.188	260.572
10-03-2018	10-03-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
09-03-2018	10-03-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
07-03-2018	09-03-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
09-03-2018	09-03-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
08-03-2018	08-03-2018	trends.knack.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	20.888
06-03-2018	08-03-2018	Veto	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	9.000	
06-03-2018	07-03-2018	weekend.knack.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Belga, News Agency	0	32.873
06-03-2018	07-03-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
05-03-2018	06-03-2018	nl.metrotime.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	15.000
07-03-2018	06-03-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
06-03-2018	06-03-2018	De Standaard (ed.Vlaams-Brabant/Brussel)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	25.325	87.252
06-03-2018	06-03-2018	Gazet van Antwerpen (ed.Mechelen-Lier)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Bosmans, Ward	12.700	48.618
05-03-2018	06-03-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
06-03-2018	06-03-2018	De Morgen	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	47.188	260.572
03-03-2018	05-03-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
03-03-2018	05-03-2018	www.focus-wtv.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	19.435
03-03-2018	05-03-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
03-03-2018	05-03-2018	www.demorgen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	133.900
03-03-2018	05-03-2018	www.belga.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
03-03-2018	05-03-2018	www.skynet.be	Doorlopend	Web	Frans	België	M – Museum	--	0	124.451
03-03-2018	05-03-2018	nl.metrotime.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	15.000
05-03-2018	05-03-2018	www.standaard.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	266.367
01-03-2018	05-03-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
01-03-2018	05-03-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
03-03-2018	05-03-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
05-03-2018	05-03-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Van der Speeten, Geert	91.330	462.600
05-03-2018	05-03-2018	De Standaard	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Sels, Geert	91.330	462.600
02-03-2018	02-03-2018	www.watdedoen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	28.769
28-02-2018	01-03-2018	www.onserfdeel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
27-02-2018	27-02-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
26-02-2018	27-02-2018	www.tv-visie.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	2.300
22-02-2018	23-02-2018	t Pallieterke	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	18.000	
22-02-2018	22-02-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Vuegen, Christine	3.500	
22-02-2018	22-02-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Rinckhout, Eric	3.500	
22-02-2018	22-02-2018	H Art	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Steveblyncck, Sam	3.500	
21-02-2018	22-02-2018	Random (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
17-02-2018	19-02-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
17-02-2018	19-02-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
17-02-2018	19-02-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
17-02-2018	19-02-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Smitz, Hannelore	21.749	
17-02-2018	19-02-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Smitz, Hannelore	21.749	
17-02-2018	19-02-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Munten, Michiel	21.749	
10-02-2018	15-02-2018	www.bruzz.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
09-02-2018	15-02-2018	www.bruzz.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
09-02-2018	15-02-2018	www.bruzz.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
14-02-2018	14-02-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Neesen, Hedwig	21.749	
14-02-2018	13-02-2018	Random (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
13-02-2018	13-02-2018	www.goedgevoel.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	20.407
14-02-2018	13-02-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
13-02-2018	13-02-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Smitz, Hannelore	21.749	
10-02-2018	12-02-2018	www.mu-inthecity.com	Doorlopend	Web	Frans	België	M – Museum	--	0	1.000
09-02-2018	12-02-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
12-02-2018	12-02-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Munten, Michiel	21.749	
07-02-2018	09-02-2018	Random (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
01-02-2018	08-02-2018	Together Magazine	Maandelijks	Print	Engels	België	M – Museum	--	20.000	
08-02-2018	08-02-2018	www.deredactie.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	119.723
08-02-2018	08-02-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	21.749	
08-02-2018	08-02-2018	Metro (nl)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	109.784	334.870
07-02-2018	08-02-2018	Belga	Dagelijks	News wires	Frans	België	M – Museum	--	0	
07-02-2018	07-02-2018	www.mu-inthecity.com	Doorlopend	Web	Frans	België	M – Museum	--	0	1.000
06-02-2018	06-02-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
06-02-2018	06-02-2018	www.demorgen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	133.900
07-02-2018	06-02-2018	Moustique	Wekelijks	Print	Frans	België	M – Museum	--	67.995	
06-02-2018	06-02-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	38.288	113.215
06-02-2018	06-02-2018	De Morgen	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Van Beek, Jozefien	47.188	260.572
02-02-2018	05-02-2018	Artsenkrant	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Van Nieuwenhove, Henk	24.643	
03-02-2018	03-02-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	305.240
01-02-2018	02-02-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	De Wolf, Ludwig	0	1.636
01-02-2018	02-02-2018	focus.knack.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Braet, Jan	0	7.203
02-02-2018	02-02-2018	Agenda (Gazet van Antwerpen)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	89.276	434.900
02-02-2018	02-02-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Saelens, Marthe	32.540	117.600
01-02-2018	01-02-2018	LVN - het stadsmagazine van Leuven	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	0	
01-02-2018	01-02-2018	trends.knack.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	20.888
01-01-2018	01-02-2018	Randkrant	Maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	98.000	
31-01-2018	01-02-2018	Agenda (Bruzz)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Snoekx, Kurt	72.000	195.000
01-02-2018	01-02-2018	Trends	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Demeulemeester, Thijs	61.630	230.080
31-01-2018	31-01-2018	www.uitinvlaanderen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	4.000
30-01-2018	31-01-2018	www.knack.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	210.640
31-01-2018	31-01-2018	Deze Week (ed. Overijse)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	33.297	
31-01-2018	31-01-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.223	
31-01-2018	31-01-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Smitz, Hannelore	21.749	
01-01-2018	30-01-2018	A+ Architectuur	Twee-maandelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Verhaeghe, Gerlinde	14.800	
27-01-2018	27-01-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
27-01-2018	27-01-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
25-01-2018	25-01-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
24-01-2018	25-01-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
25-01-2018	25-01-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Smitz, Hannelore	21.749	
20-01-2018	20-01-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	305.240
20-01-2018	20-01-2018	DS Cultuur (De Standaard)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	91.330	305.240
20-01-2018	20-01-2018	De Tijd	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	32.540	117.600
18-01-2018	18-01-2018	www.demorgen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	Broos, Robin	0	133.900
12-01-2018	12-01-2018	Het Nieuwsblad (ed. Brussel-Noordrand)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Putseys, Julie	11.087	
12-01-2018	12-01-2018	De Standaard (ed. Vlaams-Brabant/Brussel)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Putseys, Julie	25.325	87.252
10-01-2018	11-01-2018	www.levif.be	Doorlopend	Web	Frans	België	M – Museum	--	0	210.640
10-01-2018	11-01-2018	nieuws.vtm.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	77.389
10-01-2018	11-01-2018	www.nieuwsblad.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	164.968
10-01-2018	11-01-2018	www.vrt.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.636
10-01-2018	11-01-2018	madeinvlaamsbrabant.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
10-01-2018	11-01-2018	www.zorganderstv.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
11-01-2018	11-01-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
11-01-2018	11-01-2018	Het Nieuwsblad (ed. Leuven-Hageland)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Putseys, Julie	21.749	
11-01-2018	11-01-2018	Le Vif/L'Express	Wekelijks	Print	Frans	België	M – Museum	Debrocq, Aliénor	70.395	329.900
11-01-2018	11-01-2018	Het Laatste Nieuws (ed. Leuven en Brabant)	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	38.288	113.215
11-01-2018	11-01-2018	De Morgen	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Beckers, Lotte	47.188	260.572
09-01-2018	10-01-2018	www.demorgen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	133.900
10-01-2018	10-01-2018	www.doorbraak.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	1.000
10-01-2018	10-01-2018	Random (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	80.701	
10-01-2018	10-01-2018	Bruzz	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Vileyn, Danny	62.000	195.000
10-01-2018	10-01-2018	Knack	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	109.441	417.502
06-01-2018	08-01-2018	www.hln.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	348.109
04-01-2018	05-01-2018	www.demorgen.be	Doorlopend	Web	Nederlands	België	M – Museum	--	0	133.900
05-01-2018	05-01-2018	De Morgen	Dagelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	Broos, Robin	47.188	260.572

DATUM UITGAVE	DATUM	BRON	PERIODICITEIT	TYPE MEDIA	TAAL	LAND	BESTELLING	AUTEUR	OPLAGE	BEREIK
03-01-2018	04-01-2018	trends.levif.be	Doorlopend	Web	Frans	België	M – Museum	--	0	5.774
03-01-2018	04-01-2018	Deze Week (ed. Leuven)	Wekelijks	Print	Nederlands	België	M – Museum	--	49.233	
04-01-2018	04-01-2018	Trends Tendances	Wekelijks	Print	Frans	België	M – Museum	Cornet, Philippe	25.899	228.160
01-01-2018	02-01-2018	L'Eventail	Maandelijks	Print	Frans	België	M – Museum	Biasino, Fabrice	16.396	

5.6 JAARREKENING 2018